Wie te weinig Bijbelkennis heeft eindigt als spreekbuis
voor een zijstraat in plaats van voor de Weg

HET PAADJE NAAR DE KERK

De eerste eeuw Kerkgeschiedenis

Jonatan Beeftink

2025

Dit boek

Dit boek bevat de Eerste Eeuw Kerkgeschiedenis en de Inleidingsvraagstukken op het Nieuwe Testament. Nodig, want na eeuwen van scheiding tussen wetenschap en theologie is juist de kennis op deze gebieden behoorlijk verlopen. Terwijl kennis van wat er achter de Nieuwtestamentische geschriften steekt toch bepaalt of je begrijpt wat je leest. Waar heb ik het over? De Bijbel rust op het wonderlijke. Profetie. De historische wetenschap maakt zich er een paar eeuwen terug los van. Wonderen zijn ongeloofwaardig. De theoloog die niet meepraat werd een lachertje. Theologen zijn mensen, willen meetellen, niet voor onwetenschappelijk doorgaan. Velen volgden. Vandaag hoef je om er min of meer bij te horen als theoloog alleen nog maar ná te praten. Daar ben ik nooit van geweest. Liever dan evolueren tot struisvogel, papegaai of naäap kwijt ik me van mijn taak als denkende mens. Een voorbeeld. Wonderen zijn ongeloofwaardig, zegt de wetenschap. Profetie dus ook. Jezus profeteert in Matteüs 24 en Lukas 21 de ondergang van Jerusalem en haar tempel. Die kwam in 70 nC. Matteüs en Lukas moeten wetenschappelijk gezien dus van ná 70 nC zijn en de profetie Jezus achteraf in de mond gelegd. Het is vandaag heel redelijk van kansels te verkondigen dat beide Evangeliën van na 70 nC zijn. Maar magie komt met een prijs. Als beide Evangelisten zeg 80 of 90 nC schrijven -en Johannes dáár weer na- doen ze dat na hun dood. De Evangeliën zijn daarmee niet langer ooggetuigenverslagen maar fabricages van de Kerk, gezet op naam van ooggetuigen. Voor de theoloog vandaag een vrijbrief om zelf het nodige aan het Christelijk Geloof te schaven naar wat de tijd maar eist. Het is niet alsof we niet weten hoe het wérkelijk zit. Tal van eerste en tweede eeuwse schrijvers op het onderwerp zijn bewaard gebleven. Je vindt ze in dit boek, dat daarom stevig van voetnoten is voorzien. Voorbeeld. Paulus getuigt in 2 Korinters 8.18 -55 nC- dat Lukas' Evangelie in de hele Kerk bekend is. Dat wringt met het wetenschappelijke 70 nC, dus moet ook met déze datum -óf met Paulus' auteurschap- afgerekend. Zo raak je als wetenschappelijk theoloog steeds verder de Weg kwijt. En dat terwijl historische wetenschap zelf juist alles doet om voor religie door te kunnen gaan, drijvend op de evolutionaire mythe waar heel de schepping zelf wetenschappelijk wijst op een designer Schepper. Evolutie is subjectief geloof: de gepropageerde meetinstrumenten bestaan simpelweg niet, evenmin als overgangen tussen de zogenaamd in elkaar evoluerende soorten. Niet minder schokkend is de bóódschap van de evolutieleer: de superioriteit van het goddelijkheid naderende arische ras over het bruine en zwarte dat nog tegen het aapse schurkt. Kennis van de inleidingsvraagstukken is zoals gezegd van intrinsiek belang. Waar gáát het Nieuwe Testament eigenlijk over? Het doorgeven van Jezus' Reddingsleer, uiteraard. Maar er is ook het constante gevecht met de twee

sekten die alles doen om de Kerk van de historische Jezus te beroven. Welke? Beide sekten van de eerste eeuw zijn vandaag nog altijd springlevend. Als je ze niet kent kun je onmogelijk in je eigen Kerk hun invloed aanwijzen of ze van Jezus' leer onderscheiden. Tip: kijk naar de soortnaam van je Kerk. Kerken hebben de onbedwingbare neiging onbewust in hun soortnaam vast te leggen waar ze van Jezus' leer afwijken - het gaat tenslotte niet om wat je verbindt maar om wat je onderscheidt. Wij lezen het Nieuwe Testament in volgorde van kanonieke aanvaarding. Ik heb daarom chronologisch een eenvoudige vertaling ingevoegd om je te laten proeven hoe de brieven historisch ontvangen en ervaren werden. Alles in het jasje van de roman - niet iedereen komt tenslotte weg met droog studiewerk. Tenslotte. Jezus. Weg, Waarheid en Eeuwig Leven. God Die mens werd. Als je toch meeloper wilt zijn, doe het dan goed!

	Dit boek		4
I	Alle begin is moeilijk	5 vC	8
II	Als het licht aangaat	27 nC	15
III	Geschreven in steen	28 nC	22
IV	Tussen hartvet en oorsmeer	28 nC	33
V	Brood van de bovenste plank	29 nC	43
VI	De toppen van het bestaan	29 nC	50
VII	Van de andere kant	30 nC	59
VIII	Lied van de Maäloten	30 nC	69
IX	Laatste ronde, nieuwe start	30 nC	77
X	Als de avond valt	30 nC	85
XI	Geen zaak van recht	30 nC	93
XII	Een opstandig mens	30 nC	102
XIII	Gods grote kracht	30 nC	109
XIV	Bid voor mij	30 nC	116
XV	Hij gaf wie hij wilde	30 nC	128
XVI	Wie ben je Heer	30 nC	139
XVII	Hij bracht ze in de stad	30 nC	148
XVIII	Ondergedompeld	33 nC	162
XIX	Sobere filosofie	36 nC	173
XX	Een drievoudig snoer	36 nC	183
XXI	De verloren zoon	37 nC	194
XXII	Als ik zwak ben	41 nC	206
XXIII	Het werk van handen	44 nC	216
XXIV	De stem van een god	44 nC	227
XXV	In deze chaos	47 nC	238
XXVI	De kring van Jakoob	48 nC	251
XXVII	De afgekeurde steen	49 nC	259
XXVIII	Er zijn vele goden	49 nC	270
XXIX	Het geheim	49 nC	284
XXX	Allegorische wijze	51 nC	297
XXXI	Een dubbel erfdeel	52 nC	309
XXXII	Een andere Jesoes	55 nC	321
XXXIII	De Wet van het Geloof	56 nC	331
XXXIV	Sjaoel, Sjaoel	56 nC	341
XXXV	Judaea non felix	57 nC	353

XXXVI	Op Caesar	58 nC	363
XXXVII	Friezen en dooien	58 nC	374
XXXVIII	Veel heil en zegen	59 nC	385
XXXIX	Een heerlijk uitzicht	59 nC	395
XL	Zwemmen in de bron	60 nC	406
XLI	Rode haren	61 nC	418
XLII	Genade en Vrede	61 nC	431
XLIII	Eén voor allen	61 nC	443
XLIV	Ongewassen, ongezalfd	61 nC	457
XLV	Exhodos	61 nC	470
XLVI	Het huis kwam met een tuin	61 nC	484
XLVII	De tekenen van doodvonnis	61 nC	496
XLVIII	Als de pilaren vallen	62 nC	506
XLIX	Wijn voor Pesach	62 nC	523
L	De hitte van een bad	62 nC	539
LI	Genade over werk	62 nC	553
LII	Het begin van het einde	63 nC	568
LIII	Ik ben bang	64 nC	578
LIV	Deel aan het Licht	64 nC	591
LV	In het begin	65 nC	607
LVI	De bergen van Jeroesalem	65 nC	622
LVII	Galilaila	66 nC	639
LVIII	Glorie stilletjes opgedaan	67 nC	656
LIX	Vier de keizer	68 nC	671
LX	Ramspoed over de stad	70 nC	687
LXI	Kom we gaan	70 nC	700
LXII	Tijd, tijden en een halve tijd	71 nC	717
LXIII	Het geloof van de vaderen	73 nC	732
LXIV	Krekels en cicaden	80 nC	749
LXV	Janus Puritanus	92 nC	769
LXVI	De adem van profetie	95 nC	783
LXVII	Verhoring	96 nC	802
LXVIII	Als moeder spreekt	97 nC	814
	Chronologisch overzicht		832
	Kaarten		836

I ALLE BEGIN IS MOEILIJK 5 vC

Ze kreeg haar eerste zoon, deed Hem in doeken en omdat in de herberg zelf geen plek meer was legde ze Hem maar in de voerbak - Loekas 2.7

Het Woord. Het was er vanaf het allereerste begin, bij God. Zelf ook God stond het Woord aan het begin van alles dat bestaat, want alles schiep Hij en niets ontstond vanzelf.[1] En zoals alle Leven komt van het Woord, zo ook het Eeuwige.
De mensheid tast daarover in het duister. Daarom kwam Hij naar ons toe door Mens te worden, om ons in te Lichten. Het duister deed er alles aan om dat te verhullen, maar Zijn Licht was te sterk.[2]

'Hoogedele Teofilos! Velen hebben al opgeschreven wat de ooggetuigen van wat hier op aarde is gebeurd vanaf het begin doorgaven. Nu wil ik hetzelfde doen. Ik zal alles vanaf het begin nagaan en dan precies en op de juiste volgorde voor je op papier zetten. Dan weet je zeker dat wat je gehoord hebt betrouwbaar is. Loekas.' [3]

Er was in koning Heroïdes' tijd in Judea een priester met de naam Zacharias. Hij en zijn vrouw hadden graag kinderen gehad, maar het gebeurde niet en inmiddels waren ze te oud. Toen het Zacharias' beurt was om in de tempel reukoffers te brengen zag hij tot zijn grote schrik een engel.
"Niet bang zijn," zei de engel. "Je gebed is gehoord: Elisabet gaat een zoon krijgen die je de naam Johannes, de Heer is Genadig, moet geven. Hij mag de HEER aankondigen en zal veel Israëlieten doen terugkeren naar de HEER Die hun God is."
Zacharias kon het niet geloven. Daarom zei de engel:

---

1 Net als Paulus in *Hebreeërs 11* kent Johannes de evolutietheorie en ontmaskert hij die als onkundig verzinsel.

2 *Johannes 1* (Efese, 65 nC). Logos (Woord) was voor Grieken de technische term voor Scheppend beginsel. Als Johannes in Efese gaat preken gebruikt hij de term als insteek voor het Evangelie. Hij brengt er alles in samen: Genesis 1, waar God schept door het Woord dat Jezus is omdat God door Hem alles schiep. Als Schepper van alle Leven is Jezus dat ook van het Eeuwige. Johannes laat het lidwoord voor God regelmatig weg om er een overbepaald lidwoord -een begrip- mee aan te geven: 'Gód: dé God'.

3 *Lukas 1* (Rome, 60 nC). Tussen de regels door bedoelt Lukas Marcus en Matteüs, die niet schreven met het doel van wetenschappelijke accuratesse. Zo is bekend dat Marcus het niet altijd nodig vond de historische chronologie te volgen - hij schreef gewoon Petrus' prediking op. Matteüs geeft een spontane heerlijk leesbare eerste weerslag van Jezus' optreden, wil om die reden wel eens thematisch te werk gaan boven chronologisch en maakt nog wel eens een foutje. Bovenal zijn beide werken eenmanswerken. Wilde getuigenis wetenschappelijk en juridisch steekhoudend zijn, dan moest het op basis van meerdere getuigen. Hoe meer hoe beter, dus Lukas reist ervoor naar Judea om met Marcus en Matteüs' Evangeliën in de hand een kostbaar ooggetuigenverslag te schrijven. Teofilos kan gezien zijn titel en de historische context makkelijk Paulus' advocaat geweest zijn. Lukas schrijft voor hem in 60 nC de *Handelingen* en voegt er zijn al in 52 nC geschreven Evangelie aan toe.

"Ik ben Gabriël die bij Gods troon staat. Wat ik gezegd heb zál gebeuren, maar tot die tijd kun jij niet praten."[4]
Daarna ging Gabriël door naar Nazaret in Galilaia, waar Maria woonde die verloofd was met Josef.
"Gelukkige!" zei de engel. "Een goeie dag voor je, want God heeft je gekozen! Je gaat zwanger raken en een Zoon krijgen Die je Jesoes moet noemen. Hij zal Zoon van de Allerhoogste heten en de HEER geeft Hem de troon van Zijn vader Dawid voor Eeuwig!"
"Maar..," vroeg Maria, "hoe dan? Ik heb toch geen contact met een man?"
"De Heilige Geest komt over je," antwoordde de engel. "Daarom heet de Heilige Die uit je geboren wordt ook Gods Zoon. Voor God is niets onmogelijk! Je nicht Elisabet die niet zwanger kon raken is ook al zes maanden zwanger."
Maria was tegelijk verbouwereerd en blij en vond het goed.
Ze reisde snel naar Zacharias en Elisabet op het Gebergte van Joedaia. Elisabet hoorde haar groet en voelde hoe de baby in haar buik opsprong.
"O jij hoog geëerde boven alle vrouwen!" riep ze door de Heilige Geest. "En gezegend de baby in je buik! Waar heb ik het aan verdiend dat de moeder van mijn Heer me komt opzoeken?"
"Omdat ik zo blij ben!" gilde Maria. "De HEER zag hoe onbelangrijk Zijn dienares was, maar vanaf nu gaat iedereen me kennen en gelukkig prijzen! De Machtige beloont wie Hem eren! Trotse mensen verwart Hij maar Hij verhoogt mensen die niets zijn! Na zo lange tijd denkt Hij vandaag nog steeds aan Israël!"
Maria bleef zo'n drie maanden. Daarna ging ze -inmiddels met een zichtbaar buikje- terug naar huis.[5]
Toen Elisabet haar zoon gekregen had en op de achtste dag liet besnijden, wilden ze hem naar zijn vader noemen.
"Nee nee," zei Elisabet, "hij heet Johannes."
Ze keken naar Zacharias en die schreef het ter bevestiging voor hen op. Dat was ook het moment dat hij weer kon praten. Hij loofde de HEER, de God van Israël, en riep profeterend door de Heilige Geest uit:
"Hij heeft het vanaf het begin door Zijn profeten beloofd! Hij zet Zijn Machtige in het huis van Dawid! Die zal ons bevrijden van iedereen die ons haat! En jij, kind, jij gaat profeet van de Allerhoogste genoemd worden! Jij gaat voor de HEER uit om Zijn weg te bereiden en Zijn volk te leren dat redding komt door de vergeving van hun zonden!"[6]

Toen Maria thuiskwam zagen ze dat ze zwanger was. Haar verloofde, Josef,

4 *Lukas 1* (Judea, jan 5 vC).
5 *Lukas 1* (jul 5 vC).
6 *Lukas 1* (Judea, okt 5 vC).

wilde zich aan de Wet houden maar haar niet hoeven aangeven. Hij besloot daarom stilletjes van haar te scheiden. De engel zocht hem op in een droom. "Josef," zei hij, "neem je vrouw Maria bij je. Ze is zwanger van de Heilige Geest. Noem haar zoon Jesoes want Hij gaat Zijn volk redden van de zonden." Zo kwam uit wat de Heer door de profeet zei:
"De maagd krijgt een zoon die je Emmanuël noemt: God onder ons!"
Josef luisterde, nam zijn vrouw bij zich en had geen lichamelijk contact met haar tot ze haar eerste zoon gekregen had die hij Jesoes noemde.[7]

In die tijd beval keizer Augustus dat de hele bevolking ingeschreven moest worden. Dat was een inschrijving zoals toen Quirinius Syrië bestuurde, maar dan eerder. Iedereen moest ervoor naar zijn familiestad. Josef stamde af van Dawid en moest dus van Nazaret in Galilaia naar Betlehem in Joedaia, de stad van Dawid. Zijn zwangere verloofde Maria nam hij mee. Toen ze er waren was het ook tijd om haar kind te krijgen. Ze kreeg haar eerste zoon, deed Hem in doeken en omdat in de herberg zelf geen plek meer was legde ze Hem maar in de voerbak.[8]
Koning Jesoes stamt af van Dawid en Abraham. Abraham kreeg Isaak, Isaak Jakoob en Jakoob Joeda en zijn broers. Joeda's achter achter kleinkind Boaz die met Roet trouwde kreeg Obed die de opa was van Dawid. Daarna volgden generaties tot Jakoob geboren werd die Josef kreeg, de man van Maria uit wie Jesoes is geboren die Christos ofwel Koning wordt genoemd.[9]
Herders die op dat moment in het veld op hun kudde pasten kregen plotseling bezoek van een stralende engel van de Heer.
"Niet bang zijn," zei hij. "Ik heb goed nieuws voor jullie en voor heel het volk! Vandaag is in de stad van Dawid de Redder geboren, de Koning, de HEER! Hij ligt in doeken in een voerbak."
Plotseling was er een hele afdeling van de Hemellegers.
"Eer aan God in de hoogste Hemel!" zongen ze. "Vrede op aarde, blijdschap voor de Zijnen!"
Toen ze weg waren renden de herders naar Betlehem waar ze Maria en Josef

---

7 *Matteüs 1* (Nazaret, nov 5 vC). Omdat Josef bij Jezus' optreden steeds niet aanwezig is wordt wel gedacht dat hij een stuk ouder is dan Maria en inmidddels overleden. Dat kan. Maria noemt zich een niemand en komt niet als erg gelukkig over voordat ze bericht van de engel krijgt.

8 *Lukas 2* (Betlehem, mrt 4 vC). Quirinius' volkstelling van 6 nC is berucht om de volksopstand die erop volgt en het ontstaan van de zelotenbeweging. Augustus' eerdere telling wordt waarschijnlijk in het voorjaar uitgevaardigd zodat Jezus ergens in april/mei geboren zal zijn. Zwanger raakt Maria dan in juli/augustus en de terugreis na drie maanden is dan niet alleen na Elisabets bevalling maar ook om voor het eind van het reisseizoen terug te zijn in Nazaret. Dat in de herberg (zelf) geen plek is geeft aan dat de stal bij de herberg hoort.

9 *Matteüs 1* (Judea, 45 nC). Matteüs geeft een hele lijst en laat een aantal namen weg uit de oudtestamentische lijsten om op 3 x 14 te komen - gevoeligheid voor mystiek, hoe goed ook bedoeld, zet werkelijkheid naar de eigen hand. Gelukkig laat Matteüs het hierbij. Hoewel Christos (Masjiach, Crestus, Gezalfde) gebruikt wordt voor priester, profeet of koning, staat het door de profetieën in de praktijk voor die laatste. De term geeft aan dat de Davidszoon Godgekozen is. Om Zijn Eeuwige Heerschappij (en Rechterschap!) te benadrukken wordt ook het synoniem uit *Daniël* gebruikt: de (Hemel)Mens.

en het kindje vonden. Het was het verhaal van hun leven. En Maria onthield alles en koesterde het in haar hart.[10]

Na acht dagen werd het kindje besneden en kreeg het zoals de engel gezegd had de naam Jesoes. Toen daarna de tijd van Maria's herstel voor de Wet van Moyses voorbij was brachten ze het kind naar Jeroesalem om Hem aan de Heer op te dragen. In de Wet van de Heer staat namelijk dat iedere eerstgeboren mannelijke baby Hem gewijd moet worden. Met een gift van een paar tortels of jonge duiven, dus die namen ze ook mee.[11]
Er was in Jeroesalem een man die Simeon heette. Omdat hij zich vol ontzag voor God aan de Wet hield en de troost voor Israël verwachtte had de Heilige Geest hem gezegd dat hij niet zou sterven voor hij de Koning van de Heer had gezien. De Geest stuurde hem daarom naar de tempel. En toen de ouders het kindje Jesoes binnendroegen nam hij het in zijn armen.
"Precies zoals Je beloofd hebt, Heerser!" loofde hij God. "Laat nu Je knecht maar in vrede gaan! Mijn ogen hebben de Redding gezien die Jij in het zicht van alle volken bereidt! Licht om niet-Joden in te lichten en Je volk Israël glans te geven!"[12]
Simeon zegende hen, maar liet Maria ook weten:
"Dit kind zal de val en de opstanding van velen in Israël betekenen - een Godsbewijs, maar door velen ontkend. Als hun bedenkingen naar buiten komen zal ook door jouw ziel een zwaard gaan."
Daar in de tempel was ook een profetes, Hanna. Zij was een dochter van Fanoeël uit de stam van Aser. Jong getrouwd was ze al na zeven jaar weduwe geworden. Dat bleef ze en inmiddels was ze vierentachtig. Ze diende God dag en nacht in de tempel met vasten en bidden. Ze voegde zich bij het groepje, herkende de HEER en ging het iedereen vertellen die in Jeroesalem verzoening kwam zoeken.

Er kwamen magiërs in Jeroesalem aan, die de stad schokten door te vragen waar de pasgeboren prins was.

---

10 *Lukas 2* (Betlehem, mrt 4 vC). Het is dit licht van de engelen dat de magiërs in het oosten voor een ster aanzien. Dat zie je ook als het licht terugkomt wanneer ze Betlehem aandoen. In de oudheid ziet men niet zelden een direct verband tussen sterren, koningen en engelen - in het Hebreeuws is het woord voor de laatste twee bijna gelijk. HEER met hoofdletters is een weergave van JHWH (Ik Ben), God Die Zijn volk opzoekt. In feite moet overal waar Jezus Heer genoemd wordt dat met hoofdletters geschreven worden -daar doelt Hij op wanneer Hij Zijn Ik Ben uitspraken doet. Alleen weten Jezus' tijdgenoten dat nog niet. En heer ('eigenaar') is in die tijd ook nog eens een beleefdheidsvorm zoals mijnheer bij ons.

11 *Lukas 2* (Jerusalem, mrt 4 vC). In de vroege Kerk gaat de doopdiscussie over of een baby op de eerste dag gedoopt moet of naar Joods voorbeeld op de achtste - de doop is tenslotte in plaats van de besnijdenis gekomen (Kolossers 2.11-12). De afdracht van het eerste kind (= opdragen) geldt alleen voor de oudste, hoort bij de eerstelingenwet als onderdeel van de belastingen en vervangt op geen manier doop of besnijdenis.

12 *Lukas 2* (Jerusalem, mrt 4 vC). Een groepering als de Essenen verwacht de Messias om wereldheerschappij te krijgen. Een rechtvaardige als Simeon doorziet dat de Messias komt om het Heil van heel de mensheid.

"We zagen zijn ster vanuit het oosten en komen hem eren," vertelden ze. Ook aan koning Heroïdes, die theologen liet halen.
"Israëls Messias komt uit Betlehem in Joedaia," zeiden die, "dat schrijft de profeet."
Heroïdes informeerde bij de magiërs wanneer precies de ster straalde en zei: "Ga en laat me weten hoe en wat, want ik wil het kind ook eren." Onderweg zagen ze verrast hoe het licht weer verscheen en de weg wees. Ze vonden het kind met Zijn moeder, knielden en gaven goud, wierook en mirre. Maar God zei hen niet naar Heroïdes terug te gaan.[13]
Toen de magiërs weg waren kwam de engel van de Heer in een droom naar Josef.
"Sta op, neem het kind en Zijn moeder en vlucht naar Egypte," zei hij. "Blijf daar tot ik het zeg, want Heroïdes wil het kind doden."
Josef stond meteen op, nam het kind en Zijn moeder bij zich en vertrok naar Egypte. Hij bleef er tot Heroïdes' dood. Zo kwam uit wat de Heer door de profeet zei:
"Ik heb Mijn Zoon uit Egypte geroepen."

Toen Heroïdes merkte dat hij door de magiërs bedrogen was werd hij woest. Hij stuurde troepen om op basis van de tijd die hij van de magiërs hoorde alle kinderen tot twee jaar oud in Betlehem en omgeving te doden. Daarmee kwam uit wat de profeet Jeremia voorzei:
"Gegil klinkt op uit Rama, geweeklaag, gejammer en gekerm. Rachel huilt om haar kinderen en is ontroostbaar want ze zijn er niet meer."[14]
Na Heroïdes' dood zocht de engel van de Heer Josef in Egypte op in een droom.
"Word wakker," zei hij, "neem het kind en Zijn moeder mee en ga naar het land van Israël. Zij die het kind dood wilden zijn overleden."
Josef stond op, nam zijn gezin en reisde terug. Maar toen hij hoorde dat Archelaos koning over Joedaia was geworden in plaats van zijn vader Heroïdes werd hij bang. God zei hem daarom in een droom door te reizen naar Galilaia. Daar vestigde hij zich in de stad Nazaret. Zo werden de Profeten vervuld die zeggen dat Jesoes Nazoreeër zou heten, voldeden ze aan alle dingen van de Wet van de Heer en waren ze weer thuis.[15]

Terwijl keizer Augustus zijn kleinzoon Agrippa en stiefzoon generaal Tiberius als erfgenamen aanwees, groeide Jesoes als zoon van de timmerman op

13 *Matteüs 2* (Jerusalem, jun 4 vC). Wat de magiërs zien is een engel van het engelenleger dat de herders verschijnt en ze eerder als ster interpreteren.
14 *Matteüs 2* (Betlehem, okt 4 vC). Je kunt er van uitgaan dat Herodes met twee jaar de leeftijdmarge voor de kindermoord ruim neemt.
15 *Matteüs 2, Lukas 2* (Nazaret, mrt 3 vC).

in Nazaret aan het dal van Harmageddon. De stad op de berg die zoals Hij later zou zeggen 's avonds bij het aangaan van de lampen niet verborgen blijft voor de volken die de snelweg tussen Foinike en Dekapolis nemen. Waar het kind wijs en sterk van geest werd omdat God bij Hem was, verloor Agrippa door slecht gedrag alle respect. Aan de regering van Heroïdes' zoon Archelaos kwam een eind toen Rome genoeg had van zijn wrede fratsen. Joedaia werd ingelijfd als Romeinse provincie en geplaatst onder prefectoriaal bestuur. Archelaos' gehelmde munten bleven, net als zijn broers en hun gebieden: Galilaia en Peraia onder Archelaos' broer Antipas en Itoeraia en Trachonitis onder zijn broer Filippos. De nieuwe provincie vereiste een nieuwe volkstelling om de te heffen belasting te bepalen. Gouverneur Quirinius van Syrië werd ermee belast en kreeg het niet cadeau. Joedas de Galilaier verzette zich tegen de heidense overheersing van het land en begon de opstand van de IJveraars. Tevergeefs. Joedas' opstand werd neergeslagen, maar de Zelotenbeweging was geboren.
Elk jaar reisden Jesoes' ouders naar Jeroesalem voor het Pascha. Zo ook toen Hij twaalf was. Maar toen ze terugreisden was Jesoes kwijt. Omdat ze Hem nergens konden vinden moesten ze terug. Pas na drie dagen vonden ze Hem, in de tempel. Hij zat tussen theologen, luisterde en vroeg van alles. Iedereen was verbaasd over wat Hij wist. Maar Zijn moeder zei:
"Kind wat doe Je ons aan! Je vader en ik waren zo bezorgd!"
"Je weet toch dat Ik met Mijn Vaders zaak bezig moet zijn?" antwoordde Jesoes. "Dan weet je toch waar Ik ben?"
Ze begrepen niet waar Hij het over had.[16]

Jesoes groeide op in wijsheid en waardering van God en mensen. Het Romeinse Rijk groeide door allianties met de Germanen tussen Rijn en Elbe om de opstandige Germanen van de Lage Landen te beknotten,[17] om vervolgens in de rug gestoken te worden en drie volledige legioenen in de wouden te verliezen.[18] Waar het Rijk de gewilde grenzen van de Elbe moest loslaten om genoegen te leren nemen met de Rijn tot Donau linie,[19] leerde Gods Zoon van dichtbij de grenzen van het menselijk bestaan.
Voor Johannes zorgde God Zelf. Toen hij groter en zijn geest sterker werd bracht hij zijn tijd door in woestijnen, tot aan de dag van zijn verschijning aan Israël. Zoals de heersers de paden rechttrokken om de wereld te openen voor de Roomse Orde, minutieus in kaart gebracht en op aardbollen geprojecteerd door geografen als de beroemde Straboon,[20] opende Johannes de Heer de weg

16 *Lukas 2* (Jerusalem, apr 9 nC).
17 5 nC.
18 De afslachting van generaal Varus' drie Germanië legioenen in 9 nC.
19 11 nC.
20 Eerste uitgave van Straboons Geografie in 13 nC.

die Hij moest gaan en Zijn zendelingen tot de uitersten van de aarde zouden volbrengen.

Rond Jesoes' twintigste jaar trad Hij na het vak van zijn vader afgekeken te hebben in zijn voetsporen als aannemer, in de tijd dat Tiberius na twee jaar van coregentschap de staf van het keizerschap van zijn vader in handen kreeg gedrukt.[21] Maar waar Augustus bij verscheiden god verklaard moest worden, liet Josef die eer waar die lag: bij zijn aangenomen zoon. Tot eer van de nieuwe Caesar bouwde Antipas op de graven van de ouden langs de westkam van Galilaia's meer de nieuwe stad Tiberias[22] die weldra zijn naam aan de binnenzee zou lenen. Afkerig van zulke heiligschennis trok de zuiging van belastingvrijstelling zelfs de orthodoxe Jood binnen.

21 14 nC.
22 17 nC.

II ALS HET LICHT AANGAAT 27 nC

Het volk dat in het donker leefde ziet een groot licht: voor wie vastzaten aan leven in de schaduwe van de dood is het licht aangegaan! - Mattaios 4.16

Tiberius' vijftiende jaar. Jesoes was een jaar of dertig. Toen kwam voor Johannes de tijd de weg voor zijn Koning te bereiden, terwijl Pontius Pilatus Joeidaia prefecteerde, Heroïdes Antipas het Overjordaanse Peraia en heidens Galilaia beheerste, Filippos gemoedelijk huishield in Itoeraia en Trachonitis en Hannas en Kajafas hogepriesterden. God ging de woestijn in en stuurde Johannes om uit te gaan en van het Licht te getuigen. Het Licht dat Zich bewoog onder de mensen, maar desondanks en ondanks dat Het de mensheid schiep heeft die Hem niet herkend. Hij kwam naar het Zijne, maar dat wilde Hem niet. Wie dat wel deden gaf Hij macht, macht om kinderen van God te worden. Het scheppende Woord werd Mens en wandelde onder ons. Wij waren erbij en kunnen getuigen hoezeer Mildheid en volle Waarheid van Hem afstraalden, zoals alleen kan bij de Enige Zoon van de Vader.
Johannes, de zes maanden oudere neef van Jesoes, zei het met een verwijzing naar Gods Eigennaam zó:
"Die na mij komt is meer dan ik omdat Hij Was vóór ik bestond."
Moyses gaf de Wet. Genade en Waarheid zijn er door Koning Jesoes. Niemand zag ooit God. De enige Zoon Die aan tafel zit met de Vader deed ons Hem kennen.[23]
En daar begint het Goede Nieuws van het Evangelie van Koning Jesoes, de Zoon van God.

"Verander, het Hemelrijk komt eraan!" riep Johannes de Doper.
Hij ging gekleed in kameelhaar, had een leren riem en leefde van sprinkhanen en wilde honing.[24]
Van overal uit Joedaia zochten mensen Johannes op. Ze kwamen uit voor hun

---

23 Johannes 1 (Efese, 65 nC). Als Johannes dit schrijft belagen leraars van Gnostiek ('Kennis') en Judaïsme de Kerk. Hij laat er geen twijfel over bestaan: hij en de andere apostelen zijn als Jezus' leerlingen de ooggetuigen, de Kenners. En die getuigen: Koning Jezus straalde Waarheid en Genade uit zoals alleen God dat doet! De Wet van de Judaïsten en de Kennis van de Gnostici moeten het niet alleen zonder Jezus doen, maar ook nog eens zonder de ooggetuigen, en zijn daarmee gereduceerd tot lege onwetendheid.

24 *Matteüs 3, Marcus 1, Lukas 3 (*Perea, najaar 27 nC). Een belangrijk tijdanker van Lukas voor historische datering. Tiberius regeert vanaf 14 nC. Zijn 15e jaar is 28 nC - het eerste jaar tellen als 1 zoals men dan doet. Of 26 nC, want hij regeert al twee jaar met Augustus mee over het oosten. Drie Paasfeesten ofwel twee jaar later gaat Jezus naar de Hemel terug. Als Jezus' doop in het najaar is, is dat 27 nC, is die in het voorjaar dan 28 nC - of met Tiberius' voorregering najaar 25 of voorjaar 26 nC. Zo ingewikkeld is dateren. Je doet het door meerdere tijdankers te combineren. Hoewel Lukas van Antiochië in het Oosten was, was hij zich wel bewust dat hij voor Rome en de hele wereld schreef en zal hij Tiberius' coregentschap niet bedoeld hebben.

zonden en lieten zich dopen in de Jordaan. Ook veel Farizeeërs en Sadduceeers kwamen. Maar waar iedereen bij was riep Johannes hen toe:
"Adders! Kregen jullie soms een seintje de komende straf te ontlopen? Zorg liever dat je vrucht draagt die bij verandering hoort! En denk maar niet dat je goed zit omdat je kinderen van Abraham bent: God maakt zo nieuwe van deze stenen! De bijl ligt aan de boom! Wie geen goede vrucht opbrengt wordt uitgehakt en in het vuur gegooid! Dus mensen, deel met wie niks heeft! Tolheffers, vraag niet meer dan opgelegd! Soldaten, treiter niet en steel niet! Wees tevreden!"[25]
Omdat de mensen de Messias verwachtten vroegen ze of Johannes het was.
"Ik doop jullie met water zodat jullie je veranderen,"[26] zei hij, "maar Die na mij komt is meer dan ik! Ik ben zelfs niet waard te knielen en Zijn schoenveters los te maken of Zijn schoenen zelfs maar achter Hem aan te dragen. Hij gaat jullie dopen met de Heilige Geest en met vuur! De wan is in Zijn hand en Hij zal ermee huishouden op Zijn dorsvloer! Zijn tarwe verzamelt Hij in Zijn schuur, maar het kaf verbrandt Hij met onblusbaar vuur!"
Zo bracht hij de mensen met nog veel meer waarschuwingen het Goede Nieuws.
In die tijd kwam ook Jesoes van Nazaret in Galilaia naar de Jordaan om door Johannes gedoopt te worden. Johannes wilde er niets van weten.
"Ik moet door Jou gedoopt," zei hij, "en Jij komt bij mij?"
"Laat Me," zei Jesoes. "Dit is hoe we ons houden van de Wet afmaken."
Toen liet hij Hem Zijn gang gaan.
Na Zijn doop liep Jesoes meteen het water uit. De Hemel ging voor Hem open en Hij zag Gods Heilige Geest in het lichaam van een duif afdalen en op Hem neerstrijken.
"Jij bent Mijn lieve Zoon!" klonk het uit de Hemel. "Je maakt Me gelukkig!"[27]

Vol van de Heilige Geest ging Jesoes weg van de Jordaan en kon Hij Zijn openbaar optreden beginnen. De Geest stuurde Hem meteen de woestijn in om door de misleider getest te worden. Jesoes was toen een jaar of dertig en naar men aannam de zoon van Josef, zoon van Eli, zoon van Mattan, afstam-

---

25 *Matteüs 3, Marcus 1, Lukas 3 (*Perea, najaar 27 nC). Johannes' eenvoud komt helemaal overeen met Gods aankondiging van de doop met water en Geest in Ezechiël 36. Die draait niet om geestelijk worden maar vleselijk: médemens. Johannes doopt op de oudtestamentische manier door bespatting (Lukas 16.16, Leviticus 14, Ezechiël 36.25). De term dopen (doorheen halen of gaan) is bedoeld om de nadruk op wat aan bespatting voorafgaat te garanderen: het doorhalen van de hysopkwast door het bloedofferwater. Onderdompeling komt in de geschiedenis voor het eerst voor in de Kerk van Simon de magiër. Zonder kennis van het oudtestamentische doopgebruik zet de uitspraak 'gedoopt in de Jordaan' je ook makkelijk op het verkeerde been.

26 Merk op dat dit precies het tegenovergestelde is van wat de Evangelisten zelf zeggen dat Johannes leert. Een enorm verschil, want net als bij Jezus komt bij Johannes de Genade voor de bekering.

27 Perea, voorjaar 28 nC. De Vader zal dit getuigenis drie keer geven. Met Wethouden afmaken (voltooien) bedoelt Jezus dat de Wet bijna vervuld en voldaan is. De Wet zal blijven omdat zonder Wet zonde niet bestaat of strafbaar is (*Romeinen 3.20, 5.13, 7.8*), maar heeft door de Genade op aanname van Jezus' offer (Geloof) strafmatig geen effect meer.

meling van Dawid, van Abraham, van Adam en van God.[28]
Veertig dagen at Jesoes niets en leefde Hij tussen wilde dieren. Toen Hij honger kreeg kwam de misleider.
"Als jij Gods Zoon bent," zei die, "dan verander je deze steen in brood."
"Er staat dat een mens niet alleen van brood leeft," zei Jesoes, "maar vooral van wat God zegt."
De misleider nam Hem mee naar een berg en liet Hem alle koninkrijken zien.
"Dit heb ik te bieden," zei hij. "Voor Jou als Je mij aanbidt."
"Weg vijand!" zei Jesoes. "Er staat dat je alleen God zult aanbidden!"
Toen nam de misleider Hem mee naar Jeroesalem. Hij zette Hem op het tempeldak en zei:
"Spring, als Je Gods Zoon bent! Er staat dat Hij Zijn engelen stuurt!"
"Er staat ook:" zei Jesoes, "Test de Heer je God niet uit."
Toen was de misleider uitgepraat.[29]

Toen de Joden priesters en Levieten van Jeroesalem naar Bethabara over de Jordaan stuurden waar Johannes doopte om hem te vragen wie hij was, ontkende hij niet dat hij de Koning niet is. "Wie dan?" vroegen ze. "Elia?"
"Ook niet," antwoordde hij.
"De profeet dan?"
"Nee," zei hij weer.
"Wie dan? Wie zeg je zelf dat je bent?"
"Ik ben de stem van de roeper in de woestijn:" zei Johannes. "Bereid de weg voor de HEER!"
De mannen die door de Farizeeërs gestuurd waren vroegen:
"Waarom doop je dan, als je niet de Koning of Elia of de profeet bent?"
"Omdat Hij al onder jullie rondloopt," zei Johannes. "Jullie kennen Hem niet, maar Hij Is, Die na mij komt maar vóór mij bestond.[30]
De dag erop zag Johannes Jesoes naar zich toe komen.
"Kijk," zei hij, "het Lam van God dat de zonde van de mensheid wegneemt! Hij is het van wie ik zei dat na mij Iemand komt Die groter is dan ik omdat Hij eerder bestond. Om Hém aan Israël bekend te maken sta ik hier en doop ik met water. Ik wist dat ook niet van Hem, maar Hij Die mij stuurde om met water te dopen zei: Op wie je de Geest ziet neerdalen en blijven, Die Is het

---

28 *Lukas 3* (Jordaan, voorjaar 28 nC). Het verschil in Jezus' twee familielijnen in de grondtekst begint met de naam van Josefs vader. Eusebius vertelt in zijn Kerkgeschiedenis dat dat komt door een zwagerhuwelijk (denk aan de geschiedenis van Rut en Boaz). Matteüs geeft Josefs biologische vader, Lukas zijn wettige. Dit is het moment dat Jezus weer Goddelijke wonderkracht heeft (*Filippiërs 2.5-8*) en Zijn openbaar optreden dus kan beginnen.

29 *Matteüs 4, Marcus 1, Lukas 4* (Judea, voorjaar 28 nC). Misleider of verwarrer is de betekenis van duivel. Die laat als hoogtepunt zien dat zelfs de tempel onder zijn werkterrein valt. Merk op dat de strijd met de misleider uitgevochten wordt met Bijbelkennis en dat de misleider daarin zelf ook zijn mannetje staat (*Efesers 6.10-17*). Een luidruchtige hint aan ons adres. Let op: bij dit onderwerp altijd *Jakobus 1.12-15* aanhouden.

30 *Johannes 1* (Bethabara, mrt 28 nC).

Die gaat dopen met de Heilige Geest. Ik heb het zien gebeuren en getuig van Hem dat Hij Gods Zoon is!"
De volgende dag stond Johannes daar met twee van zijn leerlingen toen hij Jesoes zag rondlopen.
"Daar gaat het Lam van God!" zei hij.
De twee bedachten zich geen moment en gingen achter Jesoes aan. Jesoes merkte dat ze Hem volgden en keerde Zich om.
"Zoeken jullie wat?" vroeg Hij.
"Rabbi, Meester," vroegen ze, "waar woon Je?"
"Kom maar kijken," zei Hij.
Ze gingen mee en bleven die dag bij Hem. Andreas, de broer van Simon, was een van de twee. Die zocht snel zijn broer Simon op en zei:
"We hebben de Messias, de Koning gevonden!"
Hij bracht hem bij Jesoes. Die zag hem en zei:
"Simon zoon van Jona, jij gaat Kefas, Rots genoemd worden!"[31]

Toen Jesoes de dag erop terug naar Galilaia wilde kwam Hij Filippos tegen.
"Ga je mee?" zei Hij.
Filippos was net als Andreas en Petros van Betsaida. Hij zocht Natanaël en zei:
"We hebben Hem gevonden! De Messias over Wie Moyses en de Profeten schrijven! Het is Jesoes Josefsz van Nazaret!"
"Kan uit Nazaret iets goeds komen?" spotte Natanaël.
Dus zei Filippos: "Kom kijken dan!"
Jesoes zag Natanaël aan komen lopen en zei:
"Kijk, daar hebben we pas een onvervalste Israëliet!"
"Ken je mij dan?" vroeg Natanaël.
"Voor Filippos je riep zag Ik je al onder de vijgenboom," zei Jesoes.
"Rabbi!" riep Natanaël. "Jij bent Gods Zoon, de Koning van Israël!"
"Nu al overtuigd?" zei Jesoes. "Je gaat nog zoveel groters meemaken!"[32]

---

31 *Johannes 1* (Bethabara, mrt 28 nC). Andreas was een van de twee. Dat suggereert dat de ander Johannes is die dit schrijft. Johannes noetm dit omdat het bij de andere evangelisten lijkt of de apostelen pas tijdens het vissen worden geroepen. Dat is het sein van vertrek voor de zendingsreis, want geroepen waren ze al. De term Lam van God die centraal staat wijst terug naar de vooruitwijzing van de Ram waarin God Zelf voorzag voor Isaak op de berg Moria waar ook Jezus geofferd gaat worden. Vandaar dat Abraham de berg noemt: Waar de Heer Zelf zal voorzien (*Genesis 22*). Kefas/Kajafas (Hebreeuws), Petros (Grieks) en Rots/Steen betekenen hetzelfde.

32 *Johannes 1* (Perea, mrt 28 nC). Mozes en de Profeten is een ander woord voor Bijbel. Onvervalste Israëliet is een parodiëren op Natanaëls spotten met Nazaretters. In plaats van dat Natanaël Jezus' alwetendheid eruit distilleert denkt hij dat het over hem gaat. Geen menselijke zonde is de apostelen vreemd, daar winden de Evangeliën geen doekjes om: er is maar Eén Naam waar je het van moet hebben: Jezus. Wat de Evangeliën ook herhaaldelijk duidelijk maken is dat men ondanks alle monotheïsme wel degelijk wist dat de Messias Gods Zoon zou zijn. De term Mens(enzoon) komt uit *Daniël 7*: de Hemelmens die Eeuwig koningschap krijgt. Jezus zet je om je zelf denken te activeren graag op het verkeerde been, maar de Kenner weet dat Hij met deze term júist níet bedoelt dat Hij maar een gewoon mens is. Ik vertaal de term voor ons in het vervolg daarom met Hemelmens.

Drie dagen later was er een bruiloft in Kana in Galilaia. Jesoes' moeder was er en ook Jesoes met Zijn leerlingen. Toen er te weinig wijn bleek hintte Jesoes' moeder Hem richting een wonder.
"Mevrouw," zei Jesoes, "kennen wij elkaar? Het is Mijn tijd nog niet!"
Zijn moeder kende Hem goed genoeg en zei tegen de bedienden:
"Wat Hij ook zegt, doe het gewoon."
Er stonden zes grote watervaten.
"Vul ze met water," zei Jesoes, "schep eruit en breng het de ceremoniemeester."
Toen die het water dat wijn geworden was proefde riep hij de bruidegom:
"Iedereen zet eerst goede wijn op tafel en jij doet dat nu pas!"
Dat was Jesoes' eerste bewijs van Zijn Majesteit. Het maakte dat Zijn leerlingen in Hem geloofden.[33]

Het Joodse Pascha kwam eraan en Jesoes ging naar Jeroesalem. In de tempel zag Hij de kooplui, de offerdieren en de geldwisselaars. Hij maakte een zweep, gooide de geldtafels om en dreef alle handelaars de tempel uit.
"Maak van Mijn Vaders huis geen markt!" riep Hij.
"Welk bewijs lever je dat je dat allemaal zomaar kan doen?" reageerden de Joden.
"Breek deze tempel af," zei Jesoes, "en Ik zet hem in drie dagen weer op!"
"Zesenveertig jaar is eraan gebouwd en jij doet het wel even in drie dagen?" schimpten ze.
Maar Hij had het over Zijn lichaam. Dat beseften de leerlingen pas na Zijn opstaan, waarmee Hij Zijn woorden en die van de profeten bewees.[34]
Nikodemos, een hoge Farizeeër, ging 's nachts bij Jesoes langs.
"Je komt van God," erkende hij, "anders kon Je die wonderen niet doen."
"Bíj God kom je als je opnieuw geboren wordt," zei Jesoes, "uit water en Geest."
"Hoe doe je dat?" vroeg Nikodemos.
"Jij bent Israëls leraar," zei Jesoes. "Als je het aardse al niet snapt, hoe moet dat dan met het Hemelse? Alleen de Hemelmens kan Zelf naar de Hemel, want Hij komt er vandaan. Maar God houdt zoveel van mensen dat Hij Zijn Enige Zoon voor hen opoffert. Zoals Moyses de slang verhoogde moet de Mens verhoogd en zal wie naar Hem opkijkt leven. Maar wie ontkent dat de Mens

---

33 *Johannes 2* (Kana, mrt 28 nC). Kana was een buurstad van Nazaret. Dat Maria uitgenodigd is kan betekenen dat Josef er niet meer is. Het is mijn tijd nog niet, is -omdat Zijn moeder ook aan het hinten is- een hint richting Zijn sterven. Wat zij van Jezus weet is wat ook *Hebreeërs 1.9* verkondigt: Jezus heeft als instelling de soep nooit zo heet te laten eten als die wordt opgediend.

34 Johannes 2 (Jerusalem, mrt 28 nC). En Ik zet hem weer op. Merk op dat er soms staat dat de Vader Jezus opwekt en soms dat Hij het Zelf doet. Zesenveertig jaar is een tijdanker. Josefus zegt dat Herodes de bouw begint in zijn 18e jaar (in een eerder werk 15e). Hij regeert vanaf 37 vC. Het 18e jaar is 20 vC (tellen begint in die tijd niet bij 0 maar bij 1). Plus 46 jaar is 27 nC, dus Pasen 28 nC is inderdaad een volle zesenveertig jaar. Merk ook op dat Jezus dit rustig aan het eind van Zijn bediening nog een keer doet.

de Enige Zoon van God is, is al verloren."[35]

Jesoes trok door Joedaia en doopte. Johannes deed dat in die tijd in Ainon omdat daar veel water was.
"Rabbi," zeiden zijn leerlingen, "Die waarvan je getuigde doopt ook en ze gaan allemaal naar Hem!"
"Ik zei toch dat ik de Koning niet ben?" zei Johannes. "De bruid is van de Bruidegom: ik word er alleen maar blij van als ze naar Hem gaat! Hij moet groter worden, ik kleiner! Hij komt van Boven en staat boven ons allemaal. Wat Hij zegt komt van Daar en wie naar Hem luistert bevestigt dat God in de Bijbel de Waarheid spreekt. Zie de wonderen die Hij door de Geest doet! De Vader gaf Zijn geliefde Zoon alles in handen, inclusief de Verzoening met Hem en het Eeuwige Leven! Dus Geloof!"[36]
Toen Johannes de Doper deelvorst Heroïdes bestrafte omdat hij zoveel slechts deed en Heroidias, de vrouw van zijn broer Filippos, afpakte, voegde Heroïdes daar nog aan toe dat hij Johannes in de gevangenis gooide. De Geest drong er bij Jesoes op aan terug naar Galilaia te gaan, ook omdat de Heer merkte dat de Farizeeërs doorkregen dat Hij meer leerlingen maakte en doopte dan Johannes - hoewel Hij Zelf niet doopte maar Zijn leerlingen. Daarom vertrok Jesoes uit Joedaia en ging Hij terug naar Galilaia.[37]
Jesoes ging door Samáreia en maakte een stop bij de Jakobsbron bij Sichar.
"Mag ik wat water?" vroeg Hij een Samaritaanse die er kwam putten.
Ze aarzelde, want gewoonlijk mijden Joden Samaritanen.
"Als je wist wie Ik Ben vroeg je er stromend water voor terug," zei Jesoes. "Nooit meer dorst! En het wordt een bron van binnen van Eeuwig Leven voor anderen."
"Je bent een profeet!" erkende ze toen Hij daarna over haar mannen begon. "Zeg me: moeten we hier aanbidden of in Jeroesalem?"
"Redding komt via de Joden," zei Jesoes. "Maar God de Vader is Geest en wil dat mensen Hem van binnen aanbidden en écht."
"Ik verwacht de Christos!" zei de vrouw.

---

35 *Johannes 3* (Jerusalem, mrt 28 nC). Geloven is letterlijk: zeker weten, en van daaruit: vertrouwen, aannemen. En hier dus: opkijken naar ofwel jezelf overgeven aan God. Onder welk erkennen? Jezus is duidelijk: dat Hij Gods Zoon en dus God is Die voor jou de losprijs betaalt. Zelf kom je niet in de Hemel. Jezus daalde er zelfs uit af om jou erin te krijgen. Water en Geest komt weer uit Ezechiël 36: de doopbesprenkeling om (mede)mens te worden zoals van oorsprong bedoeld. Dat Nikodemos ('volksheld') een Griekse naam heeft is in Jezus' tijd heel normaal. Vooral voorname Joden hadden een Griekse naam, maar bijvoorbeeld ook Andreas ('mannelijk') en Filippos ('ruiter', 'paardengek').

36 *Johannes 3* (Ainon, apr 28 nC). Omdat daar veel water was. Het wordt al vroeg in het jaar heet in het Jordaandal en dan verandert de Jordaan bij Bethabara in een ondiep modderstroompje - niet zo passend als het om reiniging gaat. En het maakt onderdompeling bijna onmogelijk. Vandaar dat wie de doop door onderdompeling aanhouden Bethabara soms dichterbij het noordelijker gelegen Ainon plaatsen.

37 *Matteüs 4, Marcus 1, Lukas 3-4, Johannes 4 (*Machairoes, apr 28). Deze Herodes is Herodes Antipas die Galilea ('Hoogte', 'Bergland') en Perea ('Overkant') over de Jordaan bezat waar ook zijn burcht Machairoes lag waar hij Johannes gevangenzette.

"Ik Ben het," zei Jesoes.
Hij bleef twee dagen en velen geloofden er.[38]

Bij aankomst in Galilaia kreeg Jesoes een warm onthaal om de wonderen die ze Hem in Jeroesalem hadden zien doen.
In Kana kwam iemand van Heroïdes' hof uit Kapernaoem Hem tegemoet. Hij smeekte Jesoes of Hij zijn zoon wilde komen genezen.
"Zonder wonderen en bewijzen geloven jullie niet," zei Jesoes.
"Heer," zei de man, "kom alsjeblieft mee, voor mijn kind sterft!"
"Ga maar," zei Jesoes, "je zoon leeft."
De man vertrouwde Jesoes op Zijn woord en ging terug. Tijdens de afdaling naar Kapernaoem kwamen zijn slaven hem al tegemoet.
"Je kind leeft!" riepen ze.
Hij was genezen op de tijd dat Jesoes het zei. Daarom geloofde de man, met heel zijn huishouding.[39]
Jesoes verhuisde van Nazaret naar Kapernaoem aan Zee in het gebied van Zabulon en Neftalim. Zo kwam uit wat de profeet Jesaja zegt:
"Land van Zabulon en Neftalim aan de Zeeweg over de Jordaan, Galilaia van de niet-Joden, het volk dat in het donker leefde, ziet een groot licht: voor wie vastzaten aan leven in de schaduw van de dood is het licht aangegaan!"
En daarmee kwam voor Jesoes de tijd om het Goede Nieuws van Gods Koninkrijk te gaan brengen.
"Het is tijd!" riep Hij. "Het Hemelrijk komt eraan! Luister naar het Goede Nieuws en verander je leven!"
Het nieuws over Hem ging de hele streek door. Hij leerde in hun synagogen en werd door iedereen gewaardeerd.[40]

---

38 *Johannes 4* (Sichar, apr 28 nC. Merk de fixatie van de Samaritaanse op bij God horen vanuit Samaria - sinds Ezra en Nehemia waren Samaritanen van Jerusalem uitgesloten. Ze zegt nadrukkelijk Christos in het Grieks terwijl iedereen in Judea een Aramees dialekt spreekt. Misschien omdat het op de Profeten geënte Messiasgeloof een Joods ding is: door het van de Joodse godsdienst uitgesloten zijn erkennen Samaritanen alleen Mozes' Wet als Bijbel en aanbidden ze op Mozes' zegenberg Gerizim. Zoals zo vaak communiceert Jezus met Ik ben dat Hij JHWH is.

39 *Johannes 4* (Kana, apr 28 nC). Kana lag net als Nazaret hoog, Kapernaüm aan het meer van Galilea. De grondtekst plaatst dit op het zevende uur van de dag. Het daglicht wordt in die tijd in twaalf uren verdeeld. Zo is het zesde uur rond de middag en het zevende tussen één en twee uur. Het is niet ongebruikelijk dat hele huishoudens of zelfs hele volksstammen tegelijk gaan geloven. Vandaar dat Jezus het in het zendingsbevel simpel houdt: Maak alle volken Mijn leerlingen door te gaan, ze te dopen en ze te leren hoe Ik het wil. Wij zijn vanuit ons eigen kleine geloof geneigd de onvoorwaardelijke eenvoud van Jezus' Heilsboodschap te institutionaliseren in geloofbewijzen die we van mensen eisen - vasten, bekeringsdatum, persoonlijk geloof, enz.

40 *Matteüs 4, Marcus 1, Lukas 4* (Kapernaüm, apr 28 nC). Kapernaüm en buursteden aan Zee golden destijds als Rivièra - het summum van heidensheid in heidens Galilea. De Zeeweg is vanouds een ringweg rond de Middellandse Zee die ieder wereldrijk uit strategisch oogpunt weer verbeterde. Onder Nazaret, in het dal van Megiddo, gaat de Via Maris noordwaarts via Kapernaüm naar Damaskus, westwaarts naar Fenicië en oostwaarts naar de Dekapolis, de Griekse voornamelijk door Arabieren bewoonde steden ten oosten van de Jordaan. Een drukke verkeersader dus.

III GESCHREVEN IN STEEN 28 nC

Toen Jezus de menigte zag ging hij de berg op. Hij ging zitten, wachtte tot Zijn leerlingen er waren en begon te leren – Mattaios 5.1

In Zijn vaderstad ging Jesoes zoals altijd op de rustdag naar de synagoge. Hij stond op, kreeg de Jesajarol en las:
"De Geest van de Heer is op Mij om te helen, het Goede Nieuws te brengen en het Jubeljaar uit te roepen. Vandaag is het zover!"
Ze gaven Hem complimenten, maar Hij zei:
"Een profeet is niet geliefd onder zijn bekenden, dus Ik doe hier niet de wonderen die Ik in heidens Kapernaoem doe. Elia ging ook alleen naar een Sidonische weduwe en Elisa reinigde van alle melaatsen alleen de Syriër Naiman."
De hele synagoge was laaiend. Ze sleurden Jesoes naar de rand van de berg waarop hun stad lag om Hem eraf te gooien. Maar Hij liep gewoon tussen hen door en vertrok.[41]

Terwijl Jesoes langs het Meer van Galilaia wandelde zag Hij twee vissers hun net uitgooien. Het waren de broers Simon Petros en Andreas.
"Ga met Me mee!" riep Hij. "Ik ga mensenvissers van jullie maken!"
Ze lieten meteen hun netten achter en gingen met Hem mee.
Even verderop zag Hij nog twee broers in een boot met hun vader Zebedaios de netten in orde maken. Het waren Jakobos en zijn broer Johannes. Ook hen riep Hij en ook zij lieten meteen de boot met hun vader en de werknemers achter om met Hem mee te gaan.[42]
Ze gingen Kapernaoem in waar Hij op de rustdagen preekte. Op de eerste sabbat stonden ze in de synagoge al versteld over Zijn leer omdat Hij geen verhandeling hield als de theologen maar sprak met gezag.
Er was iemand met een demon in de synagoge.
"Wat moet Je hier, Jesoes van Nazaret!" riep die. "Kom je ons verdelgen? Ik weet wel Wie Je bent! Aangewezen door God!"
"Hou je mond en ga uit hem!" strafte Jesoes de demon die zich onder wild stuiptrekken uit de voeten maakte.
De mensen stonden versteld.
"Wat is dit voor nieuwe leer?" zeiden ze. "Hij heeft zelfs gezag over demonen!"

---

41 *Lukas 4* (Nazaret, apr 28 nC). Nazaret gold als Joods, Kapernaüm als heidens, vandaar de discussie. Ieder vijftigste jaar was er een jubeljaar: een sabbatjaar vol wonderen. Slaven kregen hun vrijheid terug en akkers bleven onbewerkt: een tijd van rust en herstel. God Zelf zou dat jaar en het jaar erop in het levensonderhoud voorzien.

42 *Matteüs 4, Marcus 1* (Betsaida, mei 28 nC). Merk op dat Jezus hier Zijn leerlingen wel roept maar niet róept. Ze zijn namelijk al Zijn leerlingen maar hebben ook hun werk nog. Nu neemt Hij ze mee op zendingsreis.

Zo ging Zijn naam in korte tijd over heel Galilaia.[43]
Jesoes was meteen vertrokken uit de synagoge en met Jakobos en Johannes naar Simon Petros en Andreas' huis gegaan. Daar hoorde Hij dat Simons schoonmoeder ziek op bed lag. Of Hij haar wilde helpen. Jesoes boog Zich over haar, pakte haar hand en bestrafte de koorts. Op slag was ze beter en stond ze op om de gasten te bedienen.
Toen de zon onder ging brachten mensen hun zieken aan de deur. Elk van hen genas Hij met een handoplegging. Demonen dreef Hij uit met één woord. "Jij! Gods Zoon de Koning!" gilden ze als ze Hem herkenden waarop Hij hen verbood te getuigen.
Jesaja had gelijk: Hij nam onze zwakte en droeg onze ziekte.[44]
Diep in de nacht stond Jesoes op en ging Hij de stad uit op zoek naar een rustige plek om met God te praten. Toen Simon en de andere leerlingen bij hem thuis merkten dat Jesoes weg was gingen ze achter Hem aan. Ze vonden Hem en zeiden:
"Iedereen zoekt Je!"
En vinden deden ze Hem ook. De mensen eisten Jesoes helemaal op. Daarom zei Hij tegen Zijn leerlingen:
"Kom, we gaan verder. Ik ben gestuurd om het Goede Nieuws van Gods Koninkrijk te brengen en er zijn nog meer steden en dorpen."
Zo preekte Hij door heel Galilaia en op rustdagen onderwees Hij in hun synagogen. Hij genas iedereen met een ziekte of kwaal en dreef demonen uit.[45]

Aan het Meer van Gennesaret was het dringen geblazen. Jesoes zag Simons twee boten, stapte langs zijn netspoelende werknemers in één van de twee en vroeg hem wat van de kant af te varen. Zo leerde Jesoes de mensen tot Hij Simon zei:
"Gooi je net uit in het diepe."
"Meester," wierp Simon tegen, "dat hebben we de hele nacht al gedaan en niks gevangen! Maar als Jij het zegt.."
Ze vingen zoveel vis dat de andere boot erbij moest komen en ook die boordevol raakte. Bevend ging Simon voor Jesoes door de knieën.

---

43 *Marcus 1, Lukas4* (Kapernaüm, mei 28 nC). Let op dat je spreken met gezag niet als kenmerk van christenzijn ziet - dat is spreken op Jézus' gezag. Herinner je *1 Timoteüs 1.7* en bedenk dat je met onkundig gezagvol spreken niet alleen jezelf belachelijk maakt. Omdat Joden geen afbeeldingen mogen maken van levende wezens lenen ze naast natuurelementen graag wiskundige figuren van de Grieken. Het pentagram bijvoorbeeld dat je op de resten van de synagoge van Kapernaüm vindt staat voor de gulden snede die men dan idealiter in bouw en kunst toepast. Het hexagram (de 'Davidster') met zijn twaalf punten staat voor de twaalf stammen van Israël.

44 *Matteüs 8, Marcus 1, Lukas 4 (*Betsaida, mei 28 nC). Mensen werkten zolang het licht was, vandaar: toen de zon onderging. Merk op dat Simon gewoon getrouwd was. Hij was niet de enige apostel. Gelukkig maar, want latere zucht naar geest(g)elijkheid verbood het huwelijk en legde het celibaat op, wat zoals Paulus zegt een leer van demonen is (*1 Timoteüs 4.1-3*). Het doel van Geest, doop en Jezus' prediking is niet mensgerichte geestelijkheid maar Godgerichte menselijkheid (*Ezechiël 36.25-27*).

45 *Marcus 1, Lukas 4* (Betsaida, mei 28 nC).

"Heer..," zei hij, "laat me maar, ik ben te zondig!"
Zijn medewerkers Jakobos en Johannes voelden hetzelfde. Maar Jesoes zei opnieuw:
"Van nu af aan ga je mensen vangen."[46]
Ze trokken de boten aan land, lieten alles weer achter en gingen met Jesoes mee.
Onderweg liet een compleet melaatse man zich voor Jesoes vallen.
"Heer," vroeg hij, "als Je wilt maak me dan schoon."
Jesoes had medelijden, raakte hem aan en zei:
"Ik wil het, word schoon."
De melaatsheid verdween meteen.
"Laat je aan de priester zien voor je bewijs," zei Jesoes.
De man mocht niets doorvertellen, maar hij kon het niet laten. Zo werd de massa die Jesoes volgde steeds groter. Ze kwamen uit Galilaia, Dekapolis, Jeroesalem, Joedaia, Peraia en inmiddels ook uit heel Syrië. Hun zieken, bezetenen en verlamden namen ze mee en Jesoes genas ze allemaal. De steden waren niet meer te doen. Hij trok dus naar rustiger plekken waar Hij nog met God kon praten.[47]

Jesoes ging zitten op een bergvlak en keek hoe de mensen toestroomden. Toen Zijn leerlingen er waren begon Hij te leren.
"Geluk voor wie niets hebben:" zei Hij, "Jullie krijgen Gods Hemelrijk! Wie pijn heeft, troost. Wie een watje is, de aarde. Wie hongert, voldoening. Wie helpt, redding. Wie leven doet krijgt Leven bij God. Wie vredesticht, de titel Kind van God. Wie om Recht wordt vervolgd, het Hemelrijk. Prijs je gelukkig als je om de Hemelmens bespot, gediscrimineerd of vervolgd wordt: dat deden ze met de profeten vóór jullie ook. Tel uit je vergoeding in de Hemel! Maar wee jullie rijken, vetten, lachers, beroemden: jullie hebben het na dit leven gehád!"[48]
"Jullie horen als zoutsteen te zijn. Is de behoudende werking van het zout eruit dan eindig je vergruisd op straat. Jullie horen onmiskenbaar te schijnen als de

---

46 *Lukas 5* (Galilea, jun 28 nC). Merk op dat Simons werknemers gewoon doorvissen - en hij zal als de gelegenheid zich voordeed zeker meegedaan hebben. Dit wonder herhaalt Jezus later nog maar eens om het gaan voor (niet-Joodse!) mensenvangst te benadrukken. Het Meer van Galilea, Gennesaret en Tiberias is hetzelfde onder andere namen in verschillende tijden.

47 *Matteüs 8, Marcus 1, Lukas 5* (Galilea, jun 28 nC). Als melaatse kwam je niet zomaar je oude omgeving meer binnen: de priester moest je rein verklaren. Vandaar het bewijs voor volledig herstel. Syrische volgers: er is een brief teruggevonden uit 75 nC van een Syrische filosoof, Mara bar Serapion, die over Jezus vertelt en Hem de Wijze Koning noemt.

48 *Matteüs 5, Lukas 6* (Kapernaüm, jun 28 nC). De profeten vóór jullie: gaan voor Gods recht maakt je voor Jezus dus al een profeet. De Bergrede verwijst naar Mozes' Wetgeving en zet wat Jezus hier zegt neer als Wet van Zijn Hemelrijk op aarde. Uit Lukas blijkt dat Jezus stukken uit deze Wet overal herhaalde. De berg bij Kapernaüm laat zien waarom de ene Evangelist het over een berg en de ander over een vlak heeft: het gaat over een hellend vlak stuk op de berg. En dan te bedenken dat sommigen dit soort schijnbare tegenstrijdigheden gebruiken om het Geloof los te laten!

sterren in het heelal, als een bergstad bij nacht omdat niemand zijn lampen onder een emmer zet maar het hele huis ermee laat stralen. Schijn zo Gods Licht voor de mensen, zodat ze het goede dat je doet zien en je Vader in de Hemel erom eren. Ik ga Wet en Profeten niet afschaffen maar afmaken. De Wet blijft tot hemel en aarde voorbijgaan. Schaf iets af en daar gaat je goeie naam in het Hemelrijk, maar doe het en je wordt geprezen. Als je toewijding aan de Wet niet groter is dan die van een theoloog of Farizeeër kom je wat Mij betreft het Hemelrijk niet eens binnen!"[49]

"De ouden werd geleerd: Je zult niet doden. Maar Ik zeg jullie: Wie kwaad is op zijn broer is voor de Wet al strafbaar, wie zijn broer een idioot noemt kan de Hoge Raad tegemoet zien en wie zegt: Debiel! het vuur van Gehenna. Dus als jij voor het altaar staat en herinnert dat je broer iets tegen je heeft, laat je offer dan daar en ga het eerst met hem goedmaken. Wees vriendelijk tegen je aanklager terwijl je nog met hem onderweg bent. Misschien levert hij je toch niet uit aan de rechter en die niet aan de cipier en voorkom je de gevangenis. Want daar kom je niet uit voor je de laatste quadrans hebt betaald!"[50]

"De ouden werd geleerd: Je zult niet echtbreken, maar Ik zeg jullie: Wie naar een vrouw kijkt en haar wil hebben heeft van binnen al overspel met haar gepleegd. Al is het je goede oog dat je verleidt: ruk het uit, gooi het weg! Je raakt beter één lichaamsdeel kwijt dan je hele lichaam in Gehenna. Verleidt je goede hand je: hak hem af, gooi hem weg! Zelfde verhaal. De ouden leerden: Wie zijn vrouw verlaat zal haar een scheidingsbrief meegeven. Ik zeg: wie zijn vrouw verlaat om een andere reden dan hoererij maakt dat zij net als jij overspel pleegt als ze hertrouwt, net als wie haar trouwt."[51]

"De ouden werd geleerd: Je zult niet vals zweren maar je eed aan de Heer houden. Ik zeg jullie: Zweer helemaal niet. Niet bij de Hemel, die is Gods troon. Niet bij de aarde, die is Zijn voetbank. Niet bij Jeroesalem, dat is van de Koning. Niet bij je hoofd: je bepaalt niet eens je haarkleur. Laat gewoon je ja ja zijn en je nee nee. Al het andere is slechtheid. Ze leerden: Oog om oog,

---

49 *Matteüs 5* (Kapernaüm, jun 28 nC). Sterren zijn gemaakt om Gods licht te schijnen: zo ook wij. Wet en Profeten is een naam voor de Bijbel, met of zonder Geschriften of Psalmen. In de vroege Kerk wordt dat Evangelie, Apostelen en Profeten (OT). De (voor wie gelooft in Christus vervulde) Wet blijft omdat zonder Wet zonde niet strafbaar is of zelfs maar bestaat, en uiteindelijk om je ervan te doordringen dat je het zonder Jezus niet redt. Als het gaat om het houden van de Wet gaat het bij Jezus altijd om de geest van de Wet, de samenvatting: God liefhebben met alles wat in je is en je medemens als jezelf. Er is dus een groot verschil tussen het gelden van de Wet en het houden van de Wet.

50 *Matteüs 5* (Kapernaüm, jun 28 nC). Jezus tilt zwaar aan Zijn Wetgeving om bij de lichte essentie uit te komen: of jij begaan bent met het lot van je broer die gestraft zal worden om zijn houding tegenover jou. Op een werkelijke aandoening toewensen staat de hel. Gehenna ofwel Land van Hinnom was de vuilverbranding ten zuiden van Jerusalem die beeld stond voor de hel. Ooit werden er kinderen geofferd (*Jeremia 32.35*). Een quadrans is het kleinste muntje van het Romeins monetair stelsel, 1/64 van een denarius (een denarius was een flink dagloon).

51 *Matteüs 5* (Kapernaüm, jun 28 nC). Mozes' scheidingsbrief en daarmee huwelijkbeëindiging in het algemeen is in Jezus' Koninkrijk dus niet rechtsgeldig. Destijds waren vrouwen afhankelijk of zelfs bezit van mannen, dus wat voor mannen geldt geldt vandaag ook voor vrouwen. Herodias staat bekend als de eerste Joodse vrouw die van haar man scheidde. Jezus laat weer de scherpste kant zien: de wegzender pleegt uiteraard echtbreuk, maar is ook verantwoordelijk voor nog twee echtbreuken. Er is één woord voor overspel en echtbreuk. Het voorbeeld dat Jezus geeft laat zien dat het ten diepste om echtbreuk gaat, het breken van de huwelijkseed, ook als er geen overspel in het spel is.

tand om tand. Ik zeg: Verzet je niet tegen slechte mensen. Slaat iemand je op je wang, geef hem ook je andere. Eist iemand je mantel, geef ook je kleed. Moet je een mijl, ga er twee.[52] Geef wie van je wil pakken, vraag niks terug. En geef en leen aan wie het netjes vraagt."

"De ouden is geleerd: Je zult houden van je bekenden en je vijanden haten. Ik zeg: Hou van je vijanden, zegen wie jullie vervloeken, doe goed voor wie jullie discrimineren en vraag God voor wie je geweld aandoen, dan zijn jullie kinderen van je Vader in de Hemel. Hij laat Zijn zon en regen toch ook komen over goede én slechte mensen? Waarin onderscheid je je als je houdt van wie van jou houden? Goed doet wie jou goed doen? Alleen je broers groet? Dat doen zondaars en tolheffers ook. Leen zonder iets terug te verwachten: dat spekt je Hemelrekening, dan ben je een kind van de Allerhoogste. Wees compleet, zoals je Vader in de Hemel."[53]

"Doe aan liefdadigheid, net als de Vader. Maar let er wel op dat je je liefdadigheid niet doet om door mensen gezien te worden, want dan krijg je geen beloning van je Hemelse Vader! Als je aan liefdadigheid doet, bazuin het dan niet rond zoals die toneelspelers in de synagogen en op straat om door de mensen geëerd te worden. Echt, Ik zeg jullie: zij hebben hun loon al! Als jullie aan liefdadigheid doen, laat je linkerhand dan niet weten wat je rechterhand doet. Zo blijft je goede daad verborgen en zal je Vader Die ziet wat verborgen is je belonen."[54]

"Als je God iets vraagt, doe dat dan niet als de toneelspelers die het doen om gezien te worden. Ik zeg je dat zij hun loon al binnen hebben. Als jij iets vraagt, sluit je dan af en vraag je Vader Die Zelf ook onzichtbaar is. Dan zal je Vader Die het ziet je openlijk belonen. Gebruik ook niet een heel verhaal zoals niet-Joden doen, alsof je dan wel verhoord zal worden. Hou het simpel: je Vader weet al wat je nodig hebt voor je erom vraagt. En als je vast, loop dan niet als toneelspelers sip rond. Zij doen het om gezien te worden en belonen zichzelf. Als jij vast, verzorg je dan goed, dat niemand het ziet. Je Vader ziet je binnenste en zal je openlijk belonen."[55]

"Bid maar zo: Onze Vader in de Hemel, Jouw naam moet gevestigd, Je Koninkrijk komen en net als in de Hemel moet op aarde gedaan wat Jij wilt. Geef ons vandaag ons brood voor morgen en scheld ons onze schulden kwijt zoals

---

52 Een mijl is ongeveer 1,5 km.

53 *Matteüs 5, Lukas 6* (Kapernaüm, jun 28 nC). Het stukje gaat nog meer leven als je weet dat liefhebben voortrekken betekent en haten achterstellen. Compleet zijn (dus niet alleen je bekenden maar ook je vijand liefhebben) is vaak foutief begrepen als perfect zijn. Kind van de allerhoogste betekent: zoals Hij. Merk op dat Jezus bij alles vanuit Boven denkt, waar je als kind van God een bankrekening hebt die gespekt wordt door goed doen, terwijl al het aardse verzamelen vergaat. Merk ook op dat zelfs de apostelen wel eens vergeten compleet te zijn. Zoals Johannes, die het voortdurend heeft over elkáár liefhebben en door de narigheid binnen de Kerk niet eens aan buiten toekomt. Dus zoals de vroege Kerk leert: lees altijd de Apostelen vanuit het Evangelie!

54 *Matteüs 6* (Kapernaüm, jun 28 nC.

55 *Matteüs 6, Lukas 6* (Kapernaüm, jun 28 nC).

wij dat bij anderen doen. En laat ons niet testen, maar red ons uit handen van de slechte. Van Jou is het Koninkrijk, de Macht en de Majesteit, Eeuwig en altijd! Amen! Want als jullie de mensen hun missers vergeven zal jullie Hemelse Vader voor jullie hetzelfde doen, maar als jullie de mensen hun fouten niet vergeven zal jullie Vader ook jullie niet vergeven."

"Verzamel geen schatten op aarde waar ze vergaan of gestolen worden. Verzamel ze in de Hemel, want je hart richt zich op je schat en een door begeerte verblind oog laat het Licht niet door. Het is God of Mammon. Je kunt geen twee heren dienen zonder één tekort te doen. Ik zeg: Hou je niet bezig met wat je moet eten, drinken of dragen. Vogels zaaien en maaien niet en toch geeft jullie Hemelse Vader ze te eten. Jullie zijn zoveel meer! Kijk naar de veldbloemen: ze spinnen niet, spannen zich niet in en toch kleedt God ze beter dan Salomo. Hou je dus bezig met Gods Koninkrijk en Zijn Recht, dan komt al het andere ook goed."[56]

"Met de maat waarmee jij meet meten ze jou, dus oordeel niet en wees vrijgevig. Maar blijf een blinde geleider en je leidt medeblinden met je mee de greppel in. Speel geen meestertje. Als je alles geleerd hebt ben je nog altijd maar gelijk aan wie het je leerde. Zeg dus niet tegen je broer: Laat me je splinter uit je oog halen! Hypokriet, alsof je een splinter ziet met die balk in je eigen oog! Gooi mede Godgewijden niet voor de zwijnen: die vertrappen ze en komen daarna voor jou. Als je tekort denkt te komen, vraag en krijg, zoek en vind, klop en ga binnen. Als jij dat als slecht mens al voor je kinderen doet, hoeveel temeer je Hemelse Vader! Zoals jij wilt dat mensen jou doen, doe dat hun. Dat is in het kort de Bijbel."[57]

"Neem het poortje naar de Levenssteeg. Ga niet met de massa door de grote poort naar de brede weg van je ondergang en pas op voor zijn valse profeten: wolven in schapenvacht zijn het. Herken ze aan hun daden: een goede boom geeft geen slechte vruchten. Ontdek hun bron: waar het hart vol van is stroomt de mond van over. Een boom met slechte vruchten wordt omgehakt en in het vuur gegooid. Zelfs wie Mij belijdt als HEER komt het Hemelrijk niet in als Hij niet doet wat Ik zeg en wat de Vader zegt. Op De Dag gaan velen zeggen: HEER! We waren profeten en wonderdoeners voor Jouw Naam! Dan zeg Ik: Ga weg, Ik ken jullie niet."[58]

---

56 *Matteüs 6* (Kapernaüm, jun 28 nC). Mammon staat voor geld, bezit, rijkdom.

57 *Matteüs 7, Lukas 6* (Kapernaüm, jun 28 nC). Hypokriet en toneelspeler zijn synoniem. Vraag en je krijgt: hou je bezig met wat Boven is in plaats van de wereld beleren en medechristenen verketteren. Merk op dat Jezus niet het psychologisch onderscheid maakt tussen slecht zijn en doen: wie slecht doet is slecht. Dat schept ruimte voor uitredding, waar goedpraten die ruimte wegwuift. Jezus' Bijbelsamenvatting is horizontaal: intermenselijk. Ook in Zijn totaalsamenvatting van de Wet staan liefde voor God en medemens op één plan.

58 De Dag (van de HEER) is de oudtestamentische dag van het oordeel. In de vroege Kerk wordt het al snel ook de naam voor de zondag: de dag van (het opstaan van) de Heer. Schijnprofeten passen Jezus' leer aan gangbare normen aan om als Kerk met de wereld mee te kunnen. Geestbegaafden worden hier genoemd omdat die beter zouden moeten weten. Merk op dat Geestgaven verre van een garantie van redding zijn, integendeel juist het risico op verloren gaan vergroten omdat ze makkelijk voor eigen eer gebruikt worden. Zelfs belijden dat Jezus de God van het Oude Testament is redt je

"Ik zal jullie zeggen waar iemand die Mij heeft gehoord en ernaar gaat leven op lijkt. Hij lijkt op iemand die doordacht een huis bouwde, los zand weggroef en de onderste laag stenen op de rotsachtige bodem legde. Toen het begon te waaien, slagregens kwamen en een muur van water tegen het huis beukte, viel het niet om. Het bewoog niet eens want het stond stevig op de rotsachtige bodem. Wie niet luistert naar wat Ik zeg en er niet naar leeft, is als een mens die zonder vooruit te denken zijn huis bouwde op los zand. Toen de wind opstak, slagregens kwamen en waterstromen tegen het huis beukten stortte het in."[59]
Daarmee sloot Jesoes af.

Hij ging de berg af Kapernaoem binnen. Daar woonde een centurio met een waardevolle slaaf die op sterven lag. Hij stuurde Joodse oudsten naar Jesoes om te vragen of Hij zijn slaaf wilde komen genezen.
"Hij is het waard," zeiden de oudsten. "Hij bouwde zelfs de synagoge."
Jesoes ging. Maar niet ver van het huis liet de centurio zeggen:
"Ik ben niet waard dat Je binnenkomt. Beveel maar dat mijn slaaf geneest en het gebeurt."
Jezus zei: "Zo'n groot Geloof vond Ik in Israël nergens! Van overal zullen ze met Abraham, Isaak en Jakoob in het Hemelrijk aanliggen terwijl hun kinderen jammeren in de kerker."
Weer thuis troffen de boden de zieke gezond aan.[60]

De dag erop ging Jesoes naar Naïn. Een enorme menigte waaronder veel leerlingen reisde mee. Bij de poort werd juist een dode uitgedragen. Het was de enige zoon van een weduwe, dus er waren veel meelevenden.
"Huil maar niet," zei de Heer tegen de vrouw.
De dragers stopten. Hij liep naar de baar, raakte die aan en zei:
"Word wakker jongen, omdat Ik het zeg."
Meteen ging de dode rechtop zitten praten. Bevend van ontzag eerde iedereen God. Jesoes gaf de jongen aan zijn moeder.
"Er is een groot profeet opgestaan," gonsde het. Maar ook: "God is bij Zijn volk op bezoek!"

---

dan niet meer. Zoals de apostelen zeggen: hoe meer je van de Geest krijgt, hoe meer je verantwoordelijk gehouden wordt.

59 Het vertrouwde beeld van het huis op de rots klopt niet: het zou er zo van afglijden. Het fundament was in Judea de onderste rij met stenen die ingegraven werd zodat die door de ondiepe zanderige bovenlaag heen op de rotsachtige bodem rustte. Hoekstenen zetten het huis in dat systeem vast zodat het niet verschoof, waardoor Jezus elders ook wel de Hoeksteen wordt genoemd. Waar wij nog wel eens de nood voelen Geloof met lege mystiek vullen zet Jezus Geloof simpelweg neer als Levensverzekering, als investering in je Eeuwige Toekomst.

60 *Matteüs 8, Lukas 7* (Kapernaüm, jun 28). Geloof betekent zeker weten en doordat je het niet kunt zien (*Hebreeërs 11.1*) wordt het vertrouwen. De nadruk op 'het waard zijn' in deze geschiedenis geeft een nieuwe dimensie aan Geloof. Aanliggen is erbij horen. Mee mogen tafelen in kringen hoger dan de jouwe gold als hoogste eer. Aan tafel golden strikte regels: hoe dichter bij de gastheer, hoe hoger je status. Dat is waarom Johannes onder de apostelen de hoogste status kreeg. In werkelijkheid trok Jezus hem juist bij Zich omdat hij de jongste en daarmee onbelangrijkste was - wie van Boven is komt met andere waarden. Aanliggen deed je leunend op je linkerarm zodat de eregast 'aan je borst' aanlag.

De gebeurtenis ging als een lopend vuurtje door Joedaia en de omliggende landen.[61]

Jesoes zag dat het weer veel te druk werd en gaf opdracht naar de overkant te varen. Terwijl Hij achterin op een kussen lag te slapen stak plotseling een storm op. De zee werd wild en de boot begon water te maken. Jesoes sliep overal doorheen. Tot Zijn leerlingen Hem in paniek wakker kwamen maken.
"Meester! Heer!" riepen ze. "Help! We vergaan!"
Hij werd wakker, ging staan, bestrafte de wind en zei tegen de zee:
"Stil jij!"
Het werd doodstil.
"Wat zijn jullie toch bang," zei Jesoes tegen de leerlingen. "Hebben jullie dan geen Geloof?"
Ze waren doodsbenauwd en zeiden:
"Wie.. wát is Hij, dat zelfs de wind en de zee Hem gehoorzamen.."[62]

Aan de overkant van het meer ging Jesoes bij Gergesa aan land. Uit de graven rende een bezetene naakt op Hem af.
"Demon," zei Jesoes, "ga uit!"
Hij stortte neer en krijste:
"Jesoes Zoon van de Hoogste wat moet Je? Is het nu al tijd?"
Jesoes vroeg zijn naam.
"Legioen want we zijn met veel! Pijnig ons niet! Mogen we in die kudde varkens?"
"Ga," zei Jesoes.
Maar door de demonen denderde de kudde de helling af en verdronk in zee. De hoeders renden naar de stad en de stad liep uit. De mensen zagen de bezetene gezond en gekleed bij Jesoes zitten en wilden dat Hij vertrok. Bij de boot vroeg de man of hij mee mocht.
"Ga naar huis," zei Jesoes. "Vertel wat de HEER voor je deed."
En dat deed hij, in heel Dekapolis.[63]

Jesoes was weer thuis. Hij had Farizeeërs en theologen op bezoek. Terwijl Hij leerde probeerden vier mannen een lamme binnen te krijgen, maar het was te druk bij de deur. Ze gingen daarom het dak op, haalden het open en lieten de baar voor Jesoes neerzakken. Op dat geloof zei Jesoes:

---

61 *Lukas 7* (Naïn, jun 28 nC).
62 *Matteüs 8, Marcus 4, Lukas 8* (Kapernaüm, jun 28).
63 *Matteüs 8, Marcus 5, Lukas 8* (Gergesa, jun 28 nC). Gergesa lag in het gebied van de stad Gadara in het district Gerasa, vandaar dat je in de verschillende Evangeliën verschillende namen tegenkomt. Naakt kon helemaal bloot betekenen maar ook in een onderbroek. In werken van die tijd kom je ook de uitspraak 'naakt in een lendendoek' tegen (vgl *Johannes 21.7*).

"Je zonden zijn vergeven."
"Hij beledigt God," smoesden de theologen, "dat kan God alleen."
"Wat denken jullie krom," zei Jesoes. "Wat is nou makkelijker: zeggen dat iemands zonde vergeven zijn of maken dat iemand weer kan lopen? Dus om voor jullie te bewijzen dat de Mens zonden vergeeft: Sta op, pak je bed en ga."
De lamme ging meteen staan en loofde God. De mensen stonden versteld en eerden God om de macht die Hij mensen gaf.[64]
Jesoes ging naar buiten en leerde de menigte aan zee.
Daarna ging Hij weer verder en zag Hij Mattaios Alfaiosz Levi in het tolhuis zitten.
"Ga mee," zei Hij.
Mattaios stond op, liet alles achter en ging met Jesoes mee. Omdat Die wel een pauze kon gebruiken liet Mattaios in zijn huis een grote maaltijd organiseren. Veel tolheffers en zondaars kwamen mee aanliggen. De theologen en Farizeeërs klaagden erover bij de leerlingen. Jesoes hoorde het en zei:
"Gezonde mensen hebben geen dokter nodig, zieken wel. Ga studeren op wat het betekent: Liefdadigheid wil Ik in plaats van offers. Ik ben niet gekomen om wie de Wet houden terug te roepen, maar zondaars."[65]

Leerlingen van Johannes en de Farizeeërs vastten regelmatig, maar die van Jesoes niet. Ze vroegen Hem waarom.
"Bruiloftgasten treuren toch ook niet zolang de bruidegom er is?" zei Jesoes. "Als Hij wordt meegenomen vast wel. Je repareert een oud kleed toch ook niet met een nieuwe ongevilte lap? Dan maak je de scheur alleen maar erger. En nieuwe wijn doe je niet in oude leren zakken want dan barsten ze en ben je zowel de wijn als de zakken kwijt. Nieuwe wijn gaat in nieuwe zakken, dan blijven ze samen goed. Maar niemand die oude gewend is wil meteen nieuwe: wat hij kent vindt hij beter."[66]
Jaïros, een synagogebestuurder, knielde voor Jesoes. Zijn enige dochter van twaalf lag op sterven en hij smeekte:
"Kom Je hand op haar leggen, dan zal ze leven!"
Jesoes en de leerlingen gingen mee. In de opdringerige massa was een vrouw

64 *Matteüs 9, Marcus 2, Lukas 5* (Kapernaüm, jun 28). Farizeeërs vormen de meest orthodoxe stroming binnen het Jodendom, maar elke stroming heeft zijn geleerden: de theologen. Hier bedoelt Jezus met De Mens niet alleen Hemzelf als Hemelmens van *Daniël 7*. De mens in het algemeen heeft de opdracht zonden te vergeven. De Heilige Geest zal de gelovigen zelfs macht geven om te vergeven tot in de Hemel.
65 *Matteüs 9, Marcus 2, Lukas 5* (Galilea, jun 28 nC). Tolheffers en zondaars stonden in de volksopinie op één lijn omdat tolheffers collaboreerden met de Romeinen - en wat is nou zondiger dan dat? Sinds de rellen bij de volkstelling onder Quirinius in 6 nC was Zelotisme in: Joods nationalisme dat de Romeinen eruit wilde.
66 *Matteüs 9, Marcus 2, Lukas 5* (Galilea, jul 28 nC). Niet al Johannes' leerlingen gaan achter Jezus aan: zijn weg blijft bestaan als be-weg-ing binnen het Jodendom. Vasten is meer gewoonte dan een uiting van verdriet en Jezus noemt dat ongepast: het doet meer kwaad dan goed (vgl *Jesaja 1*). Een nieuwe leer, een nieuwe vorm - en niet alleen als het om vasten gaat. Jezus' principe moet parate kennis zijn voor de Kerk, want Zijn Evangelie blijft jong en onze vormen verouderen snel. Alle ruimte dus voor nieuwe generaties christenen met nieuwe vormen om het Evangelie in te gieten!

die al twaalf jaar bloed verloor. Geen dokter kon helpen. In het geloof zo beter te worden raakte ze in het voorbijgaan de rand van Jesoes' mantel aan. En inderdaad: het bloedvloeien stopte meteen. Maar Jesoes merkte het.
"Wie raakte Mijn mantel aan?" vroeg Hij.
"Meester," zei Petros, "wie níet?"
Bevend liet de vrouw zich voor Jesoes neervallen.
"Geen zorgen dochter," zei Jesoes, "je Geloof heeft je leven gered: ga de Vrede binnen."[67]
Er kwam bericht van het huis van de synagogebestuurder:
"Je dochter is gestorven, laat maar."
"Niet opgeven," zei Jesoes hem. "Hou Geloof en ze zal gered worden."
Hij nam Petros, Jakobos en Johannes mee.
"Wat maken jullie een lawaai!" riep Hij toen Hij de fluiters en klagers hoorde.
"Kst! Het kind slaapt!"
Ze lachten Hem uit want ze wisten wel beter. Jesoes dreef ze eruit en ging met de vader en moeder de kamer van het kind binnen. Hij pakte haar hand en zei:
"Talita koemi, dochter sta op."
Haar geest kwam terug en daar liep ze weer.
"Geef haar wat te eten," zei Jesoes tegen de uitzinnige ouders, "en vertel niemand hiervan."
Maar ook deze gebeurtenis ging weer het hele land door.[68]
Jesoes ging verder. Hij werd gevolgd door twee blinden.
"Zoon van Dawid," riepen ze, "heb medelijden!"
Bij Zijn huis kwamen ze dichterbij.
"Geloven jullie dat Ik dat kan?" vroeg Hij.
"Ja heer!" zeiden ze.
Hij raakte hun ogen aan en zei: "Je krijgt naar je geloof."
Hun ogen gingen open, maar Jesoes zei streng:
"Denk erom dat je het niemand vertelt!"
Terwijl ze het toch deden werd er iemand bij Jesoes gebracht die door een demon niet kon praten. Verbijsterd zagen de mensen hoe Jesoes de demon uitdreef en de man weer praatte.
"Zoiets is in Israël nog nooit vertoond!" riepen ze.
Maar de Farizeeërs zeiden: "Hij drijft demonen uit door de leider van de de-

---

67 *Matteüs 9, Marcus 5, Lukas 8* (Galilea, jul 28 nC). Jaïrus laat zien dat als de nood maar hoog genoeg is iemand wel gaat voor nieuwe wijn. Geloof is geen eigen kracht maar juist zelfverlaging waardoor God wonderlijk in wil grijpen. Het gaat Jezus niet om genezing maar om redding: je toevertrouwen aan Jezus heeft je LEVEN gered. Verzoend met God, zoals Jezus zegt door de vrouw van twaalf jaar ziek Zijn dóchter te noemen - een knipoog naar Jaïrus met zijn dochter van twaalf. Met *Johannes 1.12*: haar Geloof geeft macht door God aangenomen te worden als dochter. Merk op dat zelfs geloven in wat Jezus kán al Eeuwig reddend is. Voor Jezus is er geen verschil tussen geloven in en geloven dat: Zijn mildheid stroomt gewoon.

68 Merk op dat Jezus helemaal niet geïnteresseerd is in genezing. Genezing is bijzaak van Geloof, Redding hoofdzaak. Vergelijk het veelal onbegrepen *1 Petrus 2.24*.

monen."[69]

69 *Matteüs 9* (Kapernaüm, jul 28). De standaard bedelvraag na al Zijn Godsbewijzen maakt Jezus' reactie wat cynisch. Er beter van worden, al is het een aalmoes, schijnt zoveel acuter dan Vrede met God. Natuurlijk willen ze zien en ook dat vergt geloof, dus Jezus geneest. Maar deze keer geen: Je geloof heeft je gered van de dood. Let op: Heer is niet per definitie een belijdenis dat Jezus JHWH is. Het betekent ook Eigenaar of zoals hier gewoon beleefd: meneer - heer met kleine letters.

IV TUSSEN HARTVET EN OORSMEER 28 nC

Maak het hart van dit volk vet zodat het niet ziet, hoort of zich bekeert, dat Hij het zou genezen - Jesaja 6.10

Jesoes reisde rond, leerde het Koninkrijk in de synagogen en genas.
"De oogst is groot," zei Hij medelijdend over de uitgeputte menigte. "Vraag de Heer van de oogst om meer werkers."
Die nacht bracht Hij met God op de berg door om twaalf privé leerlingen te kiezen die Hij apostel noemde: zendeling voor Zijn Boodschap. Allereerst Simon de Rots en zijn broer Andreas. Daarna Zebedaios' zonen Jakobos en Johannes die Hij Donderslagen noemde. Verder Filippos en Bartolomaios, Tomas en Mattaios de tolheffer, Jakobos van Alfaios en Joedas Taddaios Lebbaios Jakobsz, Simon de Zeloot uit Kana en Joedas Iskariot die Hem later verraadde.[70]
Jesoes stuurde de twaalf op pad.
"Ga niet naar niet-Joden," zei Hij. "Zoek Israëls verdwaalde schapen en boodschap dat het Hemelrijk eraan komt. Genees zieken, wek doden, drijf demonen uit: je krijgt het gratis, geef het gratis. Neem geen reiszak mee, geen extra kleding, geen geld. Wie werkt verdient eten. Als je ergens komt, logeer dan bij wie het waard is tot je verdergaat. Wens overal de Vrede met God toe. Zijn ze het waard dan komt die, zo niet dan moeten jullie daar vrede mee hebben. Ben je in een stad niet welkom, klop dan het stof van je voeten en vertrek. Voor Sodom en Gomorra gaat het op de dag van het oordeel draaglijker zijn dan voor hen!"[71]
"Ik stuur jullie als schapen onder wolven: wees sluw als slangen en onnozel als duiven. Ze gaan jullie om Mij haten, geselen in synagogen en voor overheden sleuren om gedood te worden. Maar zo kun je ook daar en voor niet-Joden getuigen. Geen zorgen over wat je moet zeggen: de Geest van de Vader spreekt door jullie. Wie volhoudt tot de dood wordt gered. Word je in een stad vervolgd, vlucht dan naar de volgende: als de Hemelmens terugkomt zul je nóg niet klaar zijn met Israël. En je ontkomt er niet aan: een leerling wordt

---

70 *Matteüs 9* (Galilea, jul 28 nC). Geen aalmoes maar Redding. Dat vraagt geloof en Geloof vereist de Boodschap horen. Dus Jezus gaat voor meer prediking. Nu pas kiest Hij Zijn twaalf. Ze krijgen met de titel apostel in feite dezelfde functie als de engelen: boodschappers. We leren ze kennen onder meerdere namen omdat hun besnijdenisnaam vaak een veelvoorkomende vernoeming is. Vadersnamen, bijnamen en zelfs koosnamen als Lebbeüs (Liefie). Dé berg zonder nadere bepaling is altijd de berg bij Jezus' woonplaats. Niet de Tabor: die ligt in de drukte en Jezus zoekt juist de rust op.
71 *Matteüs 10, Marcus 3, Lukas 6* (Kapernaüm, jul 28). Het verschil met de zendingsopdracht van *Matteüs 28* is dat eerst Israël de kans krijgt. Toch kan Jezus niet nalaten in het volgende stukje al de zending aan niet-Joden te noemen. Stof afkloppen betekent niets meer met ze te maken willen hebben: Jezus' complete boodschap bevat niet alleen heil maar ook hel. Als Paulus 'Wie werkt verdient eten' citeert noemt hij dat halverwege de eerste eeuw al Bijbel (*1 Timoteos 5.18*).

vereenzelvigd met zijn leraar, een slaaf met zijn heer. Als ze Mij al de demonenleider Belzebul durven noemen zullen ze Mijn huishouding helemáál demoniseren."[72]
"Wees niet bang voor mensen: bij God komt alles aan het licht. Dus wat Ik jullie in het donker zeg, zeg dat in het licht. Wat Ik fluister, schal dat van de daken. Wees niet bang voor wie wel je lichaam kunnen doden maar niet je ziel. Wees liever bang voor Hem die lichaam en ziel kan vernietigen in Gehenna. Worden niet twee musjes verkocht voor een as? Toch valt niet één daarvan op de grond zonder dat jullie Vader het weet. Van jullie zijn zelfs de haren op je hoofd geteld. Voor iedereen die voor Mij uitkomt bij de mensen zal Ik uitkomen bij Mijn Vader in de Hemel. Maar wie Mij ontkent bij de mensen zal Ik ook ontkennen bij Mijn Vader."[73]
"Ik kom niet vrede op aarde brengen maar het zwaard. Door Mij staat een man op tegen zijn vader, een dochter tegen haar moeder. Maar als je meer van je familie houdt dan van Mij en niet je kruis opneemt en Mijn Weg gaat, ben je Mij niet waard. Wie zijn leven redt verliest het, wie het om Mij verliest redt het. Wie jullie binnenlaat doet dat voor Mij en Mijn Zender en wie jullie als profeten verwelkomt ontvangt zelf het profetenloon. Wie jullie waardeert als mensen die gaan voor Recht wordt zelf zo bestempeld en wie één van jullie hoe onbelangrijk ook zelfs maar een beker koud water geeft omdat je bij Mij hoort, gaat zijn beloning zeker niet mislopen."[74]

Toen Jesoes klaar was ging Hij weer met het Goede Nieuws hun steden af. In de gevangenis hoorde Johannes van zijn leerlingen van de veldtochten van de Koning. Er kwam geen soldaat aan te pas, dus liet hij Hem vragen:
"Bén Jij het nou wel? Of moeten we nog naar een ander uitkijken?"
Jesoes was juist bezig mensen te bevrijden van hun ziektes, kwalen en demonen. Zelfs blinden zagen het Licht. Dus zei Jesoes:
"Ga terug naar Johannes, vertel hem wat je hoort en ziet en zeg: Zelfs blinden zien het! Kreupelen lopen, melaatsen worden schoon, doven horen, doden worden wakker, armen krijgen het Goede Nieuws te horen.. Wie geen afstand

---

72 Gered is bij Jezus van de eeuwige dood. Belzebub betekent leider van de vliegenden (gevallen engelen ofwel demonen). Als ze de Heer durven aanpakken, durven ze het helemaal met Zijn machteloze horigen. Vereenzelvigd: slaven hoorden bij een huis(houding) en kwamen ze vrij dan hielden ze als bijnaam de naam van hun begunstiger. Ze stonden voor en vielen met zijn naam.

73 Gehenna betekent hier tweede dood, dus meer dan dodenrijk of zelfs hel. Een as was 1/16 van een royaal dagloon, dus nog niet eens zo goedkoop. God weet wat je overkomt. Moet Hij dan niet ingrijpen denk je als aards denker. Jezus denkt vanuit Boven: daar vindt de verrekening plaats, dus dat alles bekend is moet genoeg zijn. Zal Ik ook ontkennen: gelukkig vergaf Jezus Petrus die Hem ontkende. God is scheutig met amnestie, maar erop gokken is niet wijs.

74 Het zwaard: door de machten die achter de schermen aan het werk zijn betekent Jezus' Boodschap onvermijdelijk vervolging voor Zijn volgers. Dat kruis niet opnemen -zegt Jezus terwijl Zijn kruisiging nog moet komen- is geen optie als je gered wilt. Geen water bij Zijn wijn. Redden gaat dan ook over bevrijding van de eeuwige dood - niet van de eerste. Maar zie hoe weinig daarvoor nodig is: zo groot is Jezus' naam dat goede gezindheid tegenover Zijn naam die al activeert. Dat moet je als gered mens toch nederig en genadig maken, zoals Petrus Wethouden in zijn brief op basis van Jezus' mildheid samenvat.

van Mij neemt heeft het Geluk gevonden!"[75]
Toen Johannes' boodschappers weg waren zei Jesoes:
"Wat zagen jullie in de woestijn? Een rietpluim die wuift op de wind? Een mens met zachte kleren? Die vind je in paleizen. Wat dan? Een profeet? Méér dan een profeet zeg Ik. Over hém staat geschreven: Ik stuur Mijn boodschapper voor Je uit die Je Weg bereidt. Geen mens is groter dan de profeet Johannes de Doper. Toch is de minste in het Hemelrijk dat sinds Hem wordt bestormd en bezet belangrijker dan hij. Heel het Oude Testament tot Johannes aan toe heeft het Hemelrijk voorzegd, dus als je oren het doen heb je geen excuus. Hij is de Elia die zou komen."[76]
"Mensen die naar Johannes luisterden, inclusief tolheffers," zei de Heer, "deden God recht door zich te laten dopen. Farizeeërs en Wetgeleerden hebben door zich niet te laten dopen Gods besluit tegen hen bezegeld. De rest is als kinderen die op de markt naar hun vriendjes roepen: We fluiten, waarom dans je niet! Je tranen voor ons levenslied! Johannes de Doper kwam zonder te eten en te drinken en jullie zeiden: Hij heeft een demon! Nu is de Hemelmens er Die wel eet en drinkt en jullie zeggen: Wat een veelvraat en wijnzuiper! Een vriendje van tolheffers en zondaars! Al haar kinderen doen de Wijsheid wél recht."[77]
"Wee Chorazin en Betsaida!" zei Jesoes. "Tyrus en Sidon hadden zich bij al die wonderen allang bekeerd! En jij, tot de Hemel verhoogd Kapernaoem: tot in Hades zul je vallen! Zag Sodom jouw wonderen dan bestond ze vandaag nog! Het zal op de dag van het oordeel voor hen draaglijker zijn dan voor jullie! Dank Je, Vader, Eigenaar van Hemel en aarde, dat Je de Wijsheid voor wijzen en geleerden verbergt en aan kleintjes laat zien! Alleen de Vader weet hoe Ik ben en Ik alleen weet wat de Vader wil, daarom geeft Hij Mij de vrije hand in alles, inclusief Oordeel en Wet. Dus als je moe bent van alles wat ze je opleggen, kom dan bij Mij en Ik geef je rust. Draag Mijn juk en merk hoe

---

75 *Matteüs 11, Lukas 7* (Machairoes, jul 28 nC). De reden van Johannes' twijfel als hij geen legers ziet is dat zijn Messiasbeeld is zoals dat van zijn volksgenoten: de beloofde Koning komt hen van de Romeinen bevrijden en wereldheerschappij bezorgen. Preken en genezen zijn in Johannes' ogen op z'n best een aanloop, maar waar blijft de grote klapper. Jezus corrigeert hem door te wijzen op het beeld dat zelfs blinden kunnen zien dat de Profeten van de Messias schetsen. Letterlijk en figuurlijk verrijken elkaar bij Jezus en alles is even waar. Het Geluk dat ieder mens nastreeft is uiteindelijk onsterfelijkheid. Verkrijgbaar bij Jezus, zoals Zijn opwekken van doden bewijst. Nou nog zien en Johannes heeft uitzicht bij wat hem te wachten staat.

76 *Matteüs 11, Lukas 7, 10* (Galilea, jul 28 nC). Een veelvoorkomend vertaalprobleem. In woordenboeken staat dat het Hemelrijk aangevallen en ingenomen wordt. Jezus bedoelt het juist positief en eert er Johannes mee: door hem is er een run op het Hemelrijk en worden de plekken snel ingenomen. Toch is Johannes minder dan de onbelangrijkste die aan zijn oproep gehoor geeft. Zelf valt hij als hekkensluiter van het Oude Testament -letterlijk staat er de Wet en de Profeten- namelijk nog onder de Oude Afspraak. Sinds hem gaat een beter en groter verbond in op basis van Jezus' offer dat de Wet afmaakt: het Nieuwe Verbond waar Johannes en de rest van de Profeten hoe groot ook niet meer dan aankondigers van zijn.

77 Jezus' vergelijking haakt aan bij *Spreuken 1.20*: De Wijsheid roept luid op straat. Daar brengt Hij de geleerden in gedachten. Het vervolg gaat zo: Slechten! Hoe lang blijven jullie stommerds gaan voor slechtheid en spot? Blijven jullie Wijsheid haten? Laat je bestraffen: Ik ga Mijn Geest over jullie uitstorten! Jezus waarschuwt dus niet ook nog de doop met de Géést mis te lopen. Lotbezegeling maar dus toch ook weer een opening van genadige amnestie.

zacht, hoe licht de last, dan vindt je ziel rust."[78]
Jesoes at bij een Farizeeër toen een zondares het huis binnenliep. Ze knielde bij Jesoes' voeten, huilde ze nat, droogde ze met haar haar, kuste ze en zalfde ze met olie.
Als Hij een profeet was, dacht de Farizeeër, wist Hij wel wat voor vrouw dat is..
"Simon," zei Jesoes. "Een geldschieter had twee leners. Eén met veel, één met weinig schuld. Beiden schold hij alles kwijt. Wie denk je dat het meest van hem hield?"
"Die hij het meest kwijtschold," zei Simon.
"Kijk dan naar deze vrouw," zei Jesoes. "Jij had geen water voor Mijn voeten, jij kuste en zalfde Me niet. Zij kust en zalft zelfs Mijn voeten - en houdt niet op ook!"
Dus zei Hij haar: "Je zonden zijn vergeven, je Geloof heeft je leven gered, ga de Vrede binnen."[79]

Daarna reisde Jesoes van de ene naar de andere stad om er het Goede Nieuws van Gods Koninkrijk te brengen. De twaalf waren steeds bij Hem. Een aantal vrouwen die Hij van demonen en ziekten bevrijd had waren dat ook, waaronder Maria van Magdala uit wie Hij zeven demonen dreef. Maar ook Johanna de vrouw van Heroïdes' penningmeester Chuzas, Suzanna en veel anderen die Hem dienden met hun bezit.[80]
In die tijd ging Jesoes regelmatig op rustdagen door de graanvelden. Als Zijn leerlingen honger kregen wreven ze aren stuk om te eten.
"Wat doen je leerlingen!" zeiden de Farizeeërs. "Dat mag niet op de sabbat!"
"Hebben jullie niet gelezen wat Dawid deed toen zijn mannen honger kregen?" zei Jesoes. "Hij nam de toonbroden die alleen priesters mogen uit Gods huis en deelde ze uit. En weten jullie niet uit de Wet dat priesters op rustdagen in de tempel de sabbat schenden en toch onschuldig zijn? Ik Ben meer dan de tempel en Ik bepaal: geen offer maar weldaad! En als Eigenaar van de sabbat verklaar Ik: De sabbat is er voor de mens, veroordeel geen onschuldigen!"[81]

---

78 De tekst zegt dus niet dat Jezus je moeiten en lasten oplost - Jezus kondigt ze juist áán voor wie Hem volgen. Hij heeft het over de lasten die Mozes en de wetgeleerden mensen opleggen. God vraagt ze niet (*Micha 6.8*). En omdat geen mens zo goed weet wat God wil en alleen God weet hoe uniek Jezus' kijk is op Recht heeft Hij Hem als Wetgever en Rechter aangesteld. Voor de kenner: Jezus refereert hier naar twee Bijbelteksten. Jezus' kijk op Recht ken je uit Zijn Mildheid en eenvoudige Wetgeving: Houden van God en van je medemens. Paulus heeft dat als geen ander ervaren en begrepen omdat hij een tour door de Hemel kreeg, en heeft er meer dan eens mee de apostelen voor terugglijden naar het Wettische behoedt.

79 *Lukas 7* (Galilea, jul 28 nC). Het noemen van iemands naam is geen toeval. Zo iemand is bekend in de vroege Kerk. Simon heeft de vermaning dus ter harte genomen. Eten doe je aanliggend met de voeten naar buiten. Een buitenstaander benadert je dus vanaf de voeten. Later zal een ander dit eerbetoon nadoen. In het hete stoffige Midden Oosten heeft men de gewoonte bij binnenkomst de voeten te wassen. Misschien is de Farizeeër juist te onder de indruk geweest om het Jezus aan te bieden.

80 *Lukas 8* (Galilea, jul 28 nC).

81 *Matteüs 12, Marcus 2, Lukas 6* (Galilea, jul 28). De orthodoxe Jood heeft een strikte invulling van niet werken op

Een andere sabbat zat er iemand met een lamme arm in de synagoge waar Jesoes leerde. De theologen en Farizeeërs wilden Jesoes uitlokken en vroegen: "Mag je op rustdagen genezen?"
Jesoes vroeg de man in het midden te gaan staan.
"Mag je op rustdagen goed doen of slecht?" vroeg Hij. "Wie haalt zijn schaap niet uit een put als het er op de sabbat in valt? En is een mens niet belangrijker?"
Ze bleven stil.
"Strek je hand uit," zei Jesoes tegen de man.
Toen hij het deed werd zijn hand gezond. Woedend vertrokken de Farizeeërs, regelrecht naar de Heroidianen om iets te verzinnen om Jesoes uit de weg te ruimen. Jesoes wist het en zocht het water op.[82]
Uit Galilaia, Joedaia, Idoemaia, Peraia en Tyros en Sidon kwamen op de grote dingen die ze hoorden massa's mensen om Jesoes te zien en genezen te worden. Zijn leerlingen moesten steeds een boot klaarhebben voor als Hij in het gedrang zou raken. Iedereen wilde Hem aanraken. Hij genas ze allemaal. Demonen mochten niet verraden dat Hij Gods Zoon is want Jesaja's woorden moesten uitkomen:
"Mijn lieve Knecht Die Ik koos en van Wie Ik van hou geef Ik Mijn Geest om niet-Joden van het Oordeel te vertellen. Hij schreeuwt niet en dooft de walmende vlaspit niet uit tot met het Oordeel Zijn Overwinning begint. Op Zijn naam wachten de niet-Joden."[83]

838
Weer thuis liet Jesoes Zich meteen weer door de menigte in beslag nemen.
"Hij lijkt wel niet goed!" riepen Zijn vrienden toen ze Hem moesten gaan halen om binnen wat te eten. Jesoes genas net een bezetene.
"Dawids zoon!" klonk het. Maar Farizeeërs en theologen uit Jeroesalem zeiden:
"Belzebul is in hem! Hij drijft demonen uit door de demonenleider!"
"Satan Satan uitdrijven?" zei Jesoes. "Dan zal zijn koninkrijk niet lang bestaan! Maar als Ik door de Geest uitdrijf met Gods vingerzwaai, dan is Gods Koninkrijk onder jullie! Een demon die zijn huis te vuur en te zwaard bewaakt

---

de rustdag. Jezus schrijft ruimdenkendheid voor. Jij bent er niet voor de sabbat: die is er voor jou. De Bijbel zegt: Stop! Offer! Jezus zegt: Ontspan! Liefde! Hij maakt meer dan duidelijk dat Hij als God alle recht heeft. Wat een woede zal dat van orthodoxe kant opgeleverd hebben! Maar ook onze tijd kent gelovigen die niets van Jezus' Wet moeten hebben en de zondag weer als sabbat behandelen - sommigen zelfs op de oorspronkelijke zaterdag.

82 *Matteüs 12, Marcus 3, Lukas 6* (Galilea, jul 28). Herodianen zijn Herodes' regeringsambtenaren, de bestuurders van Galilea en Perea. Merk op dat de Farizeeërs het sabbatgebod dubbel schenden: ze reizen meer dan op sabbat onder hun zeden is toegestaan én doen iets slechts.

83 Arabisch Idumea (Edom) ligt onder Judea en hoort bij de provincie Judea. Het horen over Jezus' wonderen gaat tot in Mesopotamië: er is een briefwisseling bewaard tussen Jezus en de zieke koning Abgar van Osroëne in West Mesopotamië. Merk op dat Jezus iedereen geneest. Kennelijk is voor niet-Joden het komen genoeg. Op ongeloof van de Joden gaat de weg voor de niet-Joden open, daarom moeten demonen zwijgen en spreekt Jezus in bedekte vergelijkingen.

overmeester je alleen als je sterker bent dan hij. Maar dan is zijn huis met alles erin je ook echt helemaal toegewijd!"[84]
"Wie niet vóór Mij is is tegen Mij en wie niet met Mij verzamelt, verstrooit. Ik zeg jullie dat elke zonde tot belediging van God en dus van de Hemelmens aan toe vergeven wordt, maar belediging van de Heilige Geest niet! Niet in dit tijdperk en niet in het volgende: je wordt vastgezet voor het eeuwige oordeel!"
Dat zei Hij omdat ze zeiden dat Hij een demon had.
"Je kunt niet zeggen dat Ik goed doe en Mij slecht verklaren: aan de vrucht herken je de boom! Maar hoe zouden jullie iets goeds zeggen: een slecht mens put uit zijn slechte bron en jullie zijn kinderen van de slang! Ik verzeker je dat je op de dag van het Oordeel op wat je gezegd hebt vrijgesproken of veroordeeld wordt!"[85]
"Meester," zeiden de rabbi's, "we verwachten wel dat je bewijst wat je zegt!"
"Het enige teken dat jullie krijgen," zei Jesoes, "is dat van Jona: drie dagen en nachten zal de Mens in het hart van de aarde zijn. In het Oordeel zullen de Ninevieten met jullie terechtstaan en jullie houding naar Mij gebruiken om aan te voeren dat zij op Jona's boodschap al tot inkeer kwamen. De koningin van het zuiden is er ook en getuigt ten koste van jullie dat zij alleen voor Salomo al van het uiteinde van de aarde kwam. Een lamp schijnt voor iedereen die binnenkomt. Sluit je je ogen ervoor, dan is alles donker binnen. Laat je lichaam tot in je tenen beschijnen, dan word je zelf ook een lamp!"[86]
"Wanneer een demon uit een mens is gedreven," zei Jesoes, "gaat hij in stille plekken op zoek naar rust. Omdat hij die niet vindt zegt hij bij zichzelf: Ik ga kijken wat mijn kansen zijn in het huis waar ik uit ben gezet. Als hij er komt vindt hij het schoon, versierd en vrij. Met zijn uitzetting nog vers in het geheugen nodigt hij zeven andere demonen uit, slechter dan hijzelf, om er samen met hem in te trekken. Zo gaat het met zo'n mens aan het eind nog slechter dan in het begin. Zo is het ook met deze slechte generatie."
Een vrouw uit de massa riep: "Gelukkig de buik die Jou droeg en de borsten

---

84 *Matteüs 12, Marcus 3, Lukas 11* (Kapernaüm, jul 28 nC). Matteüs besluit met: Je kunt een huis niet binnengaan als je niet eerst de sterke die het bezet houdt eruit gooit. Lukas die de ooggetuigen interviewt laat zien dat Jezus allerlei lijntjes legt: naar Davids Zoon, Goliats zwaard (demonie), het afrekenen met de demon en het verzekeren van de toewijding van de ontzette (huis). Tussendoor leer je dat Jezus uitdrijft door te slingeren (David) met Zijn wijsvinger en zoals je eerder leest met een enkel woord. Dat kan alleen door een sterkere Geest: Góds Geest - hét bewijs dat Hij de beloofde Koning is.

85 Verstrooien of uit de diaspora verzamelen. Elders zegt Jezus genadig over andere verzamelaars: Wie niet tegen Mij is is voor Mij. Hier zijn verstrooiende geesten -addertjes ofwel Satansjongen- aan het werk die Gods Geest Die zowel wonderen als Geloof geeft slecht noemen. Dat is onvergeeflijk. Jezus herhaalt Zijn verificatiecode uit de Bergrede: aan de vruchten ken je de boom. Woorden vallen net zo hard onder die vruchten als daden. Maar dat is zodat wij kunnen onderscheiden tussen goed en fout. God kijkt direct naar het hart.

86 *Matteüs 12, Lukas 11* (Kapernaüm, jul 28 nC). Het hart van de aarde is symbolisch taalgebruik voor het dodenrijk dat Jezus gaat bezoeken (*1 Petrus 3.19-20 ea*). Drie dagen en nachten gerekend vanaf één betekent concreet twee dagen. De nacht die je dan nog tekort komt vind je op vrijdagmiddag toen dag in nacht veranderde. De vergelijking met Jona impliceert al Jezus' opstanding. Merk op dat Jezus een anachronisch symbolisme gebruikt. Als het wáre zouden de Ninevieten en de koningin van Scheba tegen de Farizeeërs getuigen of zich zelfs goedpraten, want in werkelijkheid biedt Jezus na Zijn sterven de doden tot dan toe algemene amnestie aan zoals je elders bij Hem en de apostelen vindt.

die Jou zoogden!"
"Jazeker," zei Jesoes. "Gelukkig wie zoals zij Gods woorden hoort en ze koestert!"
Terwijl Jesoes thuis binnen met mensen in gesprek was stonden Zijn moeder en broers plotseling voor de deur. Ze riepen Hem en stuurden iemand naar binnen omdat ze met Hem wilden praten. Toen Hij de boodschap kreeg zei Hij:
"Mijn moeder en Mijn broers?"
Jesoes keek rond. Hij liet Zijn hand over Zijn leerlingen gaan en zei:
"Kijk, dit zijn Mijn moeder en Mijn broers. Iedereen die doet wat Mijn Vader in de Hemel wil is Mijn broer en Mijn zus en Mijn moeder."[87]

Die dag leerde Jesoes ook weer aan zee. Hij ging in een boot tegenover de menigte op de oever zitten en maakte vergelijkingen. Zoals deze.
"Een zaaier zaaide een akker in. Een deel van het zaad viel op de weg waar het vertrapt of door vogels weggepikt werd. Een ander deel viel op de stenige akkerrand waar het opkwam maar geen diepe wortel schoot en bij de eerste hitte verschroeide. Een deel viel tussen de doorns die meegroeiden en het langzaam verstikten zodat er nooit vrucht kwam. Maar wat in de goede aarde viel groeide en gaf vrucht die zelf ook weer vrucht leverde: dertig-, zestig-, honderdvoudig. Als je oren het doen heb je geen excuus!"[88]
Toen ze later alleen waren vroegen Jesoes' leerlingen Hem:
"Wat betekende die vergelijking? En waarom praat Je eigenlijk in vergelijkingen?"
"Jullie mogen de geheimen van Gods Hemelrijk kennen," legde Jesoes uit, "maar buitenstaanders niet. Ik doe het om Jesaja's woorden te vervullen: Maak het hart van dit volk vet zodat ze kijken zonder te zien en horen zonder te begrijpen, niet tot inkeer komen en Ik hen niet Genees. Jullie hebben geluk met wat je vandaag ziet en hoort: veel profeten hadden dat voorrecht graag gehad! Maar wat de vergelijking betreft: hoe moeten jullie de andere begrijpen als je deze al niet begrijpt?"[89]
"Hier is de uitleg van de vergelijking. De zaaier is de boodschapper, het zaad

---

87 *Matteüs 12, Marcus 3, Lukas 8* (Kapernaüm, jul 28 nC). Eindelijk komt Jezus binnen aan eten toe. Tot zijn familie voor de deur staat. Maar Zijn familie is al binnen. Jezus hanteert een andere definitie dan wij. Familie is wie doet wat God wil - houden van God en je medemens. Houden van God houdt ook in: Geloven in Jezus Die voor ons mogelijk maakt weer bij Gods familie horen.

88 *Matteüs 13, Marcus 4, Lukas 8* (Kapernaüm, jul 28 nC). Een perfecte persiflage op het landen van het Evangelie want iedereen begrijpt uit eigen ervaring waar Jezus het over heeft. Het niet laten gebeuren en er wat aan doen is een heel ander verhaal. Overigens gaat de vergelijking niet over evangeliseren of bekeerlingen maken. Hij gaat over uit welke bodem (elders: schat, bron, wijnstok) jij put en wat daar dan als vanzelf uit voortkomt.

89 *Jesaja 6.9-10*. Jezus' bediening draait om genezing.. en dus helemaal niet. Hij zei het al: genezing is nog geen Heil, dus al die genezingen wijzen naar Genezing met hoofdletter ofwel Heil (*1 Petrus 2.24*). Jezus gebruikt Jesaja's roepingstekst: Maak hun harten vet zodat ze niet luisteren en het Heil mislopen. Kunnen ze er dan wel wat aan doen? Toch wel: als je oren het doen heb je geen excuus als je je vette hart niet tot inkeer laat komen.

de Boodschap van Gods Koninkrijk. Als die niet binnenkomt neemt de vijand die snel door misleiding weg zodat mensen niet geloven en gered worden. Korrels in de berm zijn wie de Boodschap horen en meteen blij aannemen. Maar hun wortel gaat niet diep en als het om de Boodschap moeilijk wordt vallen ze al snel af. Die tussen de doorns zijn wie de Boodschap aannemen maar laten verstikken door zorgen, genot of rijkdom. Die in de goede aarde zijn wie de Boodschap koesteren in hun hart. Zij groeien, dragen vrucht en brengen naar ratio nieuw leven voort."[90]

"Gods Koninkrijk," zei Jesoes, "is ook als een zaaier die terwijl het zaad opkomt gewoon zijn leven leidt. De aarde brengt namelijk zelf vrucht voort. Als het koren opengaat is het oogsttijd en slaat hij er meteen de sikkel in. Verder is het Hemelrijk als een landheer die koren in zijn akker zaaide. 's Nachts kwam zijn vijand er onkruid tussen strooien. Toen het koren ontkiemde werd ook het onkruid zichtbaar. Moeten we het uittrekken? vroegen zijn knechten. Nee, zei de heer, dan trek je het koren er nog uit. Als het oogsttijd is laat ik de maaiers eerst het onkruid uittrekken om verbrand te worden. Daarna verzamelen we de tarwe in mijn schuur."[91]

"Waarmee kun je Gods Koninkrijk nog meer vergelijken? zei Jesoes. "Het Hemelrijk is als een mosterdzaad dat iemand in zijn akker stopte. Het is het kleinste van alle zaden maar als het volgroeid is, is het groter dan alle andere planten. Het wordt een boom met takken die schaduw geven en een nestelplaats voor vogels. Én het Hemelrijk is als gedesemd deeg dat een vrouw door drie maten meel kneedde en alles doorgistte."

Jesoes sprak alleen nog in vergelijkingen met wat ze kenden uit het dagelijks leven. Zijn leerlingen legde Hij alles apart uit. Zo deed Hij wat de profeet zei: "Ik vertel in vergelijkingen wat vanaf de schepping van de wereld verborgen is gebleven."[92]

Thuis vroegen Jesoes' leerlingen:

"Wat betekent die vergelijking met het onkruid?"

"De Hemelmens is de zaaier," zei Jesoes, "en de akker is de wereld. Het zaad zijn de kinderen van het Koninkrijk, het onkruid die van de slechte en de vijand die hen zaaide is de misleider, de duivel. De oogst is het einde van de wereld en de maaiers zijn de engelen. Zoals onkruid verzameld wordt en in vuur verbrand zal de Hemelmens Zijn engelen eropuit sturen om alle slechts

---

90 Misleider is duivel en tegenstander is satan.

91 *Matteüs 13, Marcus 4* (Kapernaüm, jul 28 nC). Jezus pakt Prediker erbij. Zaaien en oogsten als de tijd rijp is (*Prediker 3*). En *Prediker 11.1*: Gooi je brood op het water en je vindt het later terug. Want wat er met het graan gebeurt is jouw taak noch jouw zaak. Dat maakt Jezus' last zo licht! Misschien wel even oefenen, dan sta je er tenminste ook echt als de tijd komt.

92 Mosterdzaad het kleinste zaad en de grootste boom? Jezus vergist Zich niet: ons mosterdkruidje is niet de oosterse mosterdboom. Dit is wat de eerste eeuwse Plinius zegt over de mosterdboom: Hij is uiterst goed voor je gezondheid en.. als hij eenmaal gezaaid is krijg je hem nauwelijks nog weg (*Naturalis Historia* 19). Desem en vogels staan niet per definitie voor iets slechts.

uit Zijn Koninkrijk te verwijderen en in de oven te gooien waar gejammer is en tandengeknars. Maar de onschuldigen zullen in hun Vaders Koninkrijk stralen als de zon! Als je oren het doen heb je geen excuus."[93]
"Het Hemelrijk is als een in een akker verborgen schat. Iemand vond hem, stopte hem terug en was zo blij dat hij alles wat hij had verkocht om de akker te kunnen kopen. Of als een parelverzamelaar die een zeldzame parel vond en alles wat hij bezat verkocht om hem te kunnen betalen. Maar het is ook als een net dat in zee allerlei soorten vis vangt. Aan land verzamelen de vissers de goede vissen in tonnen en de slechte gooien ze weg. Zo halen aan het einde van de tijd pas de engelen slechte mensen tussen goede uit. En een theoloog die het Hemelrijk vindt is als een heer die in wat hij vanouds bezit nieuws ontdekt!"

Het was feest. Jesoes was in Jeroesalems badhuis Betesda bij de Schaapspoort. In één van de vijf zalen lagen chronisch zieken te wachten op beweging in het water. Soms daalde er namelijk een engel af en wie dan als eerste in het water was genas. Eén zieke lag er al achtendertig jaar. Jesoes vroeg hem:
"Wil je genezen?"
"Ach meneer," zei de man, "een ander is me altijd voor."
"Sta op," zei Jesoes. "Pak je bed en ga."
Meteen werd de man gezond. Hij pakte zijn baar en liep weg. Maar het was weer sabbat.
"Je mag je bed niet ronddragen!" klonk het dus.
"Het moest van de genezer!" zei de man.
"Van wie?" vroegen ze.
Hij wist het niet en door alle drukte was Jesoes alweer weg.[94]
Later kwam de genezen man Jesoes in de tempel tegen.
"Je bent gezond," zei Jesoes. "Nu niet zondigen zodat je niks ergers overkomt!"
De man ging vertellen dat het Jesoes was. De Joden kwamen meteen in actie en wilden Jesoes doden voor werken op de sabbat.
"Mijn Vader werkt altijd," zei Jesoes, "Ik dus ook."
Nu wilden ze Hem helemaal dood: Hij noemde God Zijn Vader en maakte Zich zo aan God gelijk.
"De Zoon werkt niet op eigen houtje," zei Jesoes. "Hij doet wat Vader Hem leerde. Vader houdt van Zijn Zoon en gaat nog groter dingen voordoen! En

---

93 *Matteüs 13* (Kapernaüm, jul 28 nC). Zoals Jakobus zegt heb je geen excuus om de duivel de schuld van je ellende te geven. Evengoed is hij achter de schermen druk in de weer, zoals blijkt als Jezus Hem met drie van zijn namen in één zin portretteert: Slechte, Vijand (Satan) en Misleider (Duivel).

94 *Johannes 5* (Jerusalem, sep 28 nC). Verzoendag en nieuwjaar zijn vandaag de grootste Joodse feesten, maar zonder het zoenoffer, niet op de aangewezen plek en nieuwjaarsdag niet in de lente. Door de Schaapspoort aan de noordkant van de tempel worden de slachtdieren binnengeleid. Jezus repeteert als het ware Zijn rol als zoenoffer. Betesda (Aramees) betekent toepasselijk Huis van Genade. Of de engel die er helend zou komen baden genade is of kwelling is serieus de vraag. Jezus biedt in elk geval een andere uitweg.

jullie gaan niet weten wat je meemaakt, want de Vader is niet de Enige Die bepaalt welke doden Eeuwig Leven krijgen! De Zoon ook, wie Hij maar wil!"[95]
"De Vader Oordeelt niet. Hij gaf het de Zoon in handen om net zoveel ontzag te krijgen als Hij. Geen ontzag voor de Zoon wordt aangerekend als geen ontzag voor de Vader. Maar wie aanneemt wat Ik namens Mijn Zender zeg voorkomt het Oordeel en gaat direct van dood naar Eeuwig Leven. Nog even en de doden horen de stem van Gods Zoon en wie luistert krijgt nu al Leven! Ook dat gaf de Vader Die Leven doet de Zoon: Hij is de Hemelmens Die beslist over Leven en dood. Versteld? Iedereen in de graven gaat Zijn stem horen. Wie goed deed zal Leven, wie slecht deed geoordeeld worden. Ik Werk, Ik Oordeel: beide op gezag van Mijn Vader."[96]
"Zelfgetuigenis telt niet. Evengoed is wat Ik getuig waar, want Ik spreek niet namens Mezelf maar namens Mijn Vader Die Me stuurt. Johannes getuigde van Me. Ik bevestig dat Hij de waarheid sprak. Niet dat Ik het getuigenis van een mens nodig heb. Maar jullie wel, om gered te worden. Daarom verspreidde Johannes korte tijd het Licht en wat waren jullie blij! Ik heb groter getuigen. De dingen die Ik doe getuigen van Wie Mijn leer komt en Wie Me stuurde. Zelf getuigde de Vader ook, maar het ontging jullie omdat je niet weet hoe Zijn stem klinkt of hoe Hij eruitziet. Maar Die Hij stuurde geloven jullie niet. Daarom zal Zijn Stem onder jullie niet blíjven klinken."[97]
"Onderzoek de Boeken waarin jullie het Eeuwige Leven zeggen te vinden: ook die getuigen van Mij. Toch zien jullie het als gezichtverlies om bij Mij om Leven vragen! Alsof Ik eer van mensen moet! Ik kom op Gods gezag en nog ontvangen jullie Mij niet! Een ander komt op eigen gezag en die geven jullie de hoogste eer! Hoe kun je geloven dat je goed zit als je meetelt voor de groep in plaats van voor God? Vergis je niet: Ik ben jullie aanklager niet tijdens het Oordeel! Dat is Moyses op wie jullie hopen. Als je hem kende had je Me wel geloofd want hij schrijft over Mij. Maar als je het van hem al niet aanneemt, hoe moet je dan ooit geloven wat Ík zeg?"[98]

---

95 Zoon van of Vader van is in de Joodse cultuur zwaarder dan bij ons en staat voor gelijkschakeling. Een voorproefje van Jezus' macht krijgen ze met de opwekking van Lazarus die ze meteen weer willen doden. Jezus heeft het over hun moeten verschijnen voor Zijn troon. Aan wie Hij wil is dus een waarschuwing als in *Psalm 2*. Kus de Zoon werd in Jezus' tijd nog vertaald met: grijp de kans om ook leerjongen te worden - vandaar dat Jezus Zijn relatie met de Vader schetst als die van een (timmermans!)zoon die in de persoonlijke sfeer het vak bij zijn vader leert.

96 Jezus laat er geen misverstand over bestaan dat Hij als JHWH van het Oude Testament onder God de Vader staat. Evengoed heeft Die Hem alle macht gegeven over Leven en dood. Want de Mens van *Daniël 7*, de Koning, is zoals dat vroeger gebruikelijk was tegelijk Rechter. Maar dan kondigt Hij iets ontzagwekkends aan. Gratie bij Zijn aantreden als Koning! Amnestie voor alle doden die dat willen (*1 Petrus 3.19-20, Lukas 23.43*)! Als dat is hoe Jezus is, wie zal Hem stoppen bij het Eindoordeel even genadig te zijn? Maar dat is.. niet iets om op te gokken: wie slecht deed zal Hij oordelen. Veroordelen? Beoordelen? Zijn mening laten horen? Het is allemaal hetzelfde woord..

97 In totaal zal de stem van de Vader Zelf in het Evangelie drie keer klinkend getuigen dat Jezus Zijn Geliefde Zoon is. En daarmee Gods Stem en Vertegenwoordiger. Gelukkig blijft het Evangélie in Israël wél klinken tot Jezus terugkomt. En waar getuigt alles van? We zitten nog op het Verzoenfeest, vlak na Jezus' bezoek aan Betesda, het Huis van Genade. Dus is het getuigenis: Jezus ís Gods Zoon, Koning en Rechter, maar met een hart voor Genade, Gratie, Amnestie.

98 De Joodse Bijbel getuigt regelmatig van Jezus, maar je moet er wel aan willen. Alles door de bril van de gevestigde orde. Ook wij geloven in de praktijk pas wat de Bijbel zegt als en voor zover onze eigen Kerkelijke traditie dat bevestigt.

V BROOD VAN DE BOVENSTE PLANK 29 nC

Ik ben het Levengevende Brood dat uit de Hemel neergedaald is. Wie van dit Brood eet zal in de Eeuwigheid Leven - Johannes 6.51

Jesoes was met Zijn leerlingen in de buurt van Zijn vaderstad. Op de sabbat leerde Hij er weer in de synagoge. Mensen hadden gehoord van Zijn wijsheid en wonderen maar wilden er niet aan.
"Hij is toch timmerman?" zeiden ze. "De zoon van de timmerman en Maria, de broer van Jakobos, Josef, Joedas en Simon? En zijn zussen wonen hier toch ook? Hoe komt hij dan aan die dingen?"
Ze namen afstand van Hem. Daarom zei Jesoes:
"Alleen door zijn vaderstad, zijn familie en eigen huisgenoten wordt een profeet niet gewaardeerd."
Door de afwijzing kon Hij in de synagoge geen wonder doen. Hij genas in Nazaret alleen wat zieken door handoplegging.[99]
Jesoes verzamelde Zijn twaalf en begon ze er twee aan twee opuit te sturen. Hij gaf ze opdracht Gods Koninkrijk aan te kondigen en kracht om te genezen en demonen uit te drijven.
"Neem niets mee voor onderweg," zei Hij. "Als je een huis binnengaat, blijf daar en werk van daaruit tot je weer gaat. Als ze ergens de Boodschap niet willen horen, klop dan het stof van je voeten en vertrek: het zal op de dag van het Oordeel voor Sodom en Gomorra draaglijker zijn dan voor die stad."
En dat deden ze. De leerlingen brachten overal het Goede Nieuws, riepen mensen op te veranderen, dreven demonen uit en zalfden zieken zodat ze genazen.[100]

Viervorst Heroïdes hoorde van Jesoes en wist niet wat hij ermee moest. De meesten zeiden dat Jesoes de wonderen deed omdat Hij Elia was of een andere profeet. Anderen zeiden dat Hij de opgestane Johannes de Doper was.
"Die heb ik zelf laten onthoofden," zei Heroïdes, "die is het niet."

Erbij horen boven alles, want schapen volgen schapen. Maar laat de Herder voorgaan en luister naar Zijn stem. Wie weet ontdek je voor jouw kudde ongehoorde dingen. Dat zijn de kansen die God geeft om de schat in de akker te herontdekken.

99 *Matteüs 13, Marcus 6* (Nazaret, mrt 29 nC). Jezus begint het nieuwe jaar met een bezoek aan Nazaret. Deze keer geen woede maar beredeneerd verweer: Hij is maar aannemer. We maken kennis met Jezus' broers en zussen - geen neven en nichten zoals Middeleeuwse Mariaverering wil. Jakobus (vernoemd naar Josefs biologische vader) wordt later herder van Jerusalems Kerk. Hij en broer Judas schrijven de bekende brieven op hun naam. Ook Josef wordt genoemd. Is hij misschien niet overleden maar neemt hij afstand van Jezus' optreden?

100 *Marcus 6, Lukas 9* (Galilea, mrt 29). In de apostellijsten kun je de twee aan twee verdeling ruwweg terugvinden. Twee aan twee is niet alleen als backup en steun bedoeld maar vooral vanwege het getuigenis: op twee getuigen staat een zaak vast (*Deuteronomium 19.15*).

Maar de gedachte speelde ook bij hem, dus wilde hij Jesoes zien. Johannes had hij vast laten zetten om Heroidias, zijn vrouw die hij afpakte van zijn broer Filippos. Dat mocht niet zei Johannes, en daarom wilde zij hem dood. Maar Heroïdes had teveel respect voor de Godgewijde en hoorde hem zelfs graag. Hij riskeerde ook liever geen volksopstand.[101]
Op Heroïdes' verjaardagsfeest danste Heroidias' dochter voor de regeringsambtenaren en Galilese adel. De gasten genoten en de koning zei in een opwelling:
"Vraag wat je maar wilt! Al is het de helft van mijn rijk, ik geef het je!"
Ze ging het haar moeder vragen en die zei:
"Het hoofd van de Doper, nu!"
Toen de koning de wens hoorde had hij spijt. Maar om alle getuigen kon hij geen nee zeggen. De beul onthoofdde Johannes in de gevangenis, zijn hoofd werd in een schaal naar het meisje gebracht en zij gaf het haar moeder. Johannes' leerlingen kregen het te horen, haalden zijn lijk op en legden het in een graf. Daarna gingen ze het Jesoes vertellen.[102]

Toen Jesoes hoorde van Johannes moest Hij er even tussenuit. De apostelen kwamen net terug van hun zendingsreis, dus Hij stelde voor de drukte te ontvluchten. Ze voeren naar Betsaida aan de overkant van het meer van Tiberias. Maar de mensen hielden de boot in het oog en volgden te voet langs het water terwijl er onderweg steeds meer aansloten. Ze kwamen nog vóór de boot aan. Jesoes zag de aanhankelijke menigte. Het raakte Hem diep. Hij ging met Zijn leerlingen op een heuvel zitten en liet de mensen erbij komen. Hij leerde over Gods Koninkrijk en genas wie genezing nodig had. Het was toen bijna Pascha, het grote feest van de Joden.[103]
"'t Is hier afgelegen en het wordt laat," zeiden de leerlingen. "Als Je ze nu wegstuurt kunnen ze nog ergens eten en onderdak regelen."
"Dat hoeft niet," zei Jesoes. "Filippos jij bent van hier, waar haal je hier brood?"
"Brood?" vroeg Filippos. "Voor tweehonderd denarii, een jaarloon, heb je nog maar een hap voor iedereen!"
"Hoeveel brood is er?" vroeg Jesoes.
Andreas vond een jongen met vijf gerstbroden en twee vissen. Jesoes zegende en brak ze en de leerlingen brachten ze bij de mensen die in groepen van vijftig en honderd in het gras zaten. Er was genoeg: twaalf manden vol bleven over, en dat voor vijfduizend man - vrouwen en kinderen nog niet eens meegerekend.[104]

---

101 *Matteüs 14, Marcus 6, Lukas 9* (Galilea, mrt 29).
102 *Matteüs 14, Marcus 6, Lukas 9* (Machairoes, mrt 29).
103 *Matteüs 14, Marcus 6, Lukas 9, Johannes 6* (Betsaida, mrt 29).
104 Deze geschiedenis is zo indrukwekkend dat hij in alle Evangeliën voorkomt - en zo vlak voor Pasen ook een belangrijk tijdanker. Het maal is een voorafbeelding van Jezus' lichaam. Met twaalf manden over zegt Jezus: er is genoeg

Jesoes merkte dat de mensen Hem koning wilden maken en zei Zijn leerlingen weg te varen. Zelf bleef Hij nog om te bidden. Toen Hij bij schemer ook ging waren de leerlingen al halverwege, maar westerstorm legde de boot stil en Hij liep er over het water naartoe.
"Een spook!" gilden ze toen ze Hem zagen.
"Niet bang zijn!" riep Jesoes. "Ik Ben het!"
"Heer," riep Petros, "ik wil ook!"
"Kom," zei Jesoes.
Petros stapte het water op, raakte overweldigd en zonk.
"Je begon zo goed!" zei Jesoes terwijl Hij hem optrok.
Ze klommen de boot in en de storm ging liggen. Toen knielden de leerlingen en erkenden:
"Jij bent echt Gods Zoon."
De broden waren kennelijk toch niet genoeg.[105]
Ze legden aan in Gennesaret en bij het van boord gaan werd Jesoes al herkend. Vanuit de hele streek droegen ze ernstig zieken aan om op de markt voor Hem uit te stallen. Dan smeekten ze of ze Zijn mantel aan mochten raken want ze wisten: wie Hem aanraakt wordt gezond.
Intussen waren de mensen aan de overkant nog altijd naar Hem op zoek omdat er maar één boot vertrok en Jesoes daar niet in zat. Er kwamen boten uit Tiberias op de plaats waar ze het brood van de Heer gegeten hadden, zo hoorden ze dat Jesoes en Zijn leerlingen daar ook niet waren. Dus vertrokken ze in bootjes naar Kapernaoem om Hem in Zijn stad te zoeken.[106]

Toen ze Jesoes in Kapernaoem vonden zei Hij:
"Júllie gaan zelfs niet voor tekens, alleen maar voor eten! Werk niet voor eten dat bederft maar voor het Eten dat goed blijft, met het keurmerk van de Vader!"
"Wat voor werk vraagt Hij daarvoor?" vroegen ze.
"Geloof in Degene Die Hij stuurt," antwoordde Jesoes.
"En welk bewijs heb je dat jij dat bent?" zeiden ze. "Onze voorouders kregen brood uit de hémel.."
"Echt niet," zei Jesoes. "Het Brood dat uit de Hemel neerdaalt en de wereld

---

Heil om heel Israël (12) te redden. Rekenen in honderden komt van de Romeinen. In het oosten is 60 (denk aan de vruchtopbrengst en ons uur) volledig, 30 half en 100 overvloed. 50 brengt je bij het Oogstfeest voor Gods Rijk (Pinksteren), vijftig dagen na Pasen. Symboliek. Geen mystiek, wel degelijk richtingaanwijzer.

105 *Matteüs 14, Marcus 6, Johannes 6* (Galilea, mrt 29). Jezus vindt eindelijk tijd voor rust. De boot ligt op 25 stadia (5 km) stil: halverwege. De vierde nachtwake: eind van de nacht, schemer - ook de tijd waarop Jezus uit de dood opstaat. Staan boven de diepte wordt zo een voorafbeelding van Zijn staan boven de dood, waar zowel storm als leerlingen gaan liggen. Westerstorm valt via een corridor vanaf de Middellandse Zee op het meer waarna die tussen de bergwanden rondraast. Ik Ben (Gods eigennaam) gebruikt Jezus veel om aan te geven dat Hij JHWH is.

106 Gennesaret, mrt 29 nC. Gennesaret of Kinneret is afgeleid van kinoor dat Hebreeuws is voor harp - de vorm van het Meer van Galilea.

Leven geeft, geeft van Mijn Vader vandaag!"
"Dat willen we wel!" zeiden ze.
"Ik Ben dat Brood," zei Jesoes. "Wie voor Mij gaat heeft nooit meer honger of dorst. Zoveel tekens en nog zijn jullie niet overtuigd!"[107]
"Als je bij Mij komt heeft de Vader je dat gegeven en ga Ik je er echt niet uitgooien," zei Jesoes. "Ik kom niet uit de Hemel voor Mezelf maar om te doen wat Mijn Zender wil. Wat de Vader wil is dat Ik niemand van wie Hij Mij geeft verloren laat gaan, maar iedereen die Mij als Zijn Zoon erkent doe opstaan en Eeuwig Leven geef."
De Joden spraken er schande van dat Jesoes zei dat Hij uit de Hemel komt.
"Dat is toch Jesoes, Josefs zoon? Wat kletst hij dan?"
Maar Jesoes zei: "Er staat: ze zullen allemaal door Gód geleerd zijn en dat blijkt: Geloof moet je door God gegeven worden. Niet dat je Hem te zien krijgt, want dat heb Ik alleen: Ik kom bij Hem vandaan."[108]
"Ik Ben het Levengevende Brood. Ik verzeker jullie dat wie dat aanneemt Eeuwig Leeft. Het brood dat Ik geef voor het Leven van de mensheid is Mijn vlees."
De Joden discussieerden over wat Hij kon bedoelen, dus legde Hij uit:
"Ik verzeker je dat je op eigen kracht niet Eeuwig Leeft. Alleen als je het vlees van de Hemelmens eet en Zijn bloed drinkt: dan doe Ik je opstaan op de laatste dag. Door Mij te eten krijg je deel aan Mij -en Ik aan jou- en aan het Leven dat de Vader Mij gaf. Dát is het Brood dat uit de Hemel komt. Wat de voorouders aten voorkwam niet dat ze stierven. Vóór jullie staat het Brood dat maakt dat wie ervan eet Leeft in de Eeuwigheid."[109]
Jesoes leerde dit in de synagoge van Kapernaoem waar veel volgers zeiden:
"Dit gaat te ver."
Dus Hij zei: "Hier vallen jullie over? Dan sta je mooi als je straks de Hemelmens terug naar de Hemel ziet opstijgen! Ik heb het figuurlijk over Leven en jullie blijven steken in het letterlijke! Zoals Ik al zei: de Vader moet het je geven."
Toen keerden veel leerlingen zich van Hem af.

---

107 *Johannes 6* (Kapernaüm, mrt 29 nC). Waar theologen bewijzen vragen wil de massa eigenlijk alleen maar een volle buik. Zolang Jezus in levensonderhoud voorziet mag Hij zelfs vloeken in de Kerk: manna niet uit de hemel? Dit speelt zich allemaal af in de synagoge, zo blijkt straks.

108 Merk op dat Ze zullen allemaal door God geleerd zijn over Geloof gaat en niet over Bijbelkennis. Voor kennis óver God, wat Hij in je leven wil en al het andere zul je ijver aan de dag moeten leggen. Josefsz is hier niet als achternaam bedoeld: hier staat komen van Josef tegenover komen uit de Hemel. Dat betekent dat ze -in Kapernaüm!- Josef van Nazaret kennen. Dan kan het ook goed zijn dat Josef -tenzij oude bekenden uit Nazaret hier aan het woord zijn- nog in leven is en meeverhuisd.

109 Op eigen kracht geen Eeuwig Leven: de ontmaskering van de essentie van spiritualiteit zoals Satan die verkoopt sinds *Genesis 3*. Vlees en bloed eten is niet meer dan Jezus' vooruitwijzing naar Zijn offer aan het kruis: de volbrenging van de Wet. De aanname dat Jezus is wie Hij zegt te zijn geeft al Eeuwig Leven. Wat leven uit Geloof is blijkt als Hij in onze optiek een fout maakt: wie Hem 'eet' gaat wel degelijk dood. Maar de Hemelmens kijkt vanaf Boven: voor wie in Hem gelooft is sterven is het moment van overgaan van leven naar Leven.

"Moeten jullie niet ook afhaken?" vroeg Jesoes de twaalf.
"Heer," zei Simon Petros, "waar zouden we naartoe moeten? Jouw woorden hebben Eeuwigheidswaarde: wij zijn ervan overtuigd en erkennen dat God Jou koos!"
"En Ik koos jullie twaalf," zei Jesoes, "maar één van jullie kiest tegen Mij."[110]
Jesoes bleef weg uit Joedaia waar ze Hem dood wilden, maar ze vielen Hem wel aan:
"Je leerlingen overtreden de regels! Ze eten brood met onreine handen!"
Zelf eten ze zelfs bij een marktkraam pas na een paar keer handen wassen, en zo wassen ze alles eindeloos.
Dus Jesoes zei: "Jullie regels vertreden Gods Ene Opdracht van de Liefde. Eer je ouders? Jullie zeggen: Tempelgift! Heb je dan niks meer voor je ouders dan zit je tóch goed! Jesaja zei al: Dit volk! Halleluja met een hart vol zelfbedachte regels maar zonder Mij! Onrein? Niet wat je mond in- maar uitgaat maakt je onrein! Onkruid wordt uitgetrokken, dus laat die blinde geleiders je niet meesleuren in hun val!"[111]
Toen Jesoes uit de massa ontsnapt thuiskwam vroegen Zijn leerlingen via Petros:
"Wil Je ons die vergelijking eens uitleggen?"
"Snappen jullie niet," zei Jesoes, "dat wat je mond ingaat je niet onrein maakt? Wat je eet komt in je buik waar het rein gemaakt en op een verborgen plek uitgepoept wordt. Onrein word je door de dingen die uít je mond komen, want die laten zien wat in je hart speelt. In je hart beginnen de slechte gedachten die leiden tot moord, overspel, hoererij, diefstal, gierigheid, woede, bedrog, occultisme, trots, onverstandigheid, vals getuigenis en spot. Die maken je onrein. Van eten met ongewassen handen? Word je echt niet onrein."[112]

Jesoes vertrok voor Zijn rust naar de grens met Tyros. Evengoed werd Hij herkend door een Griekse. Ze viel voor Hem neer en riep:
"Heer, Dawidszoon, help! Mijn dochter heeft een demon!"
Jesoes reageerde niet. Maar ze gaf niet op en Zijn leerlingen zeiden: "Doe wat,

---

110 De grondtekst heeft nog dat Jezus Judas bedoelt. Geestelijk is in Jezus' tijd in de eerste plaats: Hemelmaterie, als tegengestelde van vleselijke, aardse materie. Daarvan afgeleid kom je regelmatig het gebruik voor figuurlijk en letterlijk tegen, zoals hier. Deze geschiedenis is een keerpunt. De afgelopen hoofdstukken is Jezus steeds bezig de dan geldende symbolen voor aardse welvaart -brood en wijn- te vullen met Paassymboliek. Het kwartje begint te vallen en de reacties zijn ernaar.

111 *Matteüs 15, Marcus 7, Johannes 7* (Galilea, zomer 29 nC). De Joodse wasobsessie blijkt uit de vele mikwes die gevonden zijn: onderaardse rituele ligbaden zo groot als een lijkkist waarin je platliggend onder kunt gaan. Jezus veegt er de vloer mee aan. Rein is waar geen dood aan kleeft. Alleen bespatting met Zijn bloed bewerkt dat. Hij pakt niet alleen ongeschreven wetten aan maar beperkt heel de Wet tot één regel: Hou van God, hou van elkaar.

112 *Matteüs 15, Marcus 7* (Kapernaüm, zomer 29 nC). Onrein is waar dood aan kleeft. Dood komt in vele vormen. Maar komen gedachten uit je hart? Zeker wel. Als wij diepliggende dingen als gevoel, wezen, persoonlijkheid en dergelijke aan willen geven gebruiken we daar ook niet het woord hersenen voor, al weet iedereen dat daar het bewuste denken plaatsvindt.

anders blijft ze gaan."
Dus zei Jesoes haar: "Ik ben alleen gestuurd naar de verdwaalde schapen van Israël. De kinderen moeten eerst gegeten hebben. Je geeft het brood van de kinderen toch ook niet aan de honden?"
"Ja Heer!" zei ze. "Maar honden eten toch ook wat de kinderen laten vallen?"
Jesoes stond versteld. Wat een Geloof!
"De demon is uit je dochter," zei Hij daarom. "Ga maar."
En thuis vond ze haar dochter gezond.[113]

Jesoes verliet het gebied van Tyros weer en zocht de grens op met Dekapolis aan het Meer van Galilaia. Daar ging Hij zitten op de berg. Mensen stroomden toe en legden hun chronisch zieken voor Hem neer. Hij genas ze allemaal. Bij een doofstomme stak Hij Zijn vingers in de oren, spuugde en raakte de tong aan, keek naar de hemel en zei met een zucht:
"Open!"
Meteen gingen zijn oren open en kon hij praten. Hij mocht het tegen niemand zeggen, maar het leek of hoe meer Jesoes dat zei, hoe meer ze het rondbazuinden. Toen de mensen daar zagen hoe zieken zomaar genazen, vonden ze dat zo'n wonder dat ze er de God van Israël om eerden.[114]
De menigte groeide uit tot een massa en weer was er geen eten. Jesoes riep Zijn leerlingen en zei: "Ach die mensen. Ze zijn nu al drie dagen bij Me en hebben nog geen hap gegeten. Sommigen komen van ver: als Ik ze zo naar huis stuur vallen ze nog flauw."
De leerlingen begrepen de hint en zeiden: "En waar haal je hier in de woestijn eten?"
"Hoeveel hebben jullie?" vroeg Jesoes.
"Zeven broden en wat vis," zeiden ze.
Hij nam de broden en de vissen, dankte, zegende ze, brak ze en gaf ze aan Zijn leerlingen om uit te delen. Iedereen werd verzadigd. Zeven manden vol brood en vis bleven over. Er waren deze keer, vrouwen en kinderen niet meegerekend, vierduizend mensen.[115]

---

113 *Matteüs 15, Marcus 7* (Tyros, zomer 29 nC). Het thema Brood (Jezus' offer) vindt Fenicië: Matteüs noemt de Griekse zelfs met de aloude naam Kanaänitische - heidenser kan dus niet. Buiten zijn de honden (*Openbaring 22.15*). Beledigender kan Jezus niet zijn, maar de vrouw incasseert en geeft niet op. En wat meer heidenen van afstand zien (Abgar van Edessa, Mara bar Serapion): de kinderen laten het Brood, de wijze Koning, tóch vallen. Ze wint Jezus met haar Geloof en weet wat Gods kinderen vergeten: God verhoog je niet door lof, maar door jezelf verlagen!

114 *Matteüs 15, Marcus 7* (Dekapolis, zomer 29 nC). Normaal wordt met De Berg die bij Kapernaüm bedoeld. Marcus bepaalt deze nader als in het grensgebied met de Dekapolis. Daar zijn karakteristieke bergen als die van de stad Hippos. Omdat De Berg steeds Mozes' Wetgeving in herinnering brengt zegt het hier tussen neus en lippen door dat de Hemelwet voor de heidenen openbaar wordt. Dit grensgebied met Trachonitis waar ook Betsaida ligt is aan de noordoostoever van het Meer van Galilea. De genezing van de doofstomme is wonderlijk onder de wonderen. Jezus geeft de niet-Jood die wonderen aan magische handelingen verbindt mee: Het is de God Die hemel en aarde schiep Die hier het wonder van re-creatie verricht.

115 *Matteüs 15, Marcus 8* (Dekapolis, zomer 29 nC). Matteüs en Marcus vertellen van een tweede wondermaal, dit keer voor de niet-Joden. Er is sinds de Syrofenicische een duidelijke keer gekomen. Ze had gelijk ook: de kinderen vegen

Jesoes liet de massa's achter en nam met Zijn leerlingen de boot naar Magdala. Toen de Farizeeërs en Sadduceeërs Hem zagen vroegen ze om Hem op Zijn woorden te pakken bewijs uit de Hemel voor Zijn afkomst.
Hij zuchtte diep en zei: "Als de avondhemel rood is zeggen jullie: Morgen mooi weer. En bij donkere ochtendlucht: Vandaag onweer. De voortekens van de hemel weten jullie te onderscheiden toneelspelers, maar niet die van hoe laat het is? Wat moeten jullie dan met bewijs van wat voor iedereen helder is? Deze foute generatie krijgt geen teken dan dat van Jona!"
Jesoes liep weg, stapte de boot in en voer terug naar de overkant.[116]
In de haast hadden de leerlingen maar één brood mee aan boord. Dus toen Jesoes aan de overkant zei: "Pas op voor farizees, sadducees en Herodiaans desem!" waren ze bang dat Hij dat bedoelde.
"Wat zou het dat jullie geen brood mee hebben?" zei Hij daarom. "Zagen jullie niet hoe Ik vijf broden brak voor vijfduizend man? Hoeveel manden vol brood verzamelden jullie toen?"
"Twaalf," zeiden ze.
"En hoeveel toen Ik zeven broden brak voor vierduizend man?"
"Zeven," zeiden ze.
"Dan snap je toch wel dat Ik het niet over brood heb als Ik zeg: Pas op voor farizees en sadducees desem?"
Toen begrepen ze dat Hij het over hun leer had.[117]

Toen Jesoes in Betsaida kwam werd er een blinde bij Hem gebracht. Ze smeekten of Hij hem wilde aanraken. Jesoes pakte de blinde bij de hand en nam Hem mee het dorp uit. Hij spuugde in zijn ogen, legde Zijn handen erop en vroeg of hij iets zag. De man keek en zei:
"Ik zie mensen, maar ze lopen als bomen."
Jesoes legde Zijn handen opnieuw op zijn ogen en liet hem deze keer naar de Hemel kijken. Toen hij naar de hemel keek werd hij beter en kon hij iedereen ver en duidelijk zien.
"Ga het dorp niet in en vertel het aan niemand," zei Jesoes en Hij stuurde hem naar huis.[118]

Jezus' Brood van tafel. Waarom dan niet nu al de honden laten delen in het Brood? Geldt eerder het getal twaalf voor Israël, hier vertolkt het getal zeven de complete schepping. Wat begint met kruimels groeit hier uit tot het complete Brood. De vis (ichthus) wordt in de vroege Kerk een acroniem: Jezus Christus, Gods Zoon, Redder - en deelt daarmee de betekenis van het Brood. Na Zijn opstaan zal Jezus nog een betekenis aan de vissen geven.

116 *Matteüs 16, Marcus 8* (Magdala, zomer 29 nC). Gauw terug naar de heidenen.. Jezus claimt de Hemelmens van *Daniël 7* te zijn. Dat is maar een haartje verwijderd van de claim God te zijn. Door bewijs uit de Hemel te vragen proberen de religieuze leiders een uitspraak in die richting uit te lokken waarop de doodstraf staat. Jezus wijst op alles wat Hij doet waardoor ze uit de Bijbel weten hoe laat het is, maar ze zijn niet met Bijbelse Godsbeelden bezig. Wonder, teken, voorteken en bewijs zijn allemaal woorden voor hetzelfde: dat wat het menselijke overstijgt en bovenmenselijke bewijst.

117 *Matteüs 16, Marcus 8* (Betsaida, zomer 29 nC).

118 *Marcus 8* (Betsaida, zomer 29 nC). Iedereen weet dat een woord of aanraking van Jezus voldoende is om te genezen. Dus als er hocus aan te pas komt weet je dat Hij er iets mee wil zeggen, bedekt, als in Zijn vergelijkingen. Het

VI DE TOPPEN VAN HET BESTAAN 29 nC

Hij veranderde van gedaante, Zijn gezicht blonk als de zon, Zijn kleren wit als licht en Mozes en Elia praatten met Hem - Mattaios 17.2-3

Jesoes liep met Zijn leerlingen richting Caesarea Filippi. Onderweg vroeg Hij:
"Wie zeggen ze dat de Hemelmens is?"
"Sommigen Johannes de Doper," zeiden ze, "anderen Elia of een andere profeet die opgestaan is."
"En wie zeggen jullie dat Ik ben?" zei Jesoes.
"De Koning," zei Simon Petros, "de Zoon van de levende God!"
"Je bent bevoorrecht, Simon bar Jona," zei Jesoes. "Dat kan alleen Mijn Vader in de Hemel je verteld hebben. Jij bent de Petros, de funderingssteen waarop Ik Mijn Kerk ga bouwen. Hades zal zijn poorten niet achter je kunnen sluiten: Ik geef je zelfs de sleutels van het Hemelrijk. Wat jij op aarde bindt of vrijspreekt is het in de Hemel."[119]
"Ik moet naar Jeroesalem om door de leiders gedood te worden," zei Jesoes, "maar sta op de derde dag weer op."
"Dat gaat niet gebeuren!" riep Petros.
"Uit de weg en sta achter Me, tegenstander!" zei Jesoes. "Je staat in de weg als je niet denkt vanuit wat God wil! Wil je bij Mij horen dan moet je je wegcijferen, elke dag weer je kruis opnemen en dezelfde weg gaan als Ik. Wie zijn leven wil redden gaat het verliezen - en hoe moet een mens zijn ziel vrijkopen? Maar wie zijn leven verliest om Mij wint het, want de Hemelmens komt, in de Majesteit van Zijn Vader - en sommigen hier gaan die al voor hun dood zien. Ik geef loon naar werken, dus zorg dat je je niet voor Mij geschaamd hebt!"[120]

---

is natuurlijk geen getuigenis voor de massa's, een mislukte genezing, maar alleen de leerlingen zien wat er gebeurt. De boodschap is voor hen want hun inzicht blijft bij alle bewijzen maar aards en het Hemelse vaag en ver. Goed zien? Richt je ogen dan -zoals de blinde- nu op de Hemel en denk vanuit Boven (*Kolossers 3.1-2*).

119 *Matteüs 16, Marcus 8, Lukas 9* (Caesarea Filippi, zomer 29 nC. De sleutels, de funderingssteen: attributen van Jezus die zomaar op een apostel overgaan. Want Petrus ziet helder: de Hemelmens is Gods Zoon en dus Zelf God. Hij krijgt de sleutel uit het dodenrijk - ze zijn juist bij zo'n plek die men ziet als toegang tot Hades. Maar zijn bos heeft nóg twee sleutels. Eén om mensen de Hemelpoort te openen, één om demonen (liever geen mensen) in de hel op te sluiten. De anderen krijgen ze even later ook - een fundament bestaat tenslotte niet uit maar één steen (*Efesers 2.20, Openbaring 21.14*). Dit is de eerste keer dat het woord Kerk gebruikt wordt. Het Griekse ekklesía betekent niet zomaar gemeente of vergadering, maar draait om de roeping: samenroeping of uit huis roeping - met kiesrecht. Jezus wijst ermee naar: Velen zijn geroepen, weinigen gekozen. Ik gebruik het gangbare woord Kerk - een woord van wat later uit de Kerkgeschiedenis. Wie geroepen is en komt wordt namelijk gekozen en is daarmee Kuriake, Kerk: van de Heer. En Kerk klinkt beter dan Samenroeping.

120 De met zijn leiderschap vergulde Petrus springt voor Jezus in de bres. Maar is dat wat God wil? Petrus moet zijn hoofdprijs alweer inleveren en krijgt er het predicaat Tegenstander ofwel Satan voor in de plaats. Het kan verkeren. Sommigen gaan Jezus nog voor hun dood in Koninklijke gedaante zien. Natuurlijk levert dat later de gedachte op dat Hij die generatie nog terugkomt. Wat Jezus bedoelt lees je in de volgende perikoop.

Jesoes ging de Hermon op om te bidden en nam alleen Petros, Jakobos en Johannes mee. Hij bad en zij dommelden weg. Tot Hij plotseling voor hun ogen van gedaante veranderde en Moyses en Elia met Hem kwamen praten over Zijn dood in Jeroesalem. Klaarwakker staarden ze naar Zijn Majesteit. Hij blonk als de zon, Zijn kleren wit als licht.
"Meester," zei Petros toen ze klaar waren, "zetten we drie tenten op?"
Maar er verscheen een lichtende wolk waarin de twee verdwenen. Een stem zei:
"Dit is Mijn lieve Zoon: luister naar Hem!"
Bevend vielen de leerlingen op de grond.
"Sta op," zei Jesoes, "wees niet bang."
Er was niemand meer dan Jesoes alleen.[121]
Terwijl ze de berg afdaalden zei Jesoes:
"Vertel niemand wat je gezien hebt tot de Hemelmens uit de dood is opgestaan."
De leerlingen zwegen en deden wat Hij zei. Ze vroegen zich wel af waarom Hij het over Zijn dood had.
"Waarom zeggen de theologen dan dat Elia eerst moet komen?" vroegen ze.
"Elia komt ook eerst, om alles voor te bereiden," zei Jesoes. "Hij is ook al gekomen, ze hebben hem alleen niet herkend. Ze deden zoals er staat met hem wat ze wilden. Zo zullen ze ook de Hemelmens zoals over Hem geschreven is verachten en moet Hij veel lijden."
Toen begrepen ze dat Hij het over Johannes de Doper had.[122]

De volgende dag kwam de rest hen bergop tegemoet. Ze lagen onder vuur.
"Waar gaat het over?" vroeg Jesoes.
"Meester," zei een man, "mijn zoon! Een doofstomme geest laat hem van pijn krijsen, vallen, stuipen, knarsen, schuimen! Je leerlingen kunnen hem niet aan, Jij wel?"
"Voor wie gelooft kan Ik alles," zei Jesoes.
"Ik geloof! Heer help mijn ongeloof!"
Jesoes bestrafte de demon. Krijsend verliet die de jongen. Jesoes hielp hem overeind en gaf hem aan zijn vader. Gods grootheid verstomde de massa.

---

121 *Matteüs 17, Marcus 9, Lukas 9* (Caesarea Filippi, zomer 29 nC). Een unieke gebeurtenis. Het gaat over Jerusalem. De coronatie is aanstaande, de procedures moeten doorgenomen, het Koninklijk gewaad aangemeten. Majesteit, glans, eer en afstraling betekenen allemaal hetzelfde. Mocht er al iemand moeite mee hebben dat Johannes symbolisch de Elia is die Jezus voorbereidt, dan is hier de echte. Als Petrus in zijn strijd tegen sekten leunt op zijn ooggetuigenis is deze geschiedenis het hoogtepunt (*2 Petrus 1*). Dit is de tweede van drie keer dat de Vader getuigt dat Jezus Zijn (geliefde + gelukkigmakende =) lieve Zoon is.

122 *Matteüs 17, Marcus 9 (*Caesarea Filippi, zomer 29 nC). Jezus praat over Zijn dood en opstaan terwijl de Messiasaankondiger Elia (*Maleachi 4.5*) nog niet eens gekomen is. Hoe valt dat te rijmen? Openbaring 11 spreekt zelfs van twee getuigen die aan het eind van de tijd komen om dan te sterven - omdat zij nooit gestorven zijn zullen dat Henoch en Elia zijn. Maar hoe kunnen de leerlingen van twee komsten weten? Dus noemt Jezus Johannes de Doper Elia - geen reïncarnatie maar zoals zo vaak een vergelijking. Elia en Johannes spreken tenslotte in en uit dezelfde geest.

Later vroegen de leerlingen: “Waarom konden wij het niet?”
“Ongeloof,” zei Jesoes. “Geloof als een mosterdzaad verzet de berg al. En anders blijft het bidden en vasten.”[123]
Daarna trokken Jesoes en Zijn leerlingen door Galilaia. In stilte.
“Want,” zo zei Hij, “ze gaan de Hemelmens uitleveren.[124] Hij zal gedood worden maar op de derde dag opstaan.”
Ze werden er verdrietig van en reageerden maar niet.

Toen het Loofhuttenfeest kwam zeiden Zijn broers die niet in Hem geloofden:
“Als je beroemd wil worden moet je niet je ding doen waar niemand je ziet! Ga nou naar Joedaia! Laat de mensen zien wat je allemaal kunt!”
“Het is Mijn tijd nog niet,” zei Jesoes. “Jullie haten ze niet, dus gaan jullie maar. Mij haten ze want Ik hou Mijn mond niet over de slechte dingen die ze doen.”
Zo bleef Hij alleen achter. Maar niet veel later ging Hij toch ook maar.[125]
“Waar is Hij?” gonsde het tijdens het feest.
Sommigen vonden Jesoes goed. Anderen zeiden: “Hij misleidt.”
Halverwege het feest begon Hij toch in de tempel te leren.
“Hoe kent Hij de Boeken als Hij ze niet studeerde?” zeiden de Joden.
“Ik heb Mijn leer van Mijn Zender,” zei Jesoes. “Wie God kent weet of Mijn leer van God is of Zelf verzonnen. Maar jullie willen Mij doden om iets wat je zelf ook doet.”
“De Wet breken? Doden?” zeiden ze. “Je bent bezeten!”
“Eén wonder op sabbat,” zei Jesoes, “en jullie zijn woest! Besnijding moet op de sabbat: om de Wet niet te breken móet je de Wet dus breken! En dan zijn jullie kwaad als Ik op de sabbat een mens heel? Weet wat het doel van de Wet is en hou je eraan!”[126]

---

123 *Matteüs 17, Marcus 9, Lukas 9* (Caesarea Filippi, zomer 29 nC). Als je gelooft is niets onmogelijk. Voor gnostici zijn dit soort uitspraken de kern van Jezus’ leer - zij zien de mens als potentieel god. In deze tekst ontdek je dat Jezus -zoals overal- het tegendeel leert. De man vraagt: Kun jij genezen? Jezus zegt: Als jij gelooft dan (kan Ik dat). Door zijn geloof dóet de man dus geen wonder maar krijgt hij er een. Een greintje geloof is genoeg, maar een kleintje wonder doet een mens al niet op eigen kracht. Overigens kan bidden en vasten dus ook een berg verzetten!

124 Uit- of overleveren is een theologisch begrip. Als zendelingen moesten de apostelen overleveren dat Jezus overgeleverd was om te sterven in onze plaats. Overleveren is direct gekoppeld aan ‘aan heidenen, offer buiten de poort, buiten Israëls eredienst, Nieuwe Verbond, voor Jood en niet-Jood’ (*Hebreeërs 13.10v*).

125 *Matteüs 17, Marcus 9, Lukas 9, Johannes 7* (Galilea, nazomer 29 nC). Loofhutten (sukkot) is een familiefeest dat de Wet in Jerusalem gevierd wil hebben (Deuteronomium 12.5). Het herdenkt dat Israël de tententijd voorbij is en het beloofde is ingegaan. Waar Pasen het feest is van de Zoon en Pinksteren van de Geest, is Loofhutten dat van de Vader - met uiteindelijke vervulling in het Paradijs op de nieuwe aarde (*Openbaring 21.3*). Voor Zijn ongelovige broers -die later wel zullen geloven- gebruikt Jezus een ongelovig argument, alsof ze Hem haten alsof Hij Zijn mond open durft te trekken. Dat doen er wel meer. Het gaat natuurlijk om wát Jezus zegt.

126 *Johannes 7* (Jerusalem, okt 29 nC). Betesda.. niet bekend geworden als de dag waarop Jezus een chronisch zieke genas maar waarop Hij sabbatbreker werd. Ook voor de gewone man: het sabbatgebod is zo’n helder leerpunt dat ook die zich ermee kan doen gelden. Naar goed Joods gebruik herhaalt Jezus Zich steeds. Daardoor laat Zijn uiteindelijke Boodschap zich makkelijk vangen en heeft niemand een excuus.

"Is dat niet die man die ze willen doden?" zeiden sommige Jeroesalemmers.
"Niemand doet wat: zien de leiders hem nu toch ook als Messias?"
"Waar Jesoes vandaan komt weten we, van de Koning weet niemand dat!"
Jesoes hoorde het en riep in de tempel: "Mij kennen jullie, maar Mijn Zender niet! Ik wel! Ik kom bij Hem vandaan!"
Ze wilden Hem oppakken maar niemand kon wat doen omdat het Zijn tijd nog niet was. Toch waren ook veel mensen overtuigd dat Hij Hem was.
"Als de Koning komt," zeiden ze, "zal Die dan meer wonderen doen dan Hij?"
"Ik ga bijna terug naar Mijn Zender," zei Jesoes. "Vogel het uit want straks ben Ik weg."
"Zou Hij naar de Diaspora gaan?" klonk het.[127]
Op de grote laatste dag van het feest riep Jesoes:
"Dorst? Kom bij Mij! Word zoals de Bijbel zegt een fontein op de waterleiding!"
Hij bedoelde de Heilige Geest die gelovigen zouden krijgen.
"Hij is de Profeet," zeiden velen.
Sommigen erkenden Hem als Messias, al bleef Galilaia een probleem: de Dawidszoon komt uit Betlehem.
De tempelpolitie die Hem moest oppakken ging terug met het excuus:
"Niemand praatte ooit zo."
"Jullie zijn misleid!" zeiden de Farizeeërs vloekend. "Is er één leider die in hem gelooft?"
"Maar veroordeelt onze Wet iemand zonder proces?" durfde Nikodemos.
"Jij bent zeker ook van Galilaia!" spotten ze. "Daar komt geen profeet vandaan!"[128]

Na het feest ging iedereen terug naar huis. Jesoes ging de Olijfberg op om 's morgens vroeg alweer in de tempel te zijn. Farizese theologen zochten Hem daar op met een vrouw.
"Rabbi," zeiden ze, "deze vrouw is op heterdaad betrapt bij overspel. Van Moyses moet ze gestenigd. Wat vind jij?"
Jezus schreef zoals toen voor Mozes met Zijn vinger Zijn Wet in de stenen en zei: "Wie van jullie zonder zonde is mag de eerste steen gooien."

---

127 Ondanks het heersend monotheïsme blijken Joden heel goed te weten dat de beloofde Koning een Hemelwezen is, meer bepaald: Gods Zoon. Diaspora-Joden heten bij de Judeërs Hellenen: Grieks sprekenden. De wereldsteden werden voor een aanzienlijk percentage bevolkt door Joden. Er is dus alle reden te vrezen dat Jezus het na verwerping in Judea daar zal proberen. Maar ook daar is men -tot ergernis van de lokale bevolking- Jerusalem gericht.

128 Messiasgeloof volgt de Bijbel: aan de ene kant een afstammeling van David, aan de andere kant een Eeuwigheidswezen. Als Joden Levend Water horen is dat de alledaagse term voor Waterleiding: water dat vanaf een bron of rivier de stad in wordt geleid en uitkomt op kranen en fonteinen. Jezus gebruikt de term voor het Eeuwig Leven gevend water dat uit jou als fontein stroomt als je op de Heilige Geest aangesloten wordt. De (vier)dubbele betekenis van Levend Water is voor de vroege Kerk zo'n sterk beeld dat dopen in stromend water hoofdzaak wordt: in de rivier of uit de hand, als het maar stroomt.

Terwijl Hij verder schreef dropen ze één voor één af, de ouderen eerst. Toen Jesoes opkeek was alleen de vrouw er nog.
"Waar zijn je aanklagers?" vroeg Hij. "Moest niemand je executeren?"
"Nee Heer," zei ze.
"Ik ook niet," zei Jesoes. "Ik spreek je vrij. Maar zondig niet meer."[129]
Jesoes hield nog één toespraak.
"Ik Ben de Sterrenhemel voor de mensheid," zei Hij. "Bij Mij weet je waar je heen gaat!"
"Zelfgetuigenis betekent niks," zeiden de Farizeeërs.
"En toch is het waar," zei Jesoes. "Jullie oordelen als mensen. Ík kan het met recht, maar doe het evengoed niet. Ik ben niet de Enige Die van Mij getuigt. Mijn Vader deed het ook en op twee getuigen staat het vast, zegt jullie Wet."
"Waar is je vader nu dan met zijn getuigenis?" vroegen ze.
"Hem wil je ook al niet kennen," zei Jesoes. "Daarom ga Ik. Waar jullie niet kunnen komen, want jullie zijn van beneden en Ik Ben van Boven. Dus als je niet wilt sterven aan je zonde, maak dan dat je gelooft dat Ik Ben!"
"Dat je wíe bent?" vroegen ze.
"Zucht.. als Mijn Zender niet zo trouw was, waren jullie allang veroordeeld."[130]
Velen geloofden Jesoes wel.
"Als je nou ook nog doet wat Ik zeg," zei Hij, "bevestig je de Waarheid en dat gaat je vrijmaken."
"Vrij?" klonk het. "Wij stammen af van Abraham! Wij zijn geen slaven!"
"Wie zondigt is een slaaf van de zonde," zei Jesoes. "Een slaaf hoort niet vast bij de familie, de zoon wel. Als de Zoon je vrijspreekt, vrijverklaart, ben je het ook echt. Kom je van Abraham dan geloof je zoals Abraham. Maar jullie willen Mij dood en dat verraadt je echte vader."
"Onze Vader is God!" riepen ze.
"Dan zouden jullie Mij zéker kennen want Ik kom van God," zei Jesoes. "Jullie vader is de duivel: de oermoordenaar, de vader van de leugen die niet kon blijven staan voor de Waarheid, dáárom geloven jullie Mij niet."[131]

---

129 *Johannes 8* (Jerusalem, okt 29 nC). Een vrouw stenigen is niet populair maar moet om de Wet niet te breken wel gebeuren: iets om Jezus mee te pakken. Als Hij als rechter wordt gevraagd schrijft Hij waarschuwend in de stenen, waarmee Hij zegt: Ik Ben de Wetgever Die met Zijn vinger Mozes' stenen tafels schreef (*Exodus 31.18*)! Weet wat je vraagt als je zelf net zo'n zondaar bent! Mét een les in mensenkennis, want: waar is de betrapte man? En ouderen haken als eerste af: door het leven ge-wijs-igd moeten zij toegeven aan Jezus' gelijk: ieder mens zondigt en moet het hebben van Genade. Maar let wel: Genade is voor Jezus nooit het foute goed noemen!

130 Zo'n krachtig verweer tegen Gods Eigennaam IK BEN: zelfgetuigenis is ongeldig. Monotheïsme maakt het ondanks de profetieën moeilijk behapbaar: de Koning is God en mens tegelijk. Hij geeft de Wet en zal oordelen. Jezus laat in alles blijken dat Hij alles tegelijk is: JHWH (Ik Ben) Die de Wet gaf, de Rechter, Die van Boven Is en niet anders kan dan vanuit die werkelijkheid denken. En dan staat zo Iemand tussen mensen die niet verder kunnen denken dan het aardse. Maar waar ze voor hun navigatie door het leven blindvaren op de sterren doen ze dat voor het Eeuwige niet op de Enige die oneindig hoger dan de sterren van Boven Is. Daarom met een woordspeling die ene simpele Geloofbelijdenis als toegangsbewijs: dat Hij Hem is: JHWH, Die van Boven. Onder voorbehoud van een bijpassend leven (*Matteüs 7.21*):

131 Tussen neus en lippen door een klein stukje openbaring over Satan. Gelegd naast *Ezechiël 37* laat het zien dat hij bij uitstek degene is die voor de Waarheid had moeten staan. Hij werd uiteindelijk degene die het moorden en liegen begon. Dat betekent ook dat je je schuld nooit op de duivel kunt afschuiven: zijn kind ofwel navolger zijn is jouw keus.

"Wie doet wat Ik zeg sterft in de Eeuwigheid niet," zei Jesoes.
"Bezeten Samaritaan!" zeiden de Joden. "Abraham en de profeten zijn gestorven en wie jou volgt zal niet doodgaan? Besef je Wie jij je maakt?"
"Wie Ik Me maak betekent niks," zei Jesoes, "alleen de eer van Mijn Vader Die jullie je God noemen. Jullie kennen Hem niet eens! Ik wel. Ik zou een leugenaar zijn zoals jullie als Ik zou zeggen van niet. Abraham zag uit naar Mijn tijd. Nu hij die heeft mogen zien is hij blij."
"Je bent nog geen vijftig en je hebt Abraham gezien?" spotten ze.
"Zeker," zei Jesoes, "vóór Abraham was Ben Ik."
Ze wilden Hem stenigen, maar Hij liep tussen hen door de tempel uit.[132]

"Meester," vroegen de leerlingen toen ze een blindgeborene zagen, "is hij zo door zíjn zonde of die van zijn ouders?"
"Geen van beide," zei Jesoes. "Maar nu kan Ik God aan het Herscheppen laten zien."
Hij spuugde op wat aarde, maakte modder en streek dat op de ogen van de blinde.
"Doop je in Siloam, ga voor Zending," zei Hij.
"Is dat niet die blinde bedelaar?" zeiden ze toen hij ziend terugkwam.
"Die ben ik!" zei hij. "Door Jesoes zie ik!"
Ze brachten hem bij de Farizeeërs want het was weer sabbat.
"Die mens komt niet van God," zeiden ze, "anders hield hij de sabbat!"
Anderen zeiden: "Een zondig mens doet geen wonderen" - want de ouders bevestigden dat hun zoon blindgeboren was.[133]
"Eer God!" dreigden de leiders. "Zeg dat de man zondigt!"
"Wat weet ík," zei de genezene. "Alleen dat ik blind was en nu zie."
"Hoe?" riepen ze.
"Alweer? Willen jullie Zijn volgers worden of zo?" zei hij.
"Wij zijn van Moyses!" riepen ze. "Waar deze man van is weten we niet!"
"Apart," zei de genezene. "Hij is van God, anders had Hij niets kunnen doen."
"Jij zondaar vanaf geboorte!" schreeuwden ze. "Wil jij ons beleren?"
En ze verstootten hem uit de gemeenschap.
Jesoes hoorde ervan, zocht de man op en vroeg: "Geloof jij in Gods Zoon?"

Merk op dat doen wat Jezus zegt je geloof dat Hij Ik Ben is moet bewijzen.

132 Niet alleen leven dóór Geloof, maar ook náár Geloof, daarop staat Leven. In de Eeuwigheid (tijd én plaats) sterven gaat over de tweede dood. Niet toevallig worden Samaritanen in verband gebracht met demonie: Joden kennen demonen als levenverwoesters, niet-Joden als levensgezellen die je tot grote hoogte kunnen brengen. Abraham gezien hebben is duidelijk een oud gezegde. Als het kwartje valt klinkt het oordeel. Jezus ziet Zich als pre-existent en dus God: dé doodzonde voor de monotheïstische godsdienst. En de Kerk.. herhaalt het sommetje 1 + 1 + 1 = 1.

133 *Johannes 9* (Jerusalem, okt 29 nC). De karmagedachte waartegen het boek Job is geschreven heerst onder Joden en projecteert God waar Hij niet is. Als God weet Jezus beter: ziekte komt niet uit schuld. Sinds we niet meer bij God wonen zijn we sterfelijk en dat komt met lijden. Alle gelegenheid voor Jezus als Schepper om uit aarde (modder) een mens te herscheppen. Hij is tenslotte ook de Hérschepper, uit Water en Geest zoals *Ezechiël 36* zegt. Vandaar: Was je in Siloam. Dat betekent: Doop je en ga eropuit als zendeling. Een proto Zendingsbevel (*Matteüs 28*)!

"Wie is Hij?" vroeg hij.
"Je kijkt naar Hem," zei Jesoes.
Hij knielde en zei: "Ik geloof!"
"Wie blind is is niet zondig," zei Jesoes, "wie denkt te zien wel."[134]
"Rovers bedenken sluipwegen naar de Schaapskooi, de Herder neemt de Deur. Zijn schapen kennen Zijn stem omdat Hij ze bij naam naar buiten roept. Hij gaat voor ze uit en zij volgen, maar voor vreemden vluchten ze. Ik Ben de Goede Herder, Ik Ben de Deur naar Leven en Overvloed. Daar geef Ik gehoorzaam aan de Opdracht van Mijn Vader Mijn leven voor, daarom houdt Hij van Me. Als Eigenaar van de schapen vlucht je niet voor wolven. Wolven deren Me niet. Ik leg Mijn leven af uit Mezelf en heb de macht het ook weer op te pakken. Ik heb ook nog andere schapen die luisteren. Die verzamel Ik ook en dan wordt het één kudde, één Herder."[135]

Winter. Jesoes bezocht het tempelvernieuwingsfeest. In Salomo's galerij vroegen ze:
"Bén je de Koning nou?"
"Wat Ik voor Mijn Vader doe bewijst het," zei Hij, "maar jullie geloven niet. Jullie zijn Mijn schapen ook niet: die herkennen Me en volgen Me naar de Eeuwigheid waar niemand ze van Mijn Vader en Mij rooft - Wij zijn Eén."
Ze raapten stenen.
"Om welke goede daad moet Ik nú weer gestenigd?" vroeg Jesoes.
"Je beledigt God! Máákt je God!" riepen ze.
"Je Wet noemt júllie al goden!" zei Hij. "Gaan jullie nou de Wet breken? En hoe beledig Ik Mijn Vader als Ik zeg dat Ik Zijn Zoon ben? Als ook wat Ik dóe Mijn afkomst bewijst? Gelóóf!"[136]

De tempelbelastinginners waren in Kapernaoem. Ze kwamen naar Petros met de vraag:
"Betaalt je meester de didrachme niet?"

---

134 Excommunicatie is uiterst effectief in een sfeer van sociale controle. Maar de blindgeborene is zijn leven lang al een paria: hij weet niet beter. Hij is goed genoeg als hij Jezus moet veroordelen, maar praat hij niet mee, dan is hij meteen weer de van geboorte zondige. De blindgeborene staat niet zover buiten de samenleving dat hij niet weet van de verwachte Koning die ook hij ziet als Zoon van God. Een paar geloofsogen erbij en hij ziet dat het Jezus Is.

135 *Johannes 10* (Jerusalem, okt 29 nC). Het Zendingsthema zet Jezus voort door Zijn schapen er individueel opuit te sturen. Instructie geeft Hij door voor te gaan cq doen. Hij benadrukt nog maar eens dat Hij Eigenaar, Heer, Ik Ben is. Alles draait om binnen zijn bij God, in de Schaapskooi, de Hemel. De Deur is Gods enige Weg er naartoe - pech voor andere (rovers)godsdiensten. Voor Jezus persoonlijk is de weg Zijn leven opgeven. Dat maakt Hem uiteindelijk Zelf de Deur en de Weg. Het geliefd zijn door gehoorzamen is een thema dat Jezus verder uitwerkt in Zijn zeven brieven aan de Kerken van Asië in de Openbaring.

136 *Johannes 10* (Jerusalem, 25 dec 29 nC). De Heer is Eén, het Joodse Credo van *Deuteronomium 6*, wordt gelezen als: Er is Eén God. De Kerk sluit zich erbij aan, wil Jezus toch ook niet als God ontkennen en komt in een spagaat terecht. Terwijl je om één te zijn simpelweg met meer móet zijn. De Wet (hier synoniem voor Bijbel) noemt Israëlieten goden in *Psalm 82.6* van Salomo's dichter Asaf - vandaar het noemen van Salomo's galerij. Spot, want in de Psalm bewijzen hun daden het tegendeel. Dus Jezus laat Zich beoordelen op Zijn goede én Goddelijke daden.

"Jawel," zei Petros.
Hij ging Jesoes' huis binnen waar Die hem voor was met een vraag.
"Wat denk jij Simon: heffen aardse koningen belasting van hun eigen volk of van vreemden?"
"Van vreemden," zei Petros.
"Dus de eigen mensen zijn vrijgesteld," zei Jesoes. "Maar om ze geen excuus te geven: ga het meer op, gooi je hengel uit en neem de eerste vis die je vangt. In zijn mond vind je een tetradrachme die je voor ons twee aan de inners kunt geven."[137]

Na een wandeling vroeg Jesoes de twaalf thuis: "Wat was dat onderweg?"
Ze zwegen. Ze hadden ruzie gemaakt over wie de belangrijkste is.
"Wie de eerste wil zijn," zei Jesoes, "moet de laatste worden, de dienaar van de rest."
"Maar in Je Hemelrijk," vroegen ze, "de belangrijkste, wie is dat?"
Jesoes riep een kind en sloeg Zijn arm om hem heen.
"Wie zich verlaagt en ruimte maakt voor zo'n kind is voor Mij en Mijn Zender belangrijk. Als jullie niet onbelangrijk worden als kinderen kom je de Hemel niet eens in. Maar word je het, dan ben je ook meteen de belangrijkste."[138]
"We maakten ook ruzie met iemand die namens Jou demonen uitdreef," zei Johannes.
"Niet doen," zei Jesoes. "Wie niet tegen ons is is voor ons en wie jullie om Mij wat water geeft wordt al beloond. Maar wie één van deze kleintjes van zijn geloof wegleidt was beter af als moordslachtoffer. Als jullie hand of voet of oog je wegleidt, amputeer hem dan: beter verminkt het Leven met God in dan volmaakt in het eeuwige vuur van Gehenna. Elk offer wordt gezouten. Jullie zout van Behoud, van Vrede met God, komt met het offer je verleiding tot zelfverheffing te amputeren. Die Vrede begint met omkijken naar deze kleintjes en ze niet tekort doen. En denk erom: hun engelen vertellen Mijn Vader alles!"[139]

---

137 *Matteüs 17* (Kapernaüm, feb 30 nC). Het jaar 30 waarin Jezus zal sterven en opstaan is begonnen. De di- of dubbeldrachme is de tempelbelasting die elke Jood boven de twintig in februari betaalt en die twee ruime daglonen bedraagt (*Exodus 30.13-14*). De munt voor Jezus en Petrus samen is een tetradrachme. Omdat Joden de tempel niet willen verontreinigen met de afbeelding van de goddelijke Caesar gebruiken ze geld van Tyros dat eigen zilvergeld mag slaan met.. de afbeelding van hun god. Elders willen ze Jezus pakken op staatsvijandigheid, maar onverwacht wijst Hij Romeinse belasting niet af. De eigen tempelbelasting daarentegen wel - waarmee Hij alweer de Wet breekt. De Levieten moeten vanuit beneden leven, de christenen vanuit Boven. Een ander woord voor tetradrachme is stater (standaardmunt) of sjekl (sikkel).

138 *Matteüs 18, Marcus 9, Lukas 9* (Kapernaüm, feb 30 nC). De belangrijkste? Zie eerst maar eens binnen te komen! Dat doe je als je niet meer geeft om belangrijk zijn, groot wordt in klein zijn, kinderen tot Gods recht laat komen. Kinderen tellen in Jezus' tijd niet mee en niet zelden zijn ze ook in de Kerk het sluitstuk. Tijdens dit gesprek geeft Jezus alle apostelen de sleutels en gaat er een streep door rangorde. Gods Hemelknop heeft maar één stand: in of uit. De belangrijkste is iedereen die in is. Belangrijk, want wie zich groter vindt kijkt neer op een ander.

139 Symboliek. De betekenis is nooit diep of ver te zoeken. Toch sta je zo op het verkeerde been. Want vuur staat hier niet voor vurig zijn maar voor je offer brengen. En zout zoals *Leviticus 2.13* zegt niet voor gezouten zijn maar deelhebben aan Gods behoudend verbond en Eeuwig Leven. Dat komt met het offer dat Jezus brengt voor de mensheid. Ons zout

"Als iemand één van zijn honderd schapen kwijt is laat hij de rest achter om te zoeken. Vindt hij het, dan is hij over dat ene blijer dan over de rest. Zo wil jullie Vader in de Hemel dat jullie zelfs de kleinste niet kwijtraken. Dus als je broer tegen je zondigt maak jij het goed door de weg te wijzen. Luistert hij niet, zeg het dan met getuigen. Luistert hij nog niet, schakel dan de gemeenschap in. Wie naar de gemeenschap niet luistert is als een ongelovige. Wat je als twee of drie eensgezind bindt of bevrijdt, besluit of op Mijn gezag zegt, geldt in de Hemel als Mijn stem en heeft Mijn Vaders akkoord. Maar vergeet nooit: de Mens kómt om te rédden."[140]
"Heer," vroeg Petros, "dus hoe vaak vergeef ik mijn broer? Zeven keer zeker, altijd?"
"Zeventig keer zeven, zonder zelfs maar bij na te denken," zei Jesoes. "Vergelijk het Hemelrijk met een koning die afrekende met zijn horigen. Eén had tonnen schuld en kon niet betalen. Verkoop zijn vrouw en kinderen, zei de heer dus. Geef me toch tijd, smeekte de slaaf, ik betaal alles terug! De eigenaar kreeg medelijden en schold hem alles kwijt. Maar op weg naar buiten zag hij een medeslaaf die hem een half jaarloon schuldig was. Hij greep de smekende man en liet hem zonder pardon in de gevangenis gooien. Toen de heer dat hoorde werd hij zo kwaad dat hij hem aan de beulen overgaf."[141]

---

komt ook niet zonder offer. Verleiding amputeren. Zo krijg je jezelf klein, kom je op gelijke hoogte met kinderen en vergroot je de kans op Vrede met God voor anderen. Alles is onrein voor de onreine zegt Paulus. Dat blijkt, als wij overal waar we 'verleiding' of 'reinheid' lezen invullen dat het over seksualiteit gaat!

140 Binden bindt Jezus hier niet aan demonen en wel degelijk aan je broer die ongelovig kiest te zijn. Beangstigend dat een mens zulke macht krijgt. En méér. Niet: waar twee of drie iets besluiten krijgen ze het, maar: bekrachtigt de Vader. Niet: waar ze samenzijn namens Mij ben Ik, maar: geldt hun woord als het Mijne. En dan gaat het niet over de apostelen maar over de Kerk! Maar lét op de kaders: je mag nog geen kleintje kwijtraken. En de Mens komt om te rédden. Wat zou je met je autoriteit dan nog binden?

141 *Matteüs 18* (Kapernaüm, feb 30 nC). Het kwartje valt voor Petrus: gebruik je autoriteit alleen om te vergeven. 100 denarii is een half arbeiders jaarloon, een talent zo'n 25 kg zilver. En de slaaf zal alles terugbetalen? Nee. Dit is zijn schuld aan derden. Zijn eigenaar is hij alleen vaste afdracht schuldig - die hij door zijn schulden niet kan betalen. Zo'n last kan je ook als God je kwijtscheldt levenslang achtervolgen, maar om die op je medeslaaf te verhalen.. Had hij in de geest van zijn heer gehandeld, dan had hij tenminste Zíjn kwijtschelding nog.. en zijn gezin.

VII VAN DE ANDERE KANT 30 nC

Hij ging weer de Jordaan over, naar de plaats waar Johannes eerst doopte en daar bleef Hij een tijd - Johannes 10.40

Na deze woorden was voor Jesoes de tijd gekomen om terug te gaan naar de Hemel. Hij maakte Zich klaar om uit Galilaia te vertrekken richting Jeroesalem en stuurde leerlingen vooruit naar een Samaritaans dorp om er alles te regelen voor Zijn verblijf. Maar Hij was op weg naar Jeroesalem, dus ze wilden Hem daar niet. Jakobus en Johannes hoorden het en zeiden:
"Heer, zullen we net als Elia vuur uit de hemel bevelen zodat ze verbranden?"
Jesoes keerde Zich om en bestrafte hen.
"Jullie weten niet bij welke geest je hoort! De Hemelmens komt geen mensenlevens vernietigen maar redden!"
Toen gingen ze maar naar het volgende dorp.[142]

Onderweg kwam er een theoloog naar Jesoes die zei:
"Meester, waar Je ook gaat, ik ga mee!"
"Kun je dat?" zei Jesoes. "Vossen hebben holen, vogels nesten, de Hemelmens heeft zelfs geen plek om Zijn hoofd neer te leggen."
Een andere leerling die door Jesoes gevraagd werd mee te gaan zei: "Doe ik Heer. Laat me alleen even mijn vader begraven."
"Laat de doden de doden begraven," zei Jesoes. "Ga jij Gods Koninkrijk aankondigen."
"Ik ga Heer!" zei een ander. "Even familie gedag zeggen!"
Maar Jesoes zei: "Wie achteromkijkt is voor de ploeg van Gods Koninkrijk niet geschikt."
Hij stelde zeventig apostelen aan en stuurde ze twee aan twee naar de steden waar Hij langs zou komen.[143]
"Zo'n grote oogst, zo weinig maaiers," zei Jesoes. "Bid de Heer dat Hij meer

---

142 *Matteüs 19, Marcus 10, Lukas 9* (Galilea, mrt 30 nC). Joden willen Samaritanen er niet bij, dus die hebben hun eigen tempel op de Gerizimberg en betalen Jerusalemgangers met gelijke munt terug. De felle donderaars Jakobus en Johannes maken hun bijnaam waar. Johannes zal door zijn brieven bekend worden als de apostel van de Liefde, maar heeft zijn lesje dan inmiddels door schade en schande geleerd. Die geest van kwijtschelding, daar moet je voor werken! Autoriteit om te binden.. maar de plicht om te redden.

143 *Matteüs 8, Lukas 9* (Galilea, mrt 30 nC). De zeventig wijzen terug naar Israël die uit Kanaän vertrekt (*Genesis 46.27*): Gods volk verlaat het land dat nu ironisch genoeg Israël is, maar heel de wereld mag aansluiten. De zeventig blijven gangmakers in de Kerk: Barnabas, Mattias, de diakenen. Het heeft iets geks. Je hebt de twaalf en je hebt de zeventig. Dat is net zoiets als Petrus die de sleutels krijgt maar de rest ook. Maar zo zit het: we zijn allemaal de belangrijkste, apostel met sleutels. En toch. De twaalf blijven de aartsvaders van de Kerk, de zeventig de eerstelingen en wij het nageslacht. De titel Apostel is verder in het Nieuwe Testament en in de Kerk gereserveerd voor de twaalf (Paulus komt in Judas' plaats). In sekten kun je de term tegenkomen als leiders zich Jezus' autoriteit aan willen meten.

werkers stuurt. Ga, maar let op: Ik stuur jullie als lammetjes onder wolven. Neem geen geld of eten mee en maak geen praatjes onderweg. Ben je in een stad welkom, ga dan niet huis aan huis. Wens de familie die op je pad komt de Vrede met God. Nemen ze die, dan is die voor hen en anders vind je een volgend huis. Blijf er, eet en drink wat je wordt voorgezet want een werker verdient loon. Genees hun zieken en zeg dat Gods Koninkrijk daar is. Zijn jullie in een stad niet welkom, roep dan: We gaan, maar weet: Gods Koninkrijk was hier! Want waar jullie gaan Ben Ik."[144]
De zeventig kwamen blij terug.
"Heer," zeiden ze, "zelfs demonen onderwerpen zich aan ons als ze Jouw naam horen!"
"Ik zag Satan uit de Hemel vallen," zei Jesoes. "Ik geef jullie macht waar ze niet tegenop kunnen. Maar wees niet blij dat geesten zich onderwerpen: wees blij dat jullie namen opgeboekt zijn in de Hemel!"
Toen schoot Jesoes vol.
"Dank Je Vader, Heer van Hemel en aarde," zei Hij, "dat Je deze dingen voor wijzen en geleerden geheim houdt en aan kinderen laat zien! Jij gaf Me alles, Jij alleen kent de Zoon en alleen wie Ik het geef kent Jou. Jullie zijn bevoorrecht! Heel wat profeten en koningen hadden graag in jullie schoenen gestaan!"[145]

"Rabbi," vroeg een Wetgeleerde, "wat moet ik doen voor Eeuwig Leven?"
"Wat zegt de Wet?" vroeg Jesoes.
"Hou van de Heer je God met alles wat in je is," antwoorde hij, "en van je medemens als van jezelf."
"Juist," zei Jesoes. "Nou het nog doen en je hebt Leven."
"En wat versta jij onder medemens?" vroeg de man.
"Onderweg van Jeroesalem naar Jericho," vertelde Jesoes, "werd iemand beroofd en voor dood achtergelaten. Een priester en een Leviet wilden de Wet niet breken en liepen met een boog om hem heen. Een Samaritaan reed hem naar een herberg en betaalde voor zijn verzorging. Wie was een medemens voor hem?"
"Die naar hem omkeek," zei de man.
"Doe net zo," zei Jesoes.[146]
Jesoes ging verder en kwam in een dorp waar een vrouw die Marta heette Hem uitnodigde. Binnen ging haar zus Maria aan Zijn voeten zitten luisteren

144 *Lukas 10* (Galilea, mrt 30 nC). Jezus zegt de zeventig ongeveer hetzelfde als de twaalf, zoals Hij ook overal dezelfde Wet schrijft.
145 *Lukas 10* (Samaria, mrt 30 nC).
146 Traditioneel is je medemens of buur degene die in je buurt is of op je pad komt. Jezus draait het om. Of zij het zijn boeit niet, jíj moet het zijn. Het hele doel van de doopberegening met water en Geest (*Ezechiël 36*) is je herschepping als medemens zoals God oorspronkelijk bedoelt. De Wet eist dat geestelijken onreinen mijden. Jezus eist dat je de Wet breekt en God jou laat breken en herscheppen tot medemens.

zodat Marta daarvoor geen tijd meer had.
"Heer," vroeg ze, "moet Je er niet iets van zeggen dat mijn zus mij al het werk laat doen?"
"Marta," zei Jesoes, "je maakt je zo druk. Luisteren is het enige dat belangrijk is, Maria koos echt wel goed."

Daarna stak Hij de Jordaan over waar Johannes in het begin doopte en trok Hij rond in Peraia. Veel mensen kwamen op Hem af.
"Johannes deed wel geen wonderen," zeiden ze, "maar wat hij over Hem zei is waar!"
Veel mensen daar geloofden in Jesoes.[147]
"Heer," vroeg iemand, "leer Je ons bidden? Johannes deed dat ook."
"Als je met God praat," zei Jesoes, "zeg dan: Onze Hemelse Vader, Je naam moet gevestigd en Je Koninkrijk komen. Zoals in de Hemel moet op aarde gedaan wat Jij wilt. Geef ons vandaag al van het komende Brood en scheld ons onze schulden kwijt, dat doen wij ook voor anderen. En laat ons niet testen maar bevrijd ons van de slechte. Stel dat je 's nachts naar een vriend gaat om brood. Zou hij het niet geven als vriend, dan wel om je vrijpostigheid! Vraag je Hemelse Vader dus om een Godgewijde geest. Als jullie als slechte mensen je kinderen al het goede geven, zou Hij dat dan niet doen?"[148]
Jesoes at bij een Farizeeër. Die verbaasde zich dat Hij Zich niet eerst waste.
"Júllie wassen de buitenkant maar zijn van bínnen vuil," zei de Heer. "Aalmoezen, tienden, prima. Maar de Schepper maakte ook je hart. Wat doen Gods Oordeel en Liefde voor de mensheid met je? Alles is buitenkant en naam, witgekalkte graven: zolang de mensen je bederf van binnen maar niet doorzien! En Wetgeleerden! Jullie komen er zelf niet in dus blokkeer je maar wie wel graag wil! Moordenaars! Daarom besloot God in Zijn wijsheid Profeten en Apostelen te sturen, zodat jullie zelfs díe doden en het bloed van Abel tot Zacharia op jullie verhaald kan worden!"[149]

---

147 *Marcus 10, Lukas 10, Johannes 10* (Betanië, Perea, mrt 30 nC). Er wordt wel eens gedacht dat het niet klopt. Halverwege Lukas is Jezus al bij Jerusalem en dan doet Hij wat volgens Matteüs eerder al gebeurt. Leg de Evangeliën over elkaar heen en je ontdekt dat Jezus de Boodschap ook nog in Perea brengt. Hij heeft tijd over. Hij herhaalt, nog dieper en rijker. De Barmhartige Samaritaan speelt zich af op de weg die Jezus neemt: van Jerusalem via Jericho naar Perea. Dat laat ook zien dat Johannes' oorspronkelijke doopplaats Bethabara bij het ondiepste en modderigste deel van de Jordaan was. En laat je niet op het verkeerde been zetten door Marta en Maria: verderop ontdek je wie de betere luisteraar is!

148 *Lukas 11* (Perea, mrt 30 nC). Nadruk in het Onze Vader krijgt deze keer het Komende Brood (Jezus, het Eeuwige Leven). Daar mag je nu al een voorproefje van vragen, zegt Jezus, in de vorm van de Heilige Geest. Of toch niet. De Heilige Geest hoef je niet te vragen, Die heb je gewoon, zegt Hij zometeen, en kun je het woord laten doen. Maar 'ga éérst voor Gods Koninkrijk'. Daarmee geeft Hij uitsluitsel: vraag om die heilige ofwel Godgewijde geest (*Psalm 51, Ezechiël 36*), die God zo graag ziet en geeft. De Heilige Geest mag dan borg voor het Eeuwige zijn (*Efesers 4.30*), garantie ervan is Zijn gave niet (*Matteüs 7.21*). Een Godgewijde geest wel degelijk! Daarom schrijven sommige Bijbelhandschriften ook 'goede geest'.

149 Jezus noemt de eerste en laatste in het Oude Testament opgetekende moord (*Genesis 4.8, 2 Kronieken 24.20–22*). In beide klinkt de roep om wraak en die gaat er komen. De moord op Zacharia is in de 8e eeuw vC onder koning Joas. Matteüs vergist zich in 23.35 waar hij denkt dat Jezus de profeet bedoelt die eeuwen later leeft. Om zulke dingen schrijft Lukas een wetenschappelijk Evangelie op basis van onderzoek onder vele ooggetuigen.

De Farizeeërs probeerden Jesoes een uitspraak te ontlokken waarop ze Hem konden pakken. Daarom ging Hij naar buiten waar duizenden zich verzameld hadden.
"Pas op voor farizees gehuichel," zei Hij Zijn leerlingen. "Wat in hun binnenste is komt uit, maar ook wat in jullie is moet naar buiten gebazuind! Wees niet bang voor wie alleen je lichaam kunnen doden. Wees bang voor Hem Die je in Gehenna kan gooien! Kom uit voor Mij en de Hemelmens komt uit voor jou bij Gods engelen die het oordeel voorbereiden. Wie de Godgewijde Geest bespot wordt niet vergeven, dus als ze je voor synagoge en overheid slepen, laat Die dan in je spreken."[150]
"Meester," riep iemand, "zeg mijn broer dat hij de erfenis deelt!"
"Pas op met willen hebben," zei Jesoes. "Je bent zo een materialist. Een land bracht veel op, dus de eigenaar zei: Ik bouw schuren, dan kan ik er jaren van genieten! Dwaas! zei God hem. Dat gaan anderen voor je doen: deze nacht wordt je leven van je geëist! Dus maak je niet druk over leven, eten of kleren. Kun jij je leven verlengen? Als je dat al niet kan, kijk dan naar de lelies. Als God wat morgen weg is zo prachtig kleedt, hoeveel meer zorgt Hij dan voor jullie! Wees niet van het aardse. Jullie Vader weet best dat jullie dat nodig hebben. Maar ga eerst voor Gods Rijk, dan komt de rest ook goed."
"Wees niet bang omdat je met weinig bent: je Vader popelt om je Zijn Rijk te geven! Verkoop dus wat je hebt en deel het uit. Maak een buidel die niet slijt, in de Hemel waar geen dief bij kan, want waar je schat is, is je hart. Sta altijd klaar, gekleed, lampen aan, voor de terugkomst van je Heer. Want de Hemelmens komt 's nachts, als je het niet meer verwacht. Wakkere slaven zet Hij bij Zijn komst aan tafel om ze persoonlijk te bedienen!"
"Is dat alleen voor ons?" vroeg Petros.
"De trouwe huismeester," zei de Heer, "zorgt voor zijn medeslaven. Als de Eigenaar hem daarmee bezig aantreft stelt Hij hem over heel Zijn bezit. Maar hoe meer Ik geef, hoe meer Ik eis."[151]
"Ik kwam vuur op aarde gooien en nu die brandt moet Ik erdoor gedoopt, er doorheen. Ik ben er beroerd van.. En jullie dachten dat Ik vrede kwam brengen op aarde? Van nu af aan zal er door Mij strijd en verdeeldheid zijn in huizen en gezinnen!"
Tegen de menigte zei Hij: "Als jullie een wolk zien in het westen weten jullie

---

150 *Lukas 12* (Perea, mrt 30 nC). Dit is denken vanuit Boven ten top: geen angst voor wie 'alleen maar' je lichaam kunnen doden. Dat is wel nodig ook als het vol maken van de maat van de zonde over jouw rug gaat. En zo is het ook gebeurd omdat de apostelen zich door de Heilige -Godgewijde- Geest lieten overtuigen. Zonde tegen de Geest is hier het Evangelie en Jezus' Naam verwerpen.

151 Het is inderdaad opvallend hoe snel de weinige christenen de wereld vullen enkel door goedheid en wonderen. Petrus is meer dan de gewone slaaf die wij zijn en voor wie dus waakzaamheid geldt. Hij protesteert niet als Jezus Zich Eigenaar noemt: Jezus heeft aangetoond dat Hij HEER ís en Heer betekent Eigenaar. De leerlingen kunnen al nauwelijks bevatten dat Jezus moet sterven. Nu gaat Zijn terugkeer ook nog eens op zich laten wachten en komt bij Geloof en Liefde Hoop: Verwachting, Uitzien.

dat er regen komt. Bij zuidenwind wordt het heet. Maar de tekens van hoe laat het voor jullie is herkennen jullie niet! Huichelaars! Als je aanklager je voor de rechter sleept probeer je het onderweg toch ook nog op een akkoordje te gooien? Eenmaal veroordeeld kom je de gevangenis niet meer uit tot de laatste cent is betaald!"[152]

Er kwam net nieuws binnen. Pilatus had Galilaiers met offer en al afgeslacht.

"Maakt ze dat grotere zondaars dan andere Galilaiers?" reageerde Jesoes. "Hou toch op. Word zoals God je bedoelt of je offer gaat jou ook niet helpen! Die achttien waarop de toren van Siloam viel, waren die schuldiger dan de rest van de Jeroesalemmers? Ga toch weg! Verander of hetzelfde overvalt jullie! Iemand plantte een vijgenboom in zijn wijngaard. Er kwam geen vrucht, dus hij zei: Dit is al het derde jaar! Hak hem uit! Hij neemt kostbare ruimte in van fruit! Heer, zei de wijngaardenier, geef hem nog een jaar. Ik geef hem nog één keer alles: uithakken kan altijd nog."[153]

In een synagoge waar Jesoes op de sabbat leerde was een kromgetrokken vrouw. Hij riep haar bij Zich en zei:

"Mevrouw, je bent vrij."

Hij legde Zijn handen op haar en ze werd meteen recht.

Ze loofde God, maar de synagogeleider riep:

"Zes dagen kun je werken! Kom dán maar terug om je te laten genezen, maar niet op de rustdag!"

"Toneelspeler!" zei de Heer. "Iedereen maakt zijn lastdier op de sabbat los om te laten drinken en deze achttien jaar door Satan gebonden dochter van Abraham mag niet?"

De man schaamde zich. Mensen werden blij.

"Kijk!" zei Jesoes, "Gods Koninkrijk begint als een mosterdzaadje maar wordt een grote boom voor Hemelvogels!"[154]

Jesoes reisde rond. Hij was met Zijn hoofd bij Jeroesalem, dus toen iemand vroeg: "Heer, worden er weinig gered?" zei Hij:

"Het is een klein deurtje en je moet wringen om erdoor te komen. Velen lukt het niet op tijd afstand te doen van alle ballast. Maar als je op het moment dat

---

152 Iets waar je ook op kunt wachten is strijd. Mensen willen niet verzoend met God, willen religie onder eigen voorwaarden. Als Jezus dus onderstreept dat er maar één Weg is naar God en dat is Hij, dan is dat olie op het vuur. Vuur als in pijn en strijd. Jezus gebruikt het woord doop intensief: Ik móet gedoopt, móet er doorheen. Dat zegt ook dat Zijn lijden geen eindpunt is, geen ondergang zoals het woord voor onderdompeling zegt. Het kopertje is het kleinste muntje en overblijfsel uit de Hasmoneeëntijd.

153 *Lukas 13* (Perea, mrt 30 nC). Opvallend is dat de nadruk bij het nieuws niet ligt op Pilatus' schanddaad maar op de karmagedachte. Ergens moet God in het plaatje: het zal Zijn straf zijn! Voor Jezus is er iets groters dan geweld, karmadwaling of dood: het Oordeel ná de dood (*Hebreeërs 9.27*). Laat Romeinen of torens over je vallen, maar sterf niet onbekeerd: zonder Geloof in Jezus geen Eeuwigheid bij God. Gods volk niet uitgezonderd. Maar of Jezus ooit zal stoppen met die laatste poging wagen voor Zijn vijg?

154 De sabbatkwestie wil leidend en bindend zijn, maar is dat deze keer niet en dat is mooi. De synagoge is voor rede vatbaar. Natuurlijk! De sabbat is er om vrij te zijn! Voor een lastdier, dus hoeveel te meer voor een Joodse vrouw die van een enorme last kan worden bevrijd. Wat een heerlijkheid! Jezus maakt zomaar mee dat Zijn Rijk voor Zijn ogen groeit. Dat maakte Hij nog niet veel mee.

de Eigenaar afsluit op de deur bonst en roept: Heer HEER! Doe open! dan vraagt Hij: Wie is daar? Als je dan zegt: Bekenden, Evangelisten! dan zegt Hij: Dan waren jullie nu binnen. Jullie zijn buiten, doen wat God verbiedt, dus ga weg, Ik ken jullie niet! Dan zul je schreeuwen als je de aartsvaders en profeten in Gods Rijk ziet aanliggen en er zelf uitligt. Buitenlanders nemen jullie plek: in Gods Rijk worden laatsten eersten en eersten laatsten."[155]

In Betanië werd Lazaros, de broer van Maria en Marta, ernstig ziek. Deze Maria zou de Heer later met olie zalven en Zijn voeten drogen met haar haar. De zussen stuurden daarom iemand naar Jesoes met de boodschap:
"Heer, kom gauw, Je beste vriend is ziek!"
Jesoes zei tegen de boodschappers: "Zijn ziekte is niet dodelijk. Hij is ziek om Gods grootheid te laten zien en daarmee die van Gods Zoon."
Jesoes hield van Marta en haar zus en Lazaros. Daarom besloot Hij nu Lazaros ziek was nog maar twee dagen te blijven op de plek waar Hij was.[156]
Diezelfde dag kwamen Farizeeërs Jesoes zeggen: "Ga hier weg, Heroïdes wil je doden."
"Zeg maar tegen die vos," zei Jesoes, "dat Ik vandaag en morgen nog demonen uitdrijf en mensen genees, daarna ben Ik hier klaar. Eerder ga ik niet, want het bestaat niet dat een profeet buiten Jeroesalem wordt vermoord. Jeroesalem dat de profeten doodt en apostelen die naar je toegestuurd worden stenigt! Hoe vaak heb Ik je kinderen als een hen haar kuikens onder haar vleugels geprobeerd te verzamelen! Je liet het niet toe. Daarom zal je Huis verwoest worden en zul je Mij niet meer zien, tot de dag dat je bevestigend roept: Hij komt namens de Heer!"[157]

Op de sabbat at Jesoes bij een opperfarizeeër. Er liep een zieke binnen dus letten ze op Jesoes.
"Mag je op de rustdag genezen?" vroeg Hij.
Ze zwegen wijselijk en Jesoes genas de zieke.
"Je dier help je ook meteen uit de put," zei Hij, "al is het sabbat."

---

155 *Lukas 13* (Perea, mrt 30 nC). Binnen- of buiten. Deze keer kom je Gods Rijk niet zomaar binnen. Jezus ervaart de druk van wat komen gaat in Jerusalem. Strijd. Niemand gaat op tijd de poort door zonder strijd. Tegen het gedrang in van je ik, je cultuur, je religie. Een Noachtafereel. De deur sluit. Wie de Wet van de Avondklok houdt is al binnen. Buiten is de wereld, zo humaan en religieus. Maar wel buiten.

156 *Johannes 11* (Perea, mrt 30 nC). Johannes introduceert Maria, de zus van Marta en Lazarus, om te laten weten dat het geen fout of vergissing is: Maria herhaalt het voorbeeld van de Galilese vrouw en zal Jezus' voeten zalven. Marta en Maria dwingen Jezus snel te komen door Lazarus Zijn beste vriend te noemen terwijl Hij hem nog maar net kent. Je zou kunnen vertalen met grootste fan, maar de liefde van de drie voor Jezus is zo overdreven dat Jezus ook van hen veel houdt en de uitspraak gegrond is.

157 *Lukas 13* (Perea, mrt 30 nC). Herodes is deelvorst over Galilea en Perea. Jezus is niet bang: het gaat in Jerusalem gebeuren. Drie dagen gaat niet over Zijn dood en Totdat ze erkennen dat Hij komt namens de Heer niet over de intocht in Jerusalem - dat zijn juist de kuikens die het weerhouden. Met Huis bedoelt Hij de tempel die in 70 nC verwoest wordt, met de dag dat ze Hem erkennen Zijn terugkomst. Wat Hij tussen neus en lippen door ook zegt is dat Zijn apostelen hetzelfde gruwelijke lot zullen ondergaan, te beginnen met steniging.

Het viel Jesoes op dat de gasten de ereplekken pakten.
"Word je uitgenodigd op een bruiloft," zei Hij daarom, "ga dan niet vooraan zitten. Straks laat de gastheer je nog plaatsmaken en moet jij tot je schande achter aanschuiven! Zit achteraan, wie weet zet hij je dan naar voren."
En tegen Zijn gastheer: "Nodig geen rijken uit maar zieken en armen die niks teruggeven, dan heb jij in de opstanding het loon voor wie de Wet houdt."[158]
Eén van de gasten zei: "Wie aanligt in Gods Koninkrijk is een gelukkig mens!"
Jesoes zei: "Iemand hield een groot feestmaal en nodigde veel mensen uit. Toen het kon beginnen stuurde hij zijn slaaf om de gasten te zeggen: Kom, alles staat klaar! Ze hadden allemaal een excuus. Ik moet mijn nieuwe akker bekijken. Ik moet mijn nieuwe ossen proberen. Ik ben net getrouwd. De slaaf bracht de afzeggingen over aan zijn heer die woedend riep: Haal dan maar de armen en zieken van straat! Toen die binnen waren zei de slaaf: Er is nog steeds plek. Ga! zei de Heer. Dwing de buitenlanders: ik wil mijn huis vol! De genodigden krijgen nog geen kruimel!"[159]

De massa volgde Jesoes. Tot Hij Zich omkeerde en zei:
"Wie zijn familie of zichzelf niet op de tweede plaats zet kan Mijn leerling niet zijn. Ook niet wie daarna zijn kruis niet optilt en Mij achterna gaat. Als je een flat wilt bouwen bereken je toch ook eerst de kosten om zeker te zijn dat je hem kunt afmaken? Anders ligt het fundament er, kun je plotseling niet verder en ben je het mikpunt van spot. Een koning kijkt in oorlog ook of zijn leger het aankan of dat hij onderhandelaars moet sturen voor de vredesvoorwaarden. Je kunt Mijn leerling niet zijn als je er niet vol voor gaat: zout dat na een tijdje zijn kracht verliest is nergens meer goed voor."[160]
Alle tolheffers en zondaars kwamen naar Jesoes luisteren. De Farizeeërs en theologen spraken er schande van.
"Hij praat met ze en eet nog met ze ook!"
Dus zei Jesoes: "Wie honderd schapen heeft en er één kwijt is laat toch ook de negenennegentig thuis om het te zoeken? En als hij het vindt roept hij thuis toch iedereen om het te vieren? Ik zeg je dat dat in de Hemel net zo gaat: over

---

158 *Lukas 14* (Perea, mrt 30 nC). Hoge Farizeeërs, bij uitstek houders van de Wet. En dan de Wetbreker Jezus Die hen maant de Wet te houden. Ze zwijgen wijselijk. Soms moet je de Wet breken om hem te houden. Rust gaat niet boven goed doen. Eer en loon niet van elkaar willen maar van God, dat is een heftige als je eer en loon als Godsbewijs ziet. Binnen de bruiloft (Jezus' Kerk) geldt: júist niet. Gods Wet houden -liefde voor God en mensen- maakt eerder dat je er in dit leven bekaaid afkomt. En dát levert wat op.

159 Als God een Eeuwig feestje bouwt, zou jij als mens dan af durven zeggen? Kennelijk. Jezus beweert dat niemand van de genodigden komt - een absolutum om de pijn te laten zien. Zoveel plek over: zo overvloedig is God voor Zijn volk - net als het gebroken brood. Het heeft beters te doen. Dus de Geest duwt het de buitenlanders door de strot - zoiets wat pijn doet maar waar je later maar wat dankbaar voor bent!

160 *Lukas 14* (Perea, mrt 28 nC). Van tevoren de kosten berekenen van Jezus volgen. Uitstoting door familie, opgeven van je ego, lijden om de Boodschap. Geen levenshuisje bouwen maar een complete flat. Wat een afgang als je dat moet staken! Je hebt maar beter een dikke voldoende voor hogere wiskunde. Zout dat niet zout meer is, wat is dat nog? Je was maar liefst kostbaar, conserverend, smaakmakend, bij God horend. Eigenlijk betekent zout alleen maar: door God behouden. Dus geef geen andere kracht af dan die van het behoud door de naam van Jezus. Dan ga je het langst mee.

één zondaar die verandert is nóg meer blijdschap dan over de negenennegentig die zich al aan de Wet houden! Een vrouw die één van haar tien drachmen kwijt is zoekt toch ook tot ze hem vindt? En dat wordt gevierd! Zo blij zijn Gods engelen over een zondaar die verandert."[161]
"Iemand had twee zonen," zei Jesoes. "De jongste eiste zijn erfdeel, kreeg het, zette de erfstukken om in geld en verbraste alles in het buitenland. Toen hij varkens moest hoeden terwijl zijn vaders slaven brood aten, besloot hij terug te gaan. Zijn vader zag hem al van ver aankomen en rende hem huilend tegemoet. Ik heb gezondigd, zei de zoon, ik ben niet waard.. Maar de vader liet al kleren en een ring halen en het gemeste kalf slachten. Feest! riep hij. Ik heb mijn zoon terug! Toen kwam de oudste thuis. Hij hoorde waar het feest voor was en werd woedend. Zijn vader kwam en zei: Kind, al het mijne is voor jou! Vier met je vader, want je broer was dood en leeft!"[162]
Jesoes vertelde Zijn leerlingen: "Een boekhouder werd beschuldigd van verspilling van het bezit van zijn heer. Die zei: Kom met een verantwoording of je bent ontslagen. De boekhouder dacht na. Spitten kan ik niet, bedelen wil ik niet.. Toen riep hij de schuldenaars van de rijke heer en vroeg: Wat ben jij hem schuldig? Honderd bat olie, zei iemand. Maak er vijftig van. En jij? vroeg hij een ander. Honderd kor tarwe. Schrijf tachtig. Toen prees de rijke hem ondanks en dankzij zijn creatief boekhouden. Rijkdom zelf maakt je niet rechtvaardig: maak er vrienden mee voor jou en je Heer. Maar sjoemel met geld en niemand neemt van jou nog de Waarheid aan."[163]
"De geldbeluste Farizeeërs hoorden Jesoes' boekhoudprincipe en spotten ermee. Daarom zei Hij:
"Jullie doen je bij mensen voor als Wettige Boekhouders, maar God kent jullie harten. Wat vereerd wordt door mensen is een gruwel voor God. De Wet en de Profeten gaan tot op Johannes. Sinds hem wordt Gods Koninkrijk dat Wet en Profeten overschrijft aangekondigd. Toch zal er nog geen leesteken uit Wet of Profeten verdwijnen voor hemel en aarde vergaan. Dus blijf je schuldig. Je vrouw verlaten voor een ander blijft echtbreuk, net als de weggestuurde van

---

161 *Lukas 15* (Perea, mrt 30 nC). Wethouden of de weg kwijt zijn, zegt Jezus de Wetbreker. Dat is geen tegenstrijdigheid: nieuwe wijn in nieuwe zakken, nieuw Verbond, nieuwe Wet. Met nog maar één regel: Liefde voor God en medemens. Tien drachmen was voor een vrouw een maandinkomen. Kostbaar genoeg om niets van kwijt te raken! En wat hier gebeurt is nieuws in de Hemel. Goed om van op de hoogte te zijn!

162 *Lukas 15* (Perea, mrt 30 nC). Je kind doet of je al dood bent en verpatst de erfstukken om werelds te leven.. En dan Bijbelse opvoedkunde: je kind niet met de zweep terug in het gareel slaan maar laten gaan. Toch gaat het niet om de jongste en zelfs niet om de vader. Het gaat om blij zijn met de redding van een teruggekeerde broer, alleen al omdat de Vader dat is. Jezus houdt de Jood die tussen de varkens verkeert het Brood voor: Zijn offer, het Eeuwige Leven dat Hij geeft. Je eet het samen met de engelen in de Hemel. Wat een heerlijk vooruitzicht!

163 *Lukas 16* (Perea, mrt 30 nC). Door vrienden te maken met het geld van de rijke is de boekhouder gewoon wéér aan het verspillen. Onbedoeld maakt hij er ook vrienden mee voor de rijke. Die kan dat zó waarderen dat wat Hem betreft ook het eerdere verspillen gedekt is. Pakt dat zelfzuchtig creatief boekhouden even goed uit! Win win! Maar als je weet dat je Heer vrienden belangrijker vindt dan schuldenaars, kun je ook Wetmatig wat met mammon -rijkdom- doen. Sla mensen niet met regels om de oren! Hoezo fout? Breek Wet! Scheldt schulden kwijt! Spil en spaar voor God!

een ander trouwen."[164]
"Een rijke feestte elke dag. Lazaros de bedelaar lag buiten zijn poort en leefde op zijn restjes die hij moest delen met honden die zijn zweren likten. Toen stierf Lazaros. Engelen tilden hem in Abrahams armen. Ook de rijke stierf. Maar hij werd wakker in Hades. In de verte zag hij Abraham met Lazaros. Vader, riep hij, stuur Lazaros met wat water! Ik heb pijn in deze vlam! Kind, zei Abraham, jij hebt je deel gehad en er is een kloof. Laat hem dan mijn broers waarschuwen! zei hij. Ze hebben Moyses en de Profeten, zei Abraham. Nee maar als hij zou opstaan.. Als de Bijbel ze niks doet, zei Abraham, dan ook niet iemand die uit de dood opstaat."[165]
"Ze gaan alles doen om het Geloof van jullie kleintjes te breken," zei Jesoes tegen Zijn leerlingen. "Zo iemand was beter met een molensteen verdronken. Maak zelf ook niks stuk. Als je broer tegen je zondigt, zeg er wat van en als hij spijt heeft vergeef hem, al is het de hele dag door."
"Geef ons toch meer zekerheid," zeiden de apostelen.
"Dat is aan jullie," zei de Heer. "Geloof zo klein als een mosterdzaad is al genoeg om deze boom zich in zee te laten planten. Een heer nodigt zijn slaaf niet aan tafel. Het is: doe dit, doe dat en er kan geen bedankje van af. Dus doe gewoon wat je moet doen en zeg: Ik ben niemand en doe zoals opgedragen en klaar."[166]
"We gaan weer naar Joedaia," zei Jesoes tegen Zijn leerlingen.
"Maar Rabbi," zeiden ze, "de Joden probeerden Je pas nog te stenigen!"
"Zolang het nog dag is," zei Jesoes, "zijn we veilig. Onze vriend Lazaros slaapt, Ik ga hem wakker maken."
"Dat is goed," zeiden ze, "van slapen wordt hij beter."
Ze hadden niet door dat Jesoes bedoelde dat Lazaros overleden was, dus Hij vertelde het.
"Ik ben blij voor jullie dat Ik er niet bij was: zo krijgen jullie het geloof dat je

---

164 *Lukas 16* (Perea, mrt 30 nC). Duidelijke taal. Het Nieuwe Testament overschrijft het Oude. Vandaar Jezus' veranderingen aan de Wet - die overigens blijft zolang de hemel en aarde bestaan, want zonder Wet geen zonde of strafmaat. Dat de aarde niet wordt vernieuwd leer je ook. Hij wordt compleet nieuw, zonder zee of hemellichamen. De nieuwe Wet van Gods Koninkrijk heeft zoals gezegd één regel: Hou van God met alles wat in je is en van je medemens als van jezelf. Dat veronderstelt dat je de relationele Tien Geboden als vanzelf houdt. Jezus noemt Niet Echtbreken - dat was een dingetje bij orthodoxen, want scheiden mocht. Maar waar het Jezus om gaat: Vat de Wet van Gods hart, dan vat je het hart van Gods Wet.

165 Lazarus is inmiddels dood en Jezus gebruikt hem in een vergelijking. De rijke orthodoxen worden nu al naar de hel verwezen: de vurige afdeling in het dodenrijk heeft al verdacht veel van de hel. Het blijft beeldspraak en de boodschap is duidelijk: zorg voor je medemens, gebruik je rijkdom om goed te doen. Ook naar een opgestane wordt niet geluisterd. Lazarus willen ze gewoon weer dood maken. Jezus' opstanding dekken ze af met een leugen. Alles om het deel hier te houden. Maar zoals de verloren zoon leert: er is altijd een weg terug.

166 *Lukas 17* (Perea, mrt 30 nC). De apostelen vinden doen wat Jezus zegt niet zo moeilijk. Geloven daarentegen.. Maar dat is nou precies wat Jezus niet voor hen gaat doen. Kleingeloof? Maakt niet uit. Geloof is geloof, als je maar doet wat Jezus zegt. Als de slaaf die je bent. Misschien vind je de vergelijking met een slaaf beledigend. Het is wat het is: jij bent machteloos gebonden aan ziekte, zonde en dood. Tot Jezus je koopt - Eeuwig Leven is van het Huis. Bevrijd van zonde en dood, maar slaaf voor het werk in Zijn Huishouding. Misschien goed om te weten dat in Jezus' tijd een goede slaaf op zekere dag vrijgelatene en naamdrager van de familie van de heer werd. De rijksten van Rome waren ex-slaven! Dus geloof het maar. En dóe maar gewoon.

zo graag wilt."
"Dan gaan wij ook maar," zei Tomas met de bijnaam Dubber, "kunnen we samen met Hem sterven.."
Jesoes was de Jordaan nog niet over of de mensen stroomden alweer toe. En Hij, zoals altijd, leerde en genas.[167]

167 *Matteüs 19, Marcus 10, Johannes 11* (Perea, mrt 30 nC). Als een apostel Joden zegt is dat soms omdat hij jaren later voor niet-Joden schrijft, soms ook zoals hier wanneer hij als Galileër over Judeërs schrijft. Tomas' bijnaam Didymos betekent tweeling maar ook twijfelaar, iemand die ook altijd de keerzijde ziet, tot pessimist aan toe. De context geeft aan dat het tweede wordt bedoeld.

VIII LIED VAN DE MAÄLOTEN 30 nC

Ik heb het in mijn benauwdheid uitgeroepen naar de Heer: Red mijn ziel van de valse bedriegers! En Hij antwoordde mij - Psalm 120[168]

In Betanië lag Lazaros al vier dagen in zijn graf. Marta hoorde dat Jesoes kwam en rende Hem tegemoet.
"Was Je maar hier," zei ze, "dan leefde mijn broer nog!"
"Hij zal opstaan," zei Jesoes.
"Ja op de laatste dag," zei ze.
"Ík Ben het Opstaan en het Leven," zei Hij. "Wie in Mij gelooft leeft gewoon door in de Eeuwigheid. Geloof jij?"
"Ja Heer!" zei ze. "Jij bent de beloofde Koning, Gods Zoon!"
Ze ging Maria halen. Jesoes zag haar verdriet en moest ook huilen. Bij het graf liet Hij de steen weghalen.
"Heer," zei Marta, "hij stinkt al!"
"Wie gelooft ziet Gods grootheid," zei Jesoes. "Lazaros kom naar buiten!"
Het gebeurde. Ze maakten zijn wikkels los en velen geloofden erdoor in Jesoes.[169]
Sommigen gingen direct de Farizeeërs vertellen wat Jesoes had gedaan. Die riepen daarom met de hogepriesters de Raad bijeen.
"Wat gaan we doen?" zeiden ze. "Hij doet veel wonderen en als we niet ingrijpen maken ze hem straks nog koning - dan hebben de Romeinen een excuus om ons land in te pikken!"
Kajafas, de hogepriester van dat jaar, zei: "Begint het jullie te dagen dat het beter is dat één mens sterft voor het hele volk dan dat het hele volk uitgeroeid wordt om één mens?"
Onbewust profeteerde hij zo als hogepriester dat Jesoes stierf tot Heil van het volk en al Gods kinderen wereldwijd. Toen namen ze het besluit Hem te doden.[170]

---

168 Tijdens de Pelgrimsreizen naar de drie grote feesten in Jerusalem zong men pelgrimsliederen - de Maäloot ofwel liederen bij het Opgaan. Jerusalem ligt namelijk hoog, dus men ging óp naar Jerusalem en pelgrimsreis in het Hebreeuws is Opgang. Die Opgang die uiteindelijk tot Verhoging gaat leiden, begínt met het in benauwdheid uitroepen naar de Heer, zo leert *Psalm 120*, het eerste van de Opgangsliederen. Zowel uitroep als Gods antwoord van de Psalm gaan nu vervuld worden.

169 *Johannes 11* (Betanië, mrt 30 nC). Ook bij Marta sluit monotheïsme geloof in het God zijn van de beloofde Koning niet uit. Desondanks gelooft ze niet dat Jezus Lazarus nu al kan opwekken. Tot het gebeurt. En als het wonder gebeurd is, komt het Geloof bij iedereen in een stroomversnelling. Gods Zoon de Koning is er! De intocht kan beginnen. Maar waar Geloof opleeft roert de duivel zijn staart..

170 *Johannes 11* (Jerusalem, mrt 30 nC). Kajafas betekent net als Kefas rots: iemand waar je op kunt bouwen. De hogepriester krijgt de eer onbedoeld het Evangelie te profeteren. Voor hem spreekt dat zijn excuus om te doden nog terecht is ook. Herodes de Grote had met veel moeite Judea groot gekregen onder Rome, maar van zichzelf was het niets.

Het was bijna Pasen. Mensen gingen al op naar Jeroesalem om zich te reinigen.
"Zou Jesoes nog komen?" zeiden ze. "Met dat arrestatiebevel?"
Jesoes zat met Zijn leerlingen in het stadje Efraïm in Samáreia's achterhoek. Toen Hij naar Jeroesalem ging kwam Hij langs tien melaatsen.
"Rabbi Jesoes!" riepen ze. "Medelijden!"
"Laat je aan de priesters zien!" riep Jesoes.
Ze gingen meteen. Toen ze onderweg ontdekten dat ze schoon waren ging er één direct terug. Luid God erend liet hij zich voor Jesoes neervallen. Hij was een Samaritaan, dus Jesoes zei:
"Is nou de enige die terugkomt om eerst God te eren deze buitenlander? Sta op en ga: je Geloof heeft je leven gered."[171]
"Komt Gods Koninkrijk al?" vroegen Farizeeërs onderweg.
"Dat komt niet met uiterlijk vertoon en is ook geen plaats," zei Jesoes. "Het is en lijdt onder jullie."
Tegen Zijn leerlingen zei Hij: "Jullie gaan uitzien naar Mijn terugkomst en mensen zullen zich voor Mij uitgeven. Ga niet: de Hemelmens komt als de bliksem. Net als in de tijd van Noach en Lot: mensen doen hun alledaagse ding en opeens gaat de hemel los. Als het zover is, kijk dan niet om naar het oude zoals Lots vrouw want dan verlies je alsnog je Leven. Waar het nacht is en waar het dag is wordt de één meegenomen en de ander achtergelaten."
"Waar Heer?" vroegen ze.
"Waar de Kerk is," zei Hij, "verzamelen de Engelen."[172]
Jesoes vertelde over uitblijvende verhoring:
"Er waren in een stad een rechter die niemand voortrok en een weduwe die hem lastigviel. Geef me gelijk tegen mijn tegenpartij! bleef ze drammen. Lang negeerde hij haar, maar na verloop van tijd dacht hij: Ik mag dan geen god of mens naar de mond praten, maar ik word gek van dat mens! Als ik haar gelijk geef ben ik tenminste van haar af! Zie die onkreukbare rechter zwichten! Zal God dan de Zijnen niet hun zin geven als ze maar blijven vragen? Onomkoopbaar als Hij is zwicht Hij maar al te snel voor aanhouders kan Ik jullie

---

Zou Israël zonder toestemming van Caesar iemand koning maken, dan gold dat als opstand die zoals in 6 nC bij de volkstelling onder Quirinius bloedig neergeslagen werd. Dus bloed ging vloeien. En dan maar liever van deze Lastpost.

171 *Lukas 17, Johannes 11* (Samaria, mrt 30 nC). Letterlijk staat er: Tussen Samaria en Galilea ('Streek'), wat ook de corridor naar de Dekapolis kan zijn, maar niet in deze context. Melaatsen moesten als ze genezen waren ter bevestiging naar de priester. Ze wisten dus heel goed wat Jezus bedoelde. Samaritanen hielden dezelfde Wet als Joden, gingen er alleen voor naar Samaria. Dat ze gaan terwijl ze nog ziek zijn is een daad van Geloof. Merk op dat de Samaritaan de Wet dus breekt om éérst God te bedanken. Hij doet als de creatieve boekhouder en daar houdt God van, want er is zoveel meer dan Wettisch zwart en wit.

172 (Hemel)Mens is de Bijbelse term voor de Eeuwige Godmenskoning van *Daniël 7*. Op een gewone dag als vandaag gaat plotseling de Hemel open en komt Hij. Wereldwijd, want hier is het dag en daar is het nacht. Je wordt opgehaald of blijft achter en kunt tot het laatst alles verliezen door van beneden te zijn. Maar het kan lang gaan duren en valse messiassen komen wél met tijd en plaats. Waar het Lichaam is verzamelen de Adelaars: geïnspireerd op een Lijk en Gieren bedoelt Hij toch echt iets anders!

vertellen! Maar als de Hemelmens terugkomt, vindt Hij die vasthoudendheid dan nog?"[173]
Jesoes maakte deze vergelijking over mensen die pro forma bidden en God eigenlijk helemaal niet nodig hebben.
"Twee mensen baden in de tempel. De een was Farizeeër, de ander tolheffer. De Farizeeër stond fier met God te praten en oreerde: O God! Dank dat ik niet ben als de Wetteloze, de rover, de overspeler, de.. tolheffer daar! Ik vast twee keer per week en geef trouw mijn tiende! De tolheffer stond achteraf en durfde zijn ogen zelfs niet op te slaan. Hij sloeg zich op de borst en zei: O God reken mijn zonden toch niet aan.. Hij zal rechtvaardiger naar huis teruggaan dan de eerste. Wie zich verhoogt wordt verlaagd, wie zich verlaagt verhoogd."[174]
"Mag een man zijn vrouw wegsturen?" zeiden Farizeeërs om Jesoes te pakken.
"Wat zegt Moyses?" vroeg Hij.
"Als je een scheidbrief meegeeft wel," zeiden ze.
"God maakte de mens als twee, man en vrouw," zei Jesoes, "en door het huwelijk worden die één vlees dat een mens niet scheiden mag."
"Waarom zegt Moyses het dan?" zeiden ze.
"Om jullie zieligheid," zei Jesoes. "Gods Wet van Oorsprong gaat voor, dus wie om iets anders dan hoererij scheidt en een ander neemt pleegt echtbreuk, net als wie je vrouw krijgt."
"Niet scheiden," zeiden de leerlingen later, "dan trouw je beter niet.."
"Sommigen castréren zich zelfs om de Hemel binnen te komen," zei Jesoes. "Scheiden mag: van ongepaste lusten."[175]

Er werden kinderen bij Jesoes gebracht zodat Hij ze Zijn handen op kon leggen en zegenen. Jesoes zag dat Zijn leerlingen het de ouders kwalijk namen en sprak ze er op aan.
"Laat kinderen bij Me komen en hou ze niet tegen," zei Hij. "Gods Konink-

---

173 *Lukas 18* (Samaria, mrt 30 nC). Herken je Psalm 5? Ons Oude Testament is vertaald met Middeleeuwse Joodse kennis van Hebreeuws. Die is dan wat mager geworden zodat vooral Poëzie globaal vertaald moet - dat is wat Psalmen zo toepasbaar maakt. Ooit betekenden ze ook letterlijk iets en de Joodse Septuaginta van voor Jezus' tijd weet dat nog. Jezus' vergelijking van God met de rechter wordt graag verdoezeld - omdat vertaald wordt met onrechtvaardige rechter. Een betere vertaling is Onpartijdig - ook onze kennis van Grieks heeft zo zijn hiaten. God trekt niet voor. Maar onvermurwbaar is Hij niet! Integendeel. Richting mensen leert Jezus niet op je rechten te staan. Richting God leert Hij het tegendeel! Leer bidden, dram, het loont, de aanhouder wint en zeker Zijn kind! Zoals de oudtestamentische ontsnappingsclausule al zegt: Wie beroep doet op God komt eronderuit!
174 *Lukas 18* (Judea, mrt 30 nC). Ergens hier gaat Jezus de grens van Samaria met Klein Judea over. Ik kan me zo voorstellen dat Hij op een verhaal als dit komt als Hij het door iedereen zo gehate tolpunt ziet. Er zijn voor Jezus erger dingen. Het is uit farizese bron bekend dat Farizeeërs God inderdaad dankten dat ze geen tolheffer, herder of vrouw waren..
175 *Matteüs 19, Marcus 10* (Judea, mrt 30 nC). Een huwelijksstrik. Als je niet eens mag scheiden wordt het huwelijk een zondebron, vinden de leerlingen. Dan beter helemaal niet trouwen. Jezus staat er denkend vanuit Boven anders in. Eeuwigheid mag wat kosten. Sommigen castreren zich zelfs omdat hun lusten het zicht op de Hemel benemen. Huwelijkstrouw kan als de liefde luwt lastig worden, helemaal bij verlangens naar een ander. Het is een klein offer, zegt Jezus, in het licht van het Eeuwige dat komen gaat waar geen huwelijk of seksualiteit meer is.

rijk ís voor kinderen. Sterker nog: wie Gods Koninkrijk niet aanneemt als een kind komt er niet eens in!"
Jesoes riep de kinderen bij Zich en ving ze in Zijn armen. En nadat Hij hen Zijn handen opgelegd en gezegend had ging Hij weer verder.[176]
Op dat moment kwam er een leider die knielde voor Jesoes.
"Goede meester," zei hij, "hoe krijg ik Eeuwig Leven?"
"Alleen God is goed en jij noemt Mij zo," zei Jesoes, "dus hou de geboden en je bent er."
"Welke?" vroeg de man.
"Hou van de ander als van jezelf," zei Jesoes.
"Dat doe ik," zei hij.
"Maak je los van je rijkdom," zei Jesoes, "dan is de Hemel je schat en kun je mee."
Het was teveel. De man vertrok.
"Als rijke kom je moeilijk binnen," zei Jesoes. "Net zo moeilijk als een beladen kameel door het Oog van de naald komt, het nachtdeurtje in de poort."
"Hoe kom je ervan los?" vroegen de leerlingen.
"Als God het geeft," zei Jesoes.
"Zoals wij alles achterlieten," zei Petros.
"Ja en jullie zijn straks Israëls rechters," zei Jesoes. "Wie om Mij alles opgeeft krijgt een mega familie terug én onsterfelijkheid."[177]
"Het Hemelrijk is als een heer die 's morgens op de arbeidsmarkt werkers huurde voor zijn wijngaard. Hij bood een denarius, een royaal dagloon, en ze gingen. Later huurde hij er nog een paar keer werkers bij, tot een uur voor zonsondergang. Steeds waren er werklozen. Waar hangen jullie de hele dag uit? zei hij. Er was niks, logen ze. Gauw de wijngaard in! zei de heer. 's Avonds liet hij ze uitbetalen, de laatsten eerst. Die kregen een denarius! De eersten verwachtten dus méér en waren ontevreden toen ze hetzelfde kregen. Een denarius, als afgesproken, zei de heer. In de Hemel zijn laatsten en eersten gelijk. Of mag ik niet goed zijn? Ik heb er veel geroepen maar weinig kunnen kiezen."[178]

---

176 *Matteüs 19, Marcus 10, Lukas 18* (Judea, mrt 30 nC). Het gaat net over castratie en alsof de implicatie daarvan het enige is dat is blijven hangen zijn kinderen plots niet welkom. Jezus voelt zich niet te groot. Integendeel. Wil je bij Hem horen dan zorg je eerst maar eens onnozel te worden als zo'n kleine. Binnen kom je door kinderlijk Geloof: een kind gaat per definitie niet verloren.

177 De volksleider is geraakt door Jezus' uitspraak: je komt Gods Rijk niet in als je niet wordt als een kind. Hij gaat dus meteen door de knieën. Hij noemt Jezus goed ofwel God, dus de eerste helft van het Grote Gebod heeft hij binnen. Nu de tweede helft nog en hij is compleet ofwel rechtvaardig. Maar dan blijkt het tweede deel van het Grote Gebod een derde deel te hebben: het Jezelf. Los komen van wat beneden is, leven vanuit Boven. Jezus had het al over het deurtje. Goed mogelijk dat dat in de volksmond Oog van de Naald heette. Het volgt in elk geval de rode draad van Jezus' beeldspraak.

178 *Matteüs 20* (Judea, mrt 30 nC). Rijkdom, geld, fixatie. Jezus gaat nog maar even door op het onderwerp. Hij ligt weer dwars op alle economische principes. Hemeleconomie werkt nou eenmaal anders dan aardse. Eén loon voor iedereen: Eeuwigheid. En ja, er moet voor gewerkt worden, opbrengst, en onder zware omstandigheden ook. Maar die ene denari is zoveel meer dan het lijkt. Want wie komt de dood over, de Hemel in, uit zichzelf? Niemand verdient die denari.

Jesoes was met veel anderen op weg naar Jeroesalem. Hij liep voor de leerlingen uit, zodat ze zich bezorgd afvroegen wat er aan de hand was. Daarom riep Hij de twaalf apart bij Zich en begon Hij te vertellen wat Hem te wachten stond.
"We gaan naar Jeroesalem," zei Hij. "Alles wat de profeten over de Hemelmens schrijven gaat uitkomen. Hij wordt aan de hogepriesters en theologen uitgeleverd en door hen ter dood veroordeeld. Daarna leveren ze Hem uit aan niet-Joden om bespot, bespuugd, beledigd, gegeseld en gekruisigd te worden. Maar op de derde dag staat Hij op uit de dood."
Ze snapten het niet. Het was voor hen nog te ver weg.[179]
Jakobos en Johannes' moeder trok hen mee naar Jesoes.
"Wat kan Ik voor jullie doen?" vroeg Hij.
"Beloof me dat straks in Je Koninkrijk mijn zonen rechts en links van Je mogen zitten!"
"Jullie weten niet wat je vraagt," zei Jesoes. "Kunnen jullie Mijn beker drinken? Met Mijn doop gedoopt, doorheen waar Ik doorheen moet?"
"Ja," zeiden ze.
"Jullie moeten inderdaad door hetzelfde," zei Hij. "Maar wie links en rechts van Me zitten bepaal Ik niet, maar Mijn Vader."
De rest irriteerde zich aan de broers.
"Jullie weten," zei Jesoes, "dat machthebbers heersen. Jullie niet! Stel je net als de Hemelmens op als dienaar. Ik kom niet om Me te laten bedienen maar om Mijn leven te geven als afkoopsom voor velen."[180]
Aan het hoofd van de stoet bereikte Jesoes Jericho. Daar zaten twee blinden te bedelen. Eén van hen was Bartimaios, die vroeg wat de drukte was. Toen hij hoorde dat Jesoes van Nazaret voorbijkwam, begon hij te roepen.
"Heer Jesoes, zoon van Dawid! Heb medelijden met ons!"
Ze wilden dat hij ophield, maar hij schreeuwde alleen maar harder.
Jesoes stopte. Hij wilde de schreeuwer zien. De twee sprongen op en liepen naar Jesoes.
"Wat wil je dat Ik voor jullie doe?" vroeg Hij.
"Rabboeni, dat we zien!"
"Je Geloof redt je leven," zei Jesoes.

Hij is puur genade. Veel arbeiders in Jezus' tijd krijgen trouwens nog geen halve denari als dagloon.

179 *Matteüs 20, Marcus 10, Lukas 18* (Judea, mrt 30 nC). Het is normaal dat rabbi's, leermeesters, voorop lopen - vandaar het woord volger. Maar dit is anders. Jezus loopt vooruit, onrustig, aangeslagen, op zoek naar rust die Hij met de enorme massa achter Zich niet gaat krijgen. Het maakt de leerlingen onzeker. Dus Jezus doet Zijn verhaal. Ze kunnen het onmogelijk een plek geven. Angstig en eenzaam. Je kunt als mens maar beter niet weten wat je gaat overkomen.

180 *Matteüs 20, Marcus 10* (Judea, mrt 30 nC). Jerusalem komt eraan. En daarmee Jezus' verhoging als Koning. Tijd voor actie als je wilt delen in de taart en Jakobus en Johannes' moeder weet wel raad. Wat ze niet weet is van die ándere verhoging: Ik moet gedoopt met een doop, zegt Jezus over Zijn komende lijden. Zo bindt Hij de doop onlosmakelijk aan Zijn offer dat de vervuling is van de oudtestamentische besprenkeling met het bloed van het Lam als loskoping voor velen. Evengoed wacht Jakobus en Johannes een eigen portie lijden. Toch nog delen in de taart.

Hij raakte hun ogen aan en ze zagen.
Bartimaios jubelde God lof en de twee sloten zich aan bij de stoet. Iedereen die het zag prees God.[181]
Jesoes trok door Jericho. Daar woonde een hoofdtolheffer die Zakchaios heette. Hij wilde Jesoes zien, maar dat lukte niet omdat hij klein was. Dus hij rende voor de stoet uit en klom in een wilde vijgenboom. Toen Jesoes voorbijkwam keek Hij omhoog.
"Kom naar beneden Zakchaios," zei Hij, "vandaag ben Ik bij jou."
Zakchaios liet zich uit de boom zakken en nodigde Jesoes in zijn huis. De mensen spraken er schande van dat Jesoes bij de zondaar at.
"Heer," zei Zakchaios onder het eten, "de helft van wat ik heb geef ik de armen. Met de rest vergoed ik wie ik bedroog."
"Vandaag is dit huis gered," zei Jesoes, "en deze man een kind van Abraham geworden."[182]

Jeroesalem was dichtbij. Ze verwachtten Zijn Koningschap nu snel. Dus zei Jesoes:
"Een edelman reisde ver om als koning aangesteld te worden. Hij gaf slaven elk honderd zilvermuntjes en zei: Handel voor mij. De burgers die hem haatten stuurden gezanten achter hem aan om tegen zijn koningschap te pleiten. Hij werd het wel. En terug riep hij eerst zijn slaven. Heer, zei de eerste, tienvoudig winst! Goede slaaf, zei hij, ik geef je tien steden. Eén slaaf gaf het geld dat hij kreeg terug. Je bent hard, zei hij, dus ik nam geen risico. Slechte slaaf! zei de koning en hij gaf zijn geld aan de eerste. Daarna rekende hij af met zijn tegenstanders door ze dood te laten slaan."[183]

Zes dagen voor Pasen kwam Jesoes in Betanië, waar Lazaros die Hij uit de dood wekte een maaltijd voor Hem organiseerde. Terwijl ze aanlagen en Mar-

---

181 *Matteüs 20, Marcus 10, Lukas 18* (Jericho, mrt 30 nC). Ik wil het nog maar een keer genoemd hebben: het gaat Jezus niet om de genezing maar om de Eeuwige Redding die Hij gratis geeft op Geloof. Wat Gnostiek ook beweert, een mens geneest zich nou eenmaal niet zelf door Geloof, laat staan dat hij zichzelf redt. De innemende persoonlijkheid van Bartimeüs, prachtig om te zien. Hij eist alle aandacht, maar neemt in zijn kielzog wel zijn medeblinde mee naar Redding door Jezus. Een lichtend voorbeeld! Zet voor Bartimeüs 'onze' en je weet waarom zijn naam voor de vroege Kerk genoemd wordt.

182 *Lukas 19* (Jericho, mrt 30 nC). Dat derde deel van Gods Grote Gebod. Zacheüs bewijst zijn liefde voor God door Jezus te erkennen, voor zijn medemens door de armen te geven, maar het Zoals jezelf door te vergoeden wat hij kwaad deed. Wij leven niet graag in het verleden. Herstel is ik-gericht. En de slachtoffers van je oude leven? Daar ligt Zacheaans open terrein. Als collaborateur wordt Zacheüs voor velen nooit een echte Israëliet. Bij God telt hij, want kind van Abraham ben je niet door genen maar door Geloof. Zijn huis -familie, vrouw, kinderen, vrienden, knechten, slaven, baby's- zijn huis lift mee op zijn Geloof en Redding. Bij ons is Geloof persoonlijk en Redding individueel. Verschraling. Zacheaans open terrein.

183 *Lukas 19* (Jericho, mrt 30 nC). Weet wat je vraagt als je een koning wilt! liet God Samuël het volk al zeggen. Judea's koningen zijn het bij Caesars gratie en moeten ervoor de lange reis naar Rome ondernemen. Zonder middelen geen rijk, dus geld genereren is ook een ding. Een zilvermuntje (Ø 1,2 cm) is een drachme (denarius in Latijn). De angel zit -als bij het verhaal van de rechter- in Jezus' zelfvergelijking met een meedogenloos type: Herodes Archelaos. Archelaos' munttekens zijn druiventros en helm: welvaart en macht: opbrengst of straf. Jezus een Kerstman? Hij is Iemand die je beter te vriend houdt! Maar goed dat de Koning op je Heil uit is..

ta bediende, zalfde Maria met nardusolie Jesoes' voeten om ze daarna met haar haar te drogen. De geur vulde het hele huis.
"Die had voor driehonderd denarii verkocht kunnen worden voor de armen," siste Joedas Iskariot.
Niet dat hij om armen gaf, maar hij beheerde het geld en was een dief.
"Laat haar," zei Jesoes. "Ze doet dit voor Mijn begrafenis. Armen heb je altijd, Mij niet."
Er kwamen zoveel Joden op Lazaros' wonder af die door hem geloofden, dat de hogepriesters besloten dat ook Lazaros dood moest.[184]
De dag erna ging Jesoes hen voor op de weg over de Olijfberg naar Jeroesalem die liep via Betfage en Betanië. Twee leerlingen stuurde Hij vooruit.
"In het dorp aan de overkant vind je een ezelin met haar veulen," zei Hij. "Maak ze los en breng ze bij Me. Vraagt iemand waarom, zeg dan dat de Heer ze nodig heeft."
Ze gingen en toen ze de dieren losmaakten kwamen de eigenaars vragen wat ze aan het doen waren.
"De Heer heeft ze nodig," zeiden ze.
Het was meteen goed. Na Zijn opstanding realiseerden ze zich dat daarmee een profetie uitkwam: Dochter van Sion, je Koning komt eraan! Hij is zachtaardig en zit op een werkezel en haar veulen.[185]
Leerlingen gooiden hun mantels over het veulen en op straat en Jesoes ging rijdend verder. Het Lazaroswonder ging rond als een lopend vuur, dus Jeroesalem liep massaal uit.
Toen Jesoes aan de afdaling van de Olijfberg begon en in het zicht van de menigte kwam barstte die palmtakken zwaaiend uit in gejuich:
"Hosanna Dawidszoon! Zege voor Israëls Koning van de Heer!" De moedeloze Farizeeërs zeiden: "Stop ze rabbi!"
"Als zij het niet roepen," zei Jesoes, "doen de stenen het wel!"
Dichtbij de stad moest Hij huilen.
"Wist je maar wat je Jeroesalem maakt, wat je Vredesticht, al was het pas nu.. Ze zullen je belegeren en jou en je kinderen met de grond gelijk maken.."[186]

---

184 *Johannes 12* (Betanië, mrt 30 nC). Het hoogste dat Maria Jezus kan geven is wat de Galilese haar voordoet. Er komt nog een derde gelijkaardige geschiedenis, dat werkt verwarrend - vandaar dat Johannes even terug een voorzet aan deze geeft. Nardusolie komt uit het verre oosten en kun je niet zomaar betalen: driehonderd denarii of een dik jaarloon voor een klein flesje. Of Lazarus ook echt vermoord is heeft de geschiedenis niet bewaard.

185 *Matteüs 21, Marcus 11, Lukas 19, Johannes 12* (Jerusalem, mrt 30 nC). Dochter van Sion is een andere naam voor Jerusalem dat gegroeid is op de berg Sion met burcht en oerstadje. De Messiasprofetie komt uit *Zacharia 9.9* en is een van de laatste. Een klein geloofhulpje: een ezel, een Christoforos, Christusdrager. De apostelleerling Ignatius (100 nC) draagt Christofoor zelfs als erenaam. Aardse koningen rijden op paarden en strijdwagens, de Hemelkoning op een werkezel. Daar valt weinig eer aan te behalen, behalve dan dat het voorzegd is en dus geldt als waarmerk. En meer: het vers erop openbaart dat machtigen geen partij zullen zijn voor deze Vredevorst.

186 Jerusalem betekent Vredestichting, vandaar Jezus' uitspraak. Zijn profetie komt uit in 70 nC en inderdaad blijft geen hele steen op de andere - de klaagmuur is later opgericht. Zacharia's boodschap komt niet aan: iedereen doet zijn best de nederige Hoogste Koning te verhogen. Alsof wij wat te verhogen hebben of Hij dat nodig heeft.. Wat zijn we ezelsjongen. Gelukkig dat Jezus daarvoor gaat!

"Wie is dat?" zeiden Griekssprekende Joden.
"Jesoes, de profeet uit Nazaret Galilaia!"
Via Filippos van Betsaida zochten ze contact.
"De Hemelmens moet nu als Koning verhoogd," zei Jesoes. "Geen koren als de graankorrel niet sterft. Maar ze mogen mee! Ik ben beroerd.. Vader het is zwaar.."
Toen klonk uit de Hemel: "'K roemde en roem Je!"
"Was dat donder?" vroegen ze. "Een engel?"
"Tijd," zei Jesoes. "Ik word verhoogd, oordeel de mensheid, sluit de Hemel voor haar leider en neem de Mijnen mee."
"Maar," zeiden ze, "volgens de Wet blijft de Koning! Als Jij verhoogd, gekruist wordt, wie is de Hemelmens dán?"
"Het Licht regeert niet hier," zei Jesoes. "Ga mee, of je tast straks in het duister."
Daarna vertrok Hij.[187]
Zoveel tekens, zo weinig Geloof.. Heer wie nam Onze Boodschap aan, ziet er Jouw hand in, zei de profeet Jesaja al. Maar ook dat ze niet konden: Hij verblindt hen zodat ze niet veranderen en Hij hen niet geneest. Toch geloofden zelfs leiders, maar uit angst voor de Farizeeërs en excommunicatie kozen ze rust en vrede boven God.
"Wie Mij gelooft," riep Jesoes, "gelooft Mijn Zender! Zie Mij en je ziet Hem! Ik Ben het Venster op de Hemel dat verlicht wie Mij gelooft! Ik kom niet veroordelen maar redden! Wijs af wat Ik zeg en dát veroordeelt je op de laatste dag! Want wat Ik zeg komt van Mijn Vader Zelf - en nog wel voor jullie Eeuwig Leven!"[188]

187 *Matteüs 21, Marcus 11, Johannes 12* (Jerusalem, mrt 30 nC). Hellenen of Griekssprekenden zijn Joden van de diaspora - het merendeel van de Joden. Jezus is te druk: Hij moet verhoogd (betekent in die tijd zowel geëerd als gekruisigd) - maar de Grieken mogen best mee! Zijn drukkende agenda: dodenrijk in, oordelen, gelovigen meenemen, Hemel in, Satan en co buitensluiten. Een machtig plaatje dat de Vader troostend persoonlijk ondertekent - een derde keer. Het Hebreeuwse woord voor verhogen klinkt als de donder en is klankgelijk aan Roem. *Psalm 120* gaat hier in vervulling.
188 *Johannes 12* (Jerusalem, mrt 30 nC). De rijke leiders tegen wie Jezus het heeft hebben in hun huizen Romeinse atria met een compluvium, een open venster op de hemel in een donker huis. Eronder ligt vaak het impluvium, het bad waarin het schaarse regenwater valt - denk je aan Geloof dan denk je aan doop. Jezus is dat Venster voor de mensheid als het om God, Hemel en Heil gaat. Alles gaat via Hem. En door de Vader Zelf bepaald. Beroep op de oude regeling is zinloos.

IX LAATSTE RONDE, NIEUWE START 30 nC

Als de Hemelmens komt in Zijn Majesteit verzamelen Zijn engelen de volken en zal Hij ze scheiden als schapen en geiten - Mattaios 25.31v

Jesoes ging Gods tempel binnen, smeet de wisseltafels en duivenstands omver, dreef iedereen naar buiten en riep:
"Mijn huis moet een gebedshuis zijn staat er! Jullie maken er een rovershol van!"
Blinden en kreupelen zochten Hem op en Hij genas ze. Hogepriesters en theologen zagen het en toen kinderen ook nog "Hosanna! Bevrijd ons!" begonnen te roepen, was het klaar.
"Hoor je wel wat ze zeggen?" verweten ze Hem.
"Hebben jullie nooit gelezen," zei Hij, "Peuters en kleuters loven Je?"
Toen gingen ze op zoek naar een manier om Hem te doden. Dat was met Zijn populariteit nog niet zo eenvoudig.
's Nachts overnachtte Hij met de twaalf in Betanië.[189]

De volgende ochtend gingen ze vroeg weer naar de stad. Jesoes had trek en zocht vrucht aan een vijg. Niets dan blad - het was dan ook niet vijgentijd. Toch zei Hij:
"Nooit draag jij nog vrucht!"
De boom verdorde compleet.
"Hoe kan dat zo snel?" vroegen de leerlingen.
De ochtend erna hield het Petros nóg bezig, dus zei Jesoes:
"Vertrouw op God en jullie kunnen het ook - zelfs de Olijfberg zich in zee laten storten. Vraag gelovig en je krijgt, maar vergeef dan wel tegen wie je wat hebt, anders krijg je zelf geen vergeving."
Elke dag leerde Hij in de tempel. De volksleiders zochten een aanleiding om Hem op te laten pakken, maar het volk hing aan Zijn lippen.[190]

---

189 *Matteüs 21, Marcus 11, Lukas 19* (Tempel, mrt 30 nC). Het is Jezus' tijd om Zijn leven te geven. Voor wat? Er is weinig veranderd sinds de eerste tempelactie. Genoeg om opgepakt te worden, maar zelfs met arrestatiebevel durven de leiders niet: het volk.. Ze spreken liever Zijn geweten aan: wonderkracht vraagt zelfonderzoek. Wie bevrijdt behalve God? En hoe zal Rome reageren op iemand die Zich Bevrijder laat noemen? Geen zelfcorrectie, dus Jezus moet dood. Maar wel langs officiële weg.

190 *Matteüs 21, Marcus 11* (Olijfberg, mrt 30 nC). Zielig voor die boom of Olijfberg? Welnee. De leerlingen zien de vijg echt niet als zielig of als beeld van Israël. Het is zijn verdiende loon: blinden zien en lammen lopen, dus op Jezus' woord had er ondanks dat het geen tijd is vrucht aan moeten zitten. Blijft het wonder van vrucht uit, dan volgt in één klap onherroepelijk het wonder van totale verdorring van de boom. Denken de leiders dat ze iemand met díe macht straffeloos in de ban kunnen doen? Jezus Zelf heeft *Habakuk 3.17-18* in gedachten: Al komt er geen vrucht, Mijn blijdschap is de Heer. Dus beseft Hij ook dat Zijn optreden geen voorbeeld is voor de leerlingen: Jullie mogen ook wonderen doen. Maar laat oordeel achterwege! Vergeef!

Wandelend in de tempel bracht Hij Jeroesalem het Evangelie. De leiders zeiden: “Op wiens gezag doe jij dit?”
“Dat zeg Ik,” zei Jesoes, “als jullie zeggen of Johannes’ doop Goddelijk of menselijk was.”
Ze overlegden.
“Goddelijk dan geloofden we God niet, menselijk dan stenigt de massa ons.”
Dus zeiden ze: “We weten het niet.”
“Een vader had twee zoons,” zei Jesoes. “Werk in mijn wijngaard, zei hij. De eerste zei nee maar ging later toch. De tweede zei ja maar ging niet. Welke deed uiteindelijk wat de vader vroeg?”
“De eerste,” zeiden ze. “Zo gaan hoeren en tolheffers jullie voor naar Gods Rijk, want zij volgden Johannes’ oproep de Wet te gaan houden wél.”[191]
“Nog een vergelijking. Een heer legde een wijngaard aan, verhuurde die en ging op reis. Hij stuurde slaven om de opbrengst, maar ze werden mishandeld of gedood. Hij had ook een lieve zoon. Hém doen ze niets, dacht hij. Maar toen ze hem zagen zeiden ze: Dood de erfgenaam en alles is van ons! Dat deden ze, buiten de wijngaard. Wat zal de heer doen bij terugkomst? Gods Rijk wordt jullie ontnomen en aan een volk gegeven dat de opbrengst afdraagt. En het wonder: de zoon, de buitengegooide steen, maakt Hij de hoeksteen. Val over Hem en Hij valt op jou en vermorzelt je.”
De leiders vatten het maar grepen Hem niet, uit angst voor de massa.[192]
“Het Hemelrijk is ook,” zei Jesoes, “als een koning die de bruiloft van zijn zoon organiseerde. Zijn slaven riepen de genodigden, maar die kwamen niet. Toen alles klaar stond liet hij ze nog eens roepen. Ze vonden het gewoon niet belangrijk genoeg. Sommigen doodden zijn slaven zelfs, zodat hij opdracht gaf hun stad te verwoesten. Alles staat nu toch klaar, zei hij. Nodig zoveel mensen van straat als je kunt en geef ze een bruiloftgewaad! Zo liep de feestzaal vol met gasten, goed en fout. Maar toen het oog van de koning op iemand viel zonder brúiloftgewaad, liet hij die afvoeren naar de diepste cel van jammer en knars. Want er is vaak geroepen, maar weinigen smaken de taart.”[193]

---

191 *Matteüs 21, Marcus 11, Lukas 20* (Tempel, mrt 30 nC). Opnieuw: wat een autoriteit. Bedenk even tegen wie Jezus dit zegt: de Farizeeërs, volksoudsten en hogepriesters met hun theologen en Wetgeleerden: de grote Wethouders van hun tijd..

192 Jezus vat de hele Heilsgeschiedenis samen. Gods Rijk, Israël, Jerusalem, priesters, opbrengst die niet komt, vermoorde profeten, Jezus’ komst, verwerping en dood buiten de wijngaard waar de heidenen zijn. Zijn opwekking, verplettering van de wijnbouwers en overdracht aan een nieuw volk. Vaste factor is Gods Rijk. En de Zoon die ze doden staat op als de samenhoudende Hoeksteen ervan!

193 *Matteüs 22* (Tempel, mrt 30 nC). Nog eens Heilsgeschiedenis. Het Oude Verbond is voorbij, het Nieuwe gekomen, het toegangsbewijs een in Jezus’ bloed gewassen bruiloftgewaad. Iemand komt op de oude niet meer geldige uitnodiging binnen. Judaïsme wordt inderdaad de eerste beproeving voor de jonge Kerk: Joden die Jezus als Messias erkennen maar niet als God of afdoende offer en zonder begrip van doel en betekenis van de Wet. De Geest zet Paulus er tegen in. Jezus blijft intussen hakken: Jerusalem verwoest, maar foute mensen welkom.. Een bruiloftgewaad doet heel wat stof opwaaien (*1 Petrus 1.19, Openbaring 1.5, 7.14*).

De Farizeeërs bedachten iets om Jezus bij de overheid aan te geven. Hun leerlingen gingen met spionnen van Heroïdes naar Hem toe en zeiden:
"Meester, je leert Gods Weg onomwonden en stoort je niet aan wat mensen zeggen. Dus belasting: mogen we de keizer die wel of niet betalen?"
"Toneelspelers," zei Jesoes Die het doorzag. "Laat Me een belastingmunt zien."
Ze gaven Hem een denarius en Hij vroeg: "Wat staat erop?"
"Van de keizer," zeiden ze.
"Geef Caesar wat van Caesar is," zei Jesoes, "en God wat van God is."
Dat verraste hen zo dat ze niets meer wisten te zeggen. Oppakken ging ook niet waar het volk bij was, dus gingen ze maar weer.[194]

Sadduceeërs geloven niet in leven na de dood. Ze zeiden:
"Moyses zegt dat als iemand kinderloos sterft zijn broer zijn vrouw moet trouwen om een kind voor hem te krijgen. Stel, er waren zeven broers. De eerste stierf kinderloos, liet zijn vrouw na aan zijn broer en dat overkwam alle zeven. Als ze opstaan, wiens vrouw is ze dan?"
"Jullie zijn de Weg kwijt," zei Jesoes, "wat betreft de Schriften én Gods macht. Trouwen en kinderen krijgen is voor nu. Wie het waard zijn staan op en leven als de engelen ongetrouwd en zonder kinderen te krijgen in de Hemel: ze zijn zélf de kinderen voor God. Ik Ben Abraham, Isaak en Jakobs God, zegt Hij. Is Hij een God van doden? Ze leven allemaal waar Hij is."[195]
Toen de Farizeeërs hoorden hoe Jesoes de Sadduceeërs de mond snoerde kwamen zij weer met een strikvraag.
"Rabbi," vroeg een van hen, "wat is het eerste en belangrijkste gebod in de Wet?"
"Hoor Israël," antwoordde Jesoes, "de Heer onze God is Eén! Hou van de Heer je God met heel je hart, ziel, verstand en kracht, dat is het eerste gebod. Maar het tweede is net zo belangrijk: Hou evenveel van de ander als van jezelf. Deze twee geboden vatten heel de Wet en de Profeten samen."
"Goed gezegd meester," zei de theoloog. "Er is één God en naastenliefde gaat inderdaad boven offers."
Jesoes zag dat de man zelf durfde denken en zei: "Je bent niet ver van Gods Koninkrijk."[196]

---

194 *Matteüs 22, Marcus 12, Lukas 20* (Tempel, mrt 30 nC). Herodianen zijn ambtenaren van Herodes die het bestuur van Perea en Galilea regelen. De Farizeeërs weten dat Jezus als koning geld nodig heeft voor leger en administratie. Zijn volgers moet Hij dus oproepen Caesar geen belasting te betalen. Maar Jezus' Hemelrijk kan zonder geld. Caesar mag het houden. Wat Jezus wil is de zielen die met Gods muntstempel beslagen zijn en God toebehoren. Een denarius (dik dagloon) is een zilver schijfje ter grootte van ons oude kwartje met Caesars tekst en gezicht erop geslagen.

195 Zoals de mens is, is zijn visie. Dat was toen niet anders. Wat alle visies, hoe spiritueel ook, gemeen hebben is dat ze vanuit de mens kijken. Jezus is de Enige Die kan laten zien hoe het zicht is vanuit God. Het huwelijk bijvoorbeeld. Straks in het paradijs -voor wie het waard zijn- is het weer zoals oorspronkelijk bedoeld, toen de mens nog ongedeeld was, er geen mannelijk, vrouwelijk, huwelijk of voortplanting bestond. Geen androgyne versmelting, genderneutraliteit of andere Paradijs nabootsers. Gewoon alles terug naar de oorsprong.

196 *Matteüs 22, Marcus 12* (Tempel, mrt 30 nC). Het Grote Gebod is algemeen bekend. Doel is dan ook Jezus door

De Farizeeërs verzamelden zich nu als groep rond Jesoes.
"De Koning," was Hij ze voor, "van wie is Die de Zoon?"
"Van Dawid," zeiden ze.
"Hoe kan Dawid Hem in de Psalmen door de Heilige Geest dan zijn Eigenaar noemen?" zei Jesoes. "De HEER zei mijn Heer: Ga aan Mijn rechterhand zitten tot Ik van Je vijanden een voetbank voor Je heb gemaakt. Als Hij Dawids Heer is, hoe kan Hij dan zijn zoon zijn?"
Geen van allen durfde te antwoorden of Hem sindsdien nog wat te vragen. Jesoes herhaalde het voor de tempelgangers. Hij citeerde de Psalm en riep:
"De theologen zeggen dat de Koning Dawids zoon is! Hoe kan dat als Dawid Hem erkent als zijn God?"[197]
"Pas op voor theologen en Farizeeërs!" zei Jesoes terwijl ze bij Hem stonden. "Ze doen of ze Moyses zijn! Volg hun leer maar niet hun leven! Ze leggen mensen zware lasten op die ze zelf niet aanraken! Ze willen de ereplaatsen aan tafel en in de synagoge en paraderen rond in lange gewaden met grote kwasten en brede zomen om maar gezien en begroet te worden: Rabbi! Rabbi! Laat je nooit meester noemen! De Koning is jullie meester, jullie zijn broers! Noem niemand je geestelijk vader: de Hemelse is jullie Vader. En laat je geen leider noemen: de Koning is de Enige! Wie dient is belangrijk maar wie zich verhoogt wordt verlaagd!"[198]
"Wee jullie, hypokriete farizese theologen! Blijf uit het Hemelrijk als je moet, maar blokkeer niet wie wél willen! Jullie laten weduwen met hun huizen betalen voor je ellenlange schijngebeden! Wat een oordeel staat jullie te wachten! Stad en land reis je af om een bekeerling te maken die je twee keer helser maakt dan jezelf! En zo blind! Het is niet erg als je zweert bij tempel of altaar, maar wee wie het doet bij tempelgeld of offergift want dan kom je aan jullie! Gekken! Wat is nou belangrijker? Je houdt de Wet? Je geeft tienden maar vergeet het belangrijkste: Oordeel, Zorg, Geloof! De kameel slik je in één keer door maar de mug ontleed je tot het kleinste spiertje!"[199]

---

het Sjemá (*Deuteronomium 6.4v*) te laten erkennen -of juist niet, en dan hebben ze Hem- dat er één God is - en Hij dus niet. Jezus gebruikt de oorspronkelijke formule: God is Eén - en moet dus wel met meer zijn om Eén te kunnen zijn. De theoloog hoort de monotheïstisch herinterpretatie: Er is Eén God. Ze lijken op één lijn. Onwettisch genoeg durft hij Jezus' denken te volgen: geen zonde geen genoegdoening, dus naastenliefde is meer dan offer. Dat kan Jezus waarderen.

197 *Matteüs 22, Marcus 12, Lukas 20* (Tempel, mrt 30 nC). De farizese afgezant slaagt niet in zijn missie en nu proberen ze het door de druk van overtal. Jezus weet het wel: het gaat van de monotheïstische oogklep komen. Hij is voor de duivel niet bang en zet alle grote theologen van Zijn tijd met één zet schaakmat. De Messiaanse *Psalm 110.1*. Iedereen kent het aloude dilemma: volgens de Bijbel is de beloofde Koning Davids zoon maar ook Gods Zoon en dus Davids Heer ofwel Eigenaar. Wat meer is: David erkent een HEER én een Heer, en is daarmee belijdend.. duotheïst.

198 *Matteüs 23, Marcus 12, Lukas 20* (Tempel, mrt 30 nC). Van het ene taboe in het andere. Na 2000 jaar dragen we nog altijd monotheïsme en leiderschap uit. Als Jezus' gebod ons niet past zijn we mooi onze eigen god. Mocht je christen willen zijn: hóe dan, Kerk zonder leiders? Zoals Jezus voordoet: 1) Klein worden, 2) Doorkneed zijn in de Bijbel en 3) Dienen. Dan heb je geen behoefte over een ander te heersen en kan niemand dat bij jou doen. Titels zijn voor Jezus taboe. Paus, pater, dominee, leider, opziener of oudste zul je in een Christelijke Kerk dus niet tegenkomen. Wat wel? Herder bijvoorbeeld: lager status is er nauwelijks in Jezus' tijd. Of een van de synoniemen voor herder: voorganger of omziener (*Jakobus 1.27*). En dan niet alsnog met zelfverhoging vullen!

199 Wij gaan voor de wereld graag richting alverzoening, maar voor Jezus begint alles met Oordeel. En zoals Hij al

"Wee blinde theologen! Je maakt je aardewerk van buiten schoon en laat je rotting en dronkenschap van binnen zitten! Was de binnenkant schoon en de buitenkant komt mee, witgecamoufleerde graven vol ontbinding! Jullie Wethouden is toneel! En maar vermoorde profeten eren: Wíj hadden niet met onze voorouders meegedaan! Je erkent het dus: jullie zijn moordenaarszoons! Maak hun maat maar vol Satantjes, naar Gehenna ga je toch! Jullie gaan Mijn apostelen doden, de profeten van nu, daarom komt de vergelding voor al het gespilde bloed over jullie! Jeroesalem, profetenmoorder, hoe vaak riep Ik! Je kwam niet, was al thuis. En straks ben je het kwijt. Mij zie je pas weer als ook jullie erkennen: Hij komt van de Heer!"[200]

Jesoes zat tegenover de collectekist en keek hoe voorbijgangers er kleingeld ingooiden. Veel rijken gaven veel. Een arme weduwe gooide er twee lepta in, twee dubbeltjes. Jesoes riep Zijn leerlingen bij Zich en zei:
"Kijk, die arme weduwe gooide meer in de kist dan al die anderen, want die gaven God van hun overvloed. Zij had al weinig maar gaf ook dat nog: haar hele levensonderhoud."
Ze verlieten de tempel en in het voorbijgaan zei een leerling:
"Kijk Meester, wat een prachtige stenen! Wat een bouwwerk!"
Maar Jesoes zei: "Zijn jullie nu al vergeten wat Ik zei? Er komt een tijd dat hier geen steen op de andere gelaten wordt die niet gebroken is."[201]

Jesoes ging tegenover de tempel op de Olijfberg zitten, alleen met Zijn leerlingen.
"Meester," vroegen ze, "wanneer gebeurt dat dan? Zijn er voortekens van Je komst en het einde van de wereld?"
"Let er vooral op," zei Jesoes, "dat niemand je misleidt. Heel wat mensen zullen doen of ze Mij zijn en roepen: Het einde is gekomen! Loop ze niet met de rest achterna en word niet onrustig als je hoort van oorlogen, aardbevingen, hongersnood en ziekten: die zijn pas het begin van alle ellende. Ook als vre-

---

zei vindt Hij gehoorzaam Liefdevol zijn nog belangrijker dan Geloof. Paulus maakt de drie zijn hoofdthema: Geloof, Hoop en Liefde. Hoop is synoniem voor Verwachting, Oordeel, Eeuwigheid. Tegen het einde van zijn leven heeft Paulus geleerd dat overreding relatief is en gaat hij Jezus' volgorde hanteren. Eusebeia wordt dan zijn uitgangspunt: Gepast Ontzag, voor het Oordeel, voor Jezus die erover gaat. Jezus Zelf gaat daar nog eens dik overheen in de Openbaring. De vraag is dus: kun je nog Kerk zijn met je Boodschap van Geloof en Liefde, terwijl je het belangrijkste, het Oordeel, verdoezelt?

200 Jezus is geen rigide symbolist: deze keer gebruikt Hij vlees en wijn gewoon negatief. Zoals Zoon van God Zelf God betekent en addergebroed zélf duivels, betekent moordenaarszoons in Hebreeuws zelf moordenaars. Jezus voorzegt Jerusalems verwoesting die in 70 nC is gekomen. Thuis zijn bij God willen ze niet en straks is er helemaal geen thuis meer. De slimme Farizeeërs lossen dat na 70 nC op door de Wet met de verplichte offers symbolisch uit te leggen en Israël zelf als de messias te benoemen.

201 *Matteüs 24, Marcus 12-13, Lukas 21* (Tempel, mrt 30 nC). Er gaan 128 lepta in een ruim dagloon, dus reken maar uit. Herodes de Grote ging voor een tempel die alle andere overtrof - en bijbehorende roem. De Hemelmaatstaf is zo anders - Jezus had nog jaren door kunnen gaan. Aardse pracht gaat voorbij. Ook de heelheid van de klaagmuur is schijn. Het aanbod van een blijvend Thuis bij God op de erkenning dat Jezus Heer is, gaat niet voorbij.

selijke dingen verschijnen in de lucht: let op jezelf. Want eerst gaan ze jullie vervolgen en uitleveren aan synagogen en overheden."[202]
"Overheden gaan jullie martelen en doden, maar zo kunnen jullie ook daar getuigen: het Goede Nieuws moet overal gebracht. Bedenk niet vooraf wat je wilt zeggen: Ik geef je woorden waar je tegenstanders niet tegenop kunnen. Zeg wat je op dat moment ingegeven wordt: het is de Heilige Geest. Valse profeten zullen de massa's misleiden, Wetloosheid neemt toe, liefde verkilt: familie en vrienden zullen je aangeven of zelfs doden. Iedereen zal jullie haten om Mijn naam. Maar hou vol tot de dood en je leven wordt gered. Hang dus niet aan het leven. En is het Evangelie van het Koninkrijk aan heel de mensheid gebracht, dan komt het einde."[203]
"Wat Jeroesalem betreft: als jullie de stad door legers omsingeld zien weet je dat haar verwoesting komt. Heerst de gruwel die de profeet Daniël noemt in de gewijde plaats, vlucht dan naar de bergen. Ben je op het dak of het land, pak niks meer maar ga ver weg van Jeroesalem: dit is de tijd van de wraak waarin alles wat geschreven staat werkelijkheid wordt. Wee de vrouwen die dan een baby hebben want zo'n nood en terreur was er niet eerder. De inwoners worden afgemaakt met het zwaard of als slaven verspreid over de volken. Niet-Joden vertrappen Jeroesalem tot hun tijd erop zit en als de Heer om de Zijnen de tijd niet zou inkorten, zou geen mens het overleven."[204]
"Valse profeten en messiassen komen met wonderen die zelfs gelovigen misleiden, dus wees gewaarschuwd! Zegt iemand: Kijk, de Koning! geloof het niet want de Hemelmens komt plotseling als de bliksem. Let op voortekens zoals je aan bomen kunt zien dat de zomer eraan komt. De zee schudt, de zon wordt verduisterd, de maan donker en sterren vallen op aarde en veroorzaken daar angst en radeloosheid. Dan komt de Hemelmens. De volken gillen als ze Hem met macht en majesteit uit de wolken zien komen en Hij onder bazuingeschal Zijn engelen de Zijnen uit Hemel en aarde laat verzamelen. Zie je de voortekens, kijk dan omhoog: je bevrijding komt eraan!"[205]
"Hemel en aarde vergaan, maar wat Ik zeg blijft. Wannéér weet niemand,

202 *Matteüs 24, Marcus 13, Lukas 21* (Olijfberg, mrt 30 nC). De leerlingen zijn alweer kwijt wat Jezus zegt over de toekomst. Daarom gaat Hij op hun doorvragen even rustig zitten -met zicht op Jerusalem- om uitgebreid van de val van Jerusalem, christenvervolging en Zijn terugkomst te vertellen. Hij heeft één hoofdboodschap: Komt wat komt, hou vast aan wat Ik leer. Het gaat om de Hemel halen, dus laat je niet door de massa meesleuren. Geen gewilde eindtijdpaniek als schijnbewijs van waakzaamheid.

203 Wat er wél meteen vanaf het begin zal zijn, is vervolging om Jezus' naam. Het woord voor getuigen is be-lijden gaan betekenen en de oorsprong ligt hier. Deze woorden zijn ook de drijfveer geweest voor zendingsorganisaties. Het Evangelie is wereldwijd gebracht. Het einde kan dus komen.

204 In Jezus' tijd rekenen Joden Daniël nog onder de Profeten, vandaag onder de Geschriften. De verwoestende gruwel in Jerusalem blijkt geen buitenlands afgod maar de teistering door Joodse extremisten, zo zegt Josefus die de Joodse Oorlog meemaakt. Veel Joodse slaven eindigen in arena's. Jerusalemse Kerk wordt vooraf door een profetie gewaarschuwd en verhuist naar Pella over de Jordaan.

205 In *Lukas 17* zegt Jezus: Waar het Lichaam (de Kerk) is zijn de Adelaars (de Engelen). Matteüs heeft het híer omdat hij vanwege de gruwelen denkt aan lijken en gieren. Marcus en Lukas melden de uitspraak elders en daar is hij op zijn plek. Let op dat het 'meteen' dat we zo graag inlezen vaak gewoon dan of toen betekent, zoals hier. Tsunami's, inslaande raketten: na eeuwen van wachten zijn de voortekens er dan eindelijk..

ook de engelen en zelfs de Zoon niet, alleen Mijn Vader. Het zal zijn als voor de zondvloed: mensen deden hun ding en niemand merkte iets tot het water kwam en iedereen wegvaagde. Eén op de twee wordt achtergelaten, dus waak en bid dat je waard bent om voor de Mens te mogen verschijnen! Had de eigenaar geweten wanneer de dief kwam dan stond hij hem op te wachten, weet je nog? Wees er altijd klaar voor, je weet niet hoe laat je Heer komt. Denk aan wat Ik vertelde over die heer die op reis ging en zijn huis in handen van zijn slaven liet! Zorg, waak en bid!"[206]

"Het Hemelrijk is als tien meisjes die met hun lichtjes de bruidegom tegemoet gingen. Vijf dachten niet vooruit en namen geen extra olie mee. Het duurde maar en ze vielen in slaap. Tot 's nachts. De bruidegom komt! klonk het. Ze sprongen op en vulden de lege olielampjes bij. Die niets meehadden vroegen de anderen om wat olie. Dat kan niet, zeiden die, dan hebben wij niet genoeg. Terwijl de meisjes zonder op zoek gingen naar een winkel kwam de bruidegom. De vijf met Licht gingen mee naar het Feest. De deur was allang dicht toen de rest kwam. Heer, riepen ze, doe open! Maar Hij zei: Ik ken jullie niet. Dus waak: je weet niet wanneer de Hemelmens komt."[207]

"Het is als een heer die wegging en zijn slaven vijf, twee en één talent gaf om mee te handelen. De slaaf met de vijf verdiende er vijf bij. Die met de twee, twee. Die met één verstopte zijn talent. Toen de heer terugkwam gaf de eerste hem tien talenten. Goede slaaf! zei zijn eigenaar. Je was trouw over weinig, nu geef ik je veel! Kom binnen, je hebt me blij gemaakt! De slaaf met de twee talenten gaf hem er vier. De heer reageerde net als bij de eerste. Die met één talent zei: Je bent streng, ik bewaarde het dus maar in de grond. Slechte slaaf! zei de heer. Zette het dan op de bank voor rente! Geef zijn talent aan de eerste en gooi deze nutteloze slaaf in de kerker!"[208]

"Als de Hemelmens komt in Zijn Majesteit verzamelen Zijn engelen de volken en zal Hij ze scheiden als schapen en geiten. Tegen de schapen rechts zegt

---

206 Het vergaan van hemel en aarde is evenmin relatief als het blijvend zijn van Jezus' woorden: de Bijbel leert géén vernieuwing van deze bedorven aarde. Jezus weet niet wanneer Hij terugkomt - dan weet je dat wie met data komen neppers zijn. In de laatste vergelijking gaat het over de zorg voor medeslaven in het Huis van de Heer, een belangrijk aspect naast waken en bidden. Bij alle waarschuwingen goed te zijn wordt toch weer 'het waard zijn' Genadig gebonden aan gebed. Jezus laat je om je scherp te houden expres over een evenwichtbalk lopen met aan de ene kant Wet en Goedzijn en aan de andere kant Genade en Gebed. Elke keer als je neigt naar één kant geeft Hij je een zwiep richting de andere kant.

207 *Matteüs 25* (Olijfberg, mrt 30 nC). Destijds waren meisje en maagd synoniem. Waken is meer dan wakker zijn: iedereen valt in slaap maar waken is voorzorgmaatregelen treffen. Een flesje olie om de vlam brandend te houden. De kandelaars van Exodus 25 en Openbaring geven olie als beeld van de Geest die de vlam van Geloof, getuigenis en leven voedt. Dus hoe je Geloof ook sputtert of arm je getuigenis ook is, hou de Geest dichtbij. Onchristelijk, je olie niet delen? Je kunt de Geest niet delen: Die is Godgegeven. En ook als je olie als Geloof ziet: dat kun je inderdaad delen, maar daarmee heeft de ander het nog niet.

208 Jezus herhaalt het verhaal van de talenten los van Herodes. Hij is bezig met een drieluik: geloven, getuigen en goed doen. De tien meisjes gaat over Geest en Geloof en nu is getuigenis aan de beurt. Daarbij speelt verschil in talent (25 kg), maar dát je je inzet om mensen te winnen voor je Heer is uit de Bijbel overduidelijk. Rente is een goeie tip voor bangige mensen: goed en anders zijn biedt genoeg openingen voor een goed gesprek. De kerker lijkt wat cru. Je bent dan ook niet vrijgekocht om in de grond te kruipen.

Hij: Mijn Vader sprak voor jullie, erf het Eeuwige Leven in het Koninkrijk waarvoor de schepping is bedoeld! Want Ik had honger, dorst, was dakloos, naakt en gevangen en jullie zorgden voor Me! Wanneer dan? zullen ze vragen. En Hij zegt: Wat je voor Mijn broertjes en zusjes deed, deed je voor Mij. Tegen de rest links zegt Hij: Ga naar het eeuwige vuur voor de duivel en wie bij hem horen. Ik had nood en jullie deden niks! Wanneer dan? zeggen ook zij. Dan zegt Hij: Wat je voor Mijn kleintjes niet deed, deed je niet voor Mij."[209]
"Over twee dagen is het Paasoffer, de kruisiging van de Hemelmens," zei Jesoes.
Diezelfde dag besloot de Raad bij Kajafas thuis Jesoes te laten doden. "Maar niet op het feest: het volk..!"
Het liep anders. 's Avonds ging Jesoes namelijk steeds vanuit de tempel de Olijfberg op - die avond om bij Simon de melaatse in Betanië te eten. Daar goot een vrouw nardusolie van ruim een jaarloon over Zijn hoofd.
"Voor Mijn begrafenis," zei Hij weer, en ook dat de vrouw er later om herinnerd zou worden.
Joedas Iskariot, een van de twaalf, vond dat zo zonde dat Satan hem zover kreeg met de hogepriester een vergoeding af te spreken voor Jesoes' uitlevering: dertig zilverstukjes.[210]

---

209 *Matteüs 25* (Olijfberg, mrt 30 nC). Het derde deel van Jezus' drieluik gaat over goed doen. De kudde staat niet voor de Kerk en de volken niet voor de niet-Joden. Het gaat Jezus net als bij Zijn Zendingsbevel om de hele mensheid. Rechts is in Jezus' tijd goed ('recht') en links fout ('link'). Pikant detail: de Wethoud-eis voor Eeuwig Leven is al een beker water voor wie door Geloof in Jezus in nood komt! Hoe reëel het Oordeel dus ook is: wie goed doet, goed ontmoet - goed om te bedenken als we het Oordeel weer proberen te verdoezelen. Veel mensen zijn realist genoeg om te beseffen dat ze niet goed of god zijn. Hou Jezus' hoofdzaak erbij!

210 *Matteüs 26, Marcus 14, Lukas 21-22* (Betanië, mrt 30 nC). Niet op het feest, als om te voorkomen dat Jezus het Paasoffer wordt. Satan doorziet de ironie niet en wil nu het besluit er ligt alles zo snel mogelijk in kannen en kruiken. Hij geeft de Raad met Judas een kans die ze niet kunnen laten liggen. De dertig zilverstukjes zijn voorzegd in *Zacharia 11.12*, de ver-goed-ing bij schade (*Exodus 21.32*). Een derde keer gezalfd door een vrouw.. Matteüs en Marcus zeggen: bij Simon de melaatse in Betanië. Lukas zegt: in Galilea al bij Simon de Farizeeër. Johannes zegt: bij Lazarus in Betanië. Als iets vaker gebeurt kunnen de lijntjes vaag worden. Galilea zal kloppen. Maar corrigeert Johannes als hij zegt: in Lazarus' (dus niet Simons) huis? De overeenkomsten zijn sterk. Twee keer het huis van een Simon, twee keer een jaarloon aan olie, twee keer gezalfd voor de begrafenis. Maar de tegenstellingen zijn ook fors. Twee keer Jezus' voeten, nu Zijn hoofd. Aangrijpende omstandigheden: eten bij de opgewekte Lazarus, Judas' verraad. Dat is zo specifiek dat ik het erop houdt dat Johannes Matteüs en Marcus niet corrigeert maar zegt: let op, iets dergelijks deed Lazarus' zus Maria ook al! Ondanks dat wordt zoals Jezus voorzegt alleen de derde om haar zalving herdacht.